

مهرنامه

۱۰۴۹

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران ۴۸ صفحه، شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۰

وقتی راهبرد نفتی ایران معادلات غربی هارا ناکام می کند

بازی برد-برد تهران و مسکو در حوزه انرژی

روز ولادت حضرت زهرا
صلى الله عليه وآله

سالروز میلاد خجسته حضرت فاطمه زهرا (س)
سرور بانوان جهان، عطای خداوند سبحان، کوثر قرآن، همتای امیر مؤمنان (ع)
و الگوی بی بدیل تمام جهانیان بر همه زنان عالم مبارک باد

عالی القدر

شناسنامه

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران

مدیر مسئول:

علی فروزنده

سر دبیر:

حمیدرضا شاکری راد

دبیر تحریریه: مهدی مهرابی

همکاران تحریریه: آرش جعفری، سمیه راهپیمان، معصومه صفوری، مرجان طباطبایی، علی بهرامی سعید محمدیگی، سمانه اسدی

آئلیه و فنی

صفحه آرا: حسین گلباگانی، بهاره افتخاری
عکس: عبدالرضا محسنی، سید مصطفی حسینی، سید حسن حسینی، رضا رستمی، مجتبی محمدقلی، نرگس مختار ویراستاری: زهرا شهپازی، مرضیه بیگی فرانی
حروفچین: رقیه مصطفوی

هماهنگی و ارتباطات: عباس لطفی

نشریه مشعل را در WWW.MASHAL.IR دنبال کنید

شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۰

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، رو به روی ساختمان مرکزی وزارت نفت
ساختمان شماره ۲۴ نفت-طبقه چهارم
تلفن: ۶۱۶۲۶۰۸۴
فکس: ۶۶۴۹۱۳۰۹
اداره کل روابط عمومی وزارت نفت
جمهوری اسلامی ایران

www.mashal.ir

MASHAL.MOP.IR

Email: mashal@mop.ir

از طریق اسکن بارکد «کیو آر» وارد سایت مشعل شوید.

۲۰

پژوهش

۱۰ پژوهش
نفت خیز در آستانه عقد
قرارداد

۲۸

پتروشیمی

ورود هلدینگ های
پتروشیمی
برای سرمایه گذاری در نفت

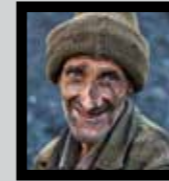
۳۸

معرفت

جایگاه ویژه مادران
وزنان در معارف
اسلامی

۴۰

خانواده نفت

ثبت لحظه ها
برای تاریخ ها و
ایده ها

۳۲

بین الملل

غول های نفتی
اروپا کوچک
می شوند

همکار نفتی و مدیر فنی تیم ملی
وزنه برداری ایران:

نفت سهم بسزایی در
پرورش استعداد های
وزنه برداری دارد

۴۴

محمود فکری

برای سومین بار

سر مربی نفت مسجد سلیمان

شد

۴۶

نگاهی به عملیات راه سازی در کشور و سهم نفتی ها
در تامین نیاز مردم

راه هایی که ما را به مردم

نزدیک تر می کند

یکی از مهم ترین مولفه ها در توسعه اقتصادی، ایجاد حمل و نقل جاده ای و ریلی است. توسعه راه ها از شهر های بزرگ گرفته تا روستاها از وظایف اصلی دولت محسوب می شود و مناسب سازی آزادراه ها و جاده های اصلی و محلی، علاوه بر فراهم کردن سفر ایمن و تسهیل و تسریع در جابه جایی مسافر، کمک زیادی به توسعه صنعت گردشگری و رونق اقتصاد ملی می کند. پروژه های راه سازی در همه دولت ها، یکی از اصلی ترین برنامه ها و تعهدات است که هیچ وقت موتور آن خاموش نمی شود و جریان راه سازی و بازسازی آنها همواره باید ادامه داشته باشد؛ اما راه و جاده سازی، یکی از وظایف دولت است که وزارت راه و شهر سازی به تنهایی در آن فعال نیست و ارگان های دیگری نیز به طور مستقیم و غیر مستقیم در این عملیات مهم و همیشگی فعالیت دارند، بخصوص در سال های اخیر که موضوع مسؤلیت اجتماعی شرکت ها و سازمان های بزرگ و کوچک به اندازه کافی نهادینه شده، بحث راه سازی و تامین قیر و آسفالت برای جاده های مناطق محروم در میان بسیاری از وظایف این نهادها قرار گرفته است.

۳۰

ارائه گزارش افزایش صادرات نفت در نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت

۴

وزیر نفت:

هیچ کدام از استان های کشور قطع گاز ندارند

۶

رئیس سازمان برنامه و بودجه:

ایران از محوری ترین بازیگران سال های آینده بازار انرژی است

۴

اطلس جامع زنان وزارت نفت تدوین می شود

۱۸

ارائه گزارش افزایش صادرات نفت در نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت

در نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، گزارشی از روند افزایش فروش و صادرات نفت در دولت سیزدهم ارائه شد. سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری در نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، بر اهمیت رصد مستمر همه ابعاد اقتصاد کلان همراه با تحلیل وضع موجود تأکید و خواستار اتخاذ سیاست‌های متناسب همراه با برنامه‌ریزی و اجرای هماهنگ و سریع در بخش‌های مختلف شد. رئیس‌جمهوری با تأکید بر اهتمام جدی دولت برای تحقق عملی دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) در زمینه مانع‌زدایی از

رئیس سازمان برنامه و بودجه:

ایران می‌تواند بازار انرژی کشورهای آمریکای لاتین را تأمین کند

و گاز، از محوری‌ترین بازیگران سال‌های آینده بازار انرژی خواهد بود. لودمار گونسالوش آگیلار نتو نیز در این دیدار، با اشاره به اهمیت ایران در منطقه گفت: تحریم‌های آمریکا حتی مانع توسعه روابط ایران و برزیل نخواهد شد. ما در همین مدت، مبادلات اقتصادی خوبی داشتیم؛ هرچند ظرفیت دو کشور بسیار فراتر از سطح کنونی است. سفیر برزیل در تهران افزود: وقتی وارد ایران شدم، از توسعه ایران با وجود تحریم‌های مداوم اقتصادی شگفت‌زده شدم. به نظرم در جهان کمتر کشوری وجود دارد که بتواند با وجود مشکلات تحریم، به این سطح از پیشرفت برسد. وی با اشاره به تشکیل کارگروه‌های ویژه بین دو کشور برای افزایش مبادلات تجاری، اظهار کرد: سال آینده ما یکصدویستتین سال روابط دو کشور را جشن خواهیم گرفت و امیدوارم روابط اقتصادی تا آن زمان رشد خوبی داشته باشد.

رئیس کل بانک مرکزی:

حجم فروش نفت و فرآورده‌های نفتی بهتر شده است

رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه درآمدهای دولت از فروش نفت و مشتقات آن، منابع خوبی برای تأمین مالی دولت به‌شمار می‌آید، گفت: هم‌اکنون حجم فروش نفت و فرآورده‌های نفتی نسبت به گذشته خیلی بهتر شده است. علی صالح‌آبادی با بیان اینکه شرایط اقتصادی کشور به‌گونه‌ای است که هم‌اکنون نرخ تورم رو به کاهش است، گفت: در حوزه ارز از تعادل خوبی برخورداریم، این تعادل به‌گونه‌ای بوده که در ماه‌های اخیر بیش از تقاضا، عرضه ارز را شاهد بوده‌ایم و این آرامش بازار ارز بر تورم اثرگذار خواهد بود. وی نرخ رشد اقتصادی کشور در ۶ ماه نخست امسال را ۳.۳ درصد اعلام کرد و افزود: بخش زیادی از این رقم، به سه ماه نخست سال مربوط می‌شود و سه ماه دوم سال به‌دلیل قطعی برق، با رشد اقتصادی کمتری روبه‌رو بودیم؛ زیرا تولید کشور تحت تأثیر قطعی برق قرار گرفته بود.

رئیس کل بانک مرکزی تصریح کرد: در بخش صادرات غیرنفتی در سامانه نیما، شاهد عرضه ارز ۲۳ میلیارد دلار کالا بودهایم که این رقم نسبت به پارسال ۶۷ درصد رشد نشان می‌دهد، در بازار متشکل ارزی هم یک‌ونیم میلیارد دلار عرضه ارز انجام شده که این مقدار نسبت به سال گذشته ۲۷۴ درصد رشد داشته است.

سختگویی وزارت امور خارجه:

قراردادهای ایران و چین افقی روشن در روابط راهبردی دو طرف ایجاد می‌کند

شد که هر دو طرف به‌طور رسمی اعلام کنند: «اجرای توافق‌ها آغاز شده» و من فکر می‌کنم مردم دو کشور، نتایج آن را بزودی خواهند دید.

نیازمند اجرائی شدن بندهای مختلف آن در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، پارلمانی، قضایی و مانند اینها بود که به کار جدی نیاز داشت. سختگویی وزارت امور خارجه با بیان اینکه در پنج ماه گذشته در دولت به‌طور ویژه وزارتخانه‌های مختلف مسؤول این شدند که روی قراردادهای گوناگون کار کنند، تصریح کرد: از اینجا به بعد، این تفاهنامه باید وارد کار قرار دادی و اجرائی می‌شد که با تمرکز ویژه دولت این اتفاق افتاد و دو طرف تفاهم کردند که آغاز اجرائی شدن تفاهم را اعلام کنند. خطیب‌زاده با اشاره به دیدار وزیر امور خارجه کشورمان با همتای چینی گفت: در این ملاقات، مهم‌ترین توافق‌ها به این منجر

سختگویی وزارت امور خارجه با بیان اینکه معاون بانک مرکزی، معاون وزیر نفت و معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه در سفر وزیر امور خارجه به چین حضور داشتند، گفت: امیدواریم قراردادهایی که مذاکرات اجرائی شدن آن آغاز شده است، افقی رادر روابط راهبردی دو کشور ایران و چین باز کند. سعید خطیب‌زاده درباره اجرائی شدن تفاهم ۲۵ ساله بین ایران و چین گفت: به‌طور اساسی منطق این تفاهنامه، ایجاد نقشه راهی برای همکاری‌های بلندمدت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین است. وی افزود: ارتقای روابط، به مشارکتی راهبردی بین ایران و چین نیاز دارد و این توافقنامه،

سختگویی کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۱ مجلس با بیان اینکه در این کمیسیون، مسائل حوزه نفت و روابط مالی آن با دولت بررسی شد، گفت: نمایندگان، دولت را مکلف کردند در صورت فروش مازاد نفت خام تا سقف ۵.۵ میلیارد یورو، منابع حاصله را صرف حمایت از تولید و پروژه‌های پیشران کنند.

رحیم زارع گفت: تبصره (یک) لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور در حوزه نفت و روابط مالی آن با دولت مورد بحث و بررسی قرار گرفت و دولت مکلف شد در صورت افزایش منابع حاصل از فروش نفت به همان میزان، سقف فروش اوراق اسلامی را کاهش دهد.

وی افزود: در این نشست، به وزارت نفت مجوز داده شد از محل افزایش ظرفیت پالایشگاه آبادان، برای طرح‌های توسعه‌ای و تثبیت این پالایشگاه اقدام کند. سختگویی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ تصریح کرد: همچنین دولت مکلف شد تا سقف ۴.۵ میلیارد یورو برای پرداخت تعهدات خود به اشخاص حقیقی و حقوقی و پیشرفت آبادانی کشور و محرومیت‌زدایی از محل تحویل میعانات گاز و نفت خام صادراتی به قیمت روز تسویه مالی لازم را انجام دهد.

زارع اظهار کرد: نمایندگان در این نشست، دولت را مکلف کردند که در صورت فروش مازاد نفت خام تا سقف ۵.۵ میلیارد یورو، منابع حاصله را صرف تولید مسکن، رفع تنش آبی، اشتغال‌زایی، حمایت از تولید و پروژه‌های پیشران جدید مانند خطوط ریلی، بنادر راهبردی، توسعه فعالیت میدان‌های نفت و گاز مشترک و افزایش نیروگاه‌ها کند.

وی با تأکید بر اینکه از محل ۵.۵ میلیارد یورو نیز مبلغ یک میلیارد یورو برای افزایش ظرفیت پالایشگاه‌های بخش خصوصی در نظر گرفته شد، گفت: همچنین از محل ۵.۵ میلیارد یورو برای پرداخت سهم ۴۰ درصدی صندوق توسعه ملی و ۱۴.۵ درصد سهم شرکت ملی نفت به‌عنوان نفت خام قابل انتقال به غیر در اختیار آنها قرار گرفت تا به فروش برسانند.

سختگویی کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی گفت: طبق مصوبه‌های این کمیسیون، به بانک‌های دولتی اجازه داده شد که سال آینده، کارگزار فروش ارزهای حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی، خالص صادرات و فرآورده‌های نفتی شود.

زارع افزود: این اجازه در خصوص ارزی خواهد بود که از صادرات نفت خام، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی حاصل می‌شود.

وی تصریح کرد: همچنین اجازه داده شد، سال آینده ۲ درصد از یک دوازدهم هزینه‌های شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسه‌های انتفاعی وابسته به دولت از منابع بودجه عمومی دولت استفاده شود. سختگویی کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: در این نشست، به دولت اجازه داده شد با رعایت برنامه ششم توسعه، از تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌های عمرانی تا سقف ۳۰ میلیارد یورو استفاده کند.

تحولات صنعت نفت در هفته ای که گذشت

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش با اشاره به پخش فرآورده‌های نفتی ایران:

نقش بانوان در بسیاری از حوزه‌ها اثرگذار است

معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش با اشاره به اینکه در بسیاری از حوزه‌ها نقش بانوان اثرگذار تر است، تاکید کرد: نگاه حاکم بر مجموعه پالایش و پخش، نگاهی عدالت‌محور است، از این رو باید در اجرای مسؤولیت‌های اجتماعی فرصت حضور برای همه جوانان مهیا شود. جلیل سالاری روز سه‌شنبه (۲۸ دی‌ماه) در مراسم تکریم و معارفه مشاور معاون وزیر و مدیرعامل در امور بانوان در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به اهمیت نقش بانوان در صنعت نفت گفت: بانوان در جریان انقلاب، همیشه نقش و مسؤولیت اجتماعی بزرگی به عهده داشته‌اند. امروز هم از ظرفیت نیروی جوانی که به ارزش‌های انقلاب مقید و معتقد است، باید بدرستی استفاده شود. وی ادامه داد: در این خصوص، ایجاد شبکه‌های فرهنگی و پیش‌تاز بودن در حرکت‌های انقلابی اثرگذار است. لازمه تحقق این مهم، ایجاد تشکیلاتی در حوزه‌های تخصصی و فرهنگی است تا بتوان برای اجرای مسؤولیت‌های بزرگ مهیا شد.

سالاری با تاکید بر به‌کارگیری توانمندی بانوان در حوزه‌های مختلف گفت: بانوان در کار گروه‌هایی که در حوزه‌های مختلف برگزار می‌شود، می‌توانند اثرگذار باشند، بنابراین باید دامنه این فعالیت‌ها در شرکت‌های پالایشی و تابعه را گسترده‌تر کرد. وی ابراز امیدواری کرد: ان‌شاءالله از همه ظرفیت‌های موجود استفاده و به موازات این امر باید مهارت‌افزایی‌ها نیز لحاظ شود.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در پایان اظهارات خود، ضمن قدردانی از عملکرد لیلا هاشمی، مشاور قبلی معاون وزیر و مدیرعامل در امور بانوان، برای بهجت کریمیان در سمت جدید آرزوی توفیق کرد. در این مراسم بهجت کریمیان نیز ضمن تشریح برنامه‌های خود در این بخش، با اشاره به ضرورت تشکیل اتاق فکر گفت: باید در این مسیر نقاط ضعف و قوت، چالش‌ها و فرصت‌ها شناسایی و اهداف تعریف شود.

وی در ادامه گفت: مهم‌ترین کار، احصای مشکلات و موانع در سطح صنعت نفت و پالایش و پخش و شرکت‌های تابعه خواهد بود تا به تفکیک، شناسایی و برای مرتفع کردن آن اقدام شود.

مشاور وزیر نفت در امور زنان و خانواده نیز با حضور در این مراسم با اشاره به لزوم جبران عقب‌ماندگی در این بخش با وجود تلاش‌ها و اقدامات صورت گرفته، گفت: در این زمینه کارهای بزرگی می‌توان انجام داد.

زینب قیصری با اشاره به نگاه معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش به این حیطه افزود: جای خوشبختی است که طی جلسات برگزار شده با مدیرعامل شرکت پالایش و پخش، محرز شد که در برنامه‌های مطرحه با دیدی فراگیر یک‌گام جلوتر بوده‌اند.

ایران صادر کننده خدمات انرژی به اروپایمی شود

شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران، برای انجام خدمات مهندسی و احداث خطوط انتقال گاز، تأسیسات تقویت فشار گاز و توسعه مخازن ذخیره‌سازی گاز با یک شرکت اروپایی یادداشت تفاهم همکاری امضا کرد. به موجب یادداشت تفاهم امضا شده بین شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران و یک شرکت اروپایی، بنا شد شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران در زمینه انجام خدمات مهندسی و احداث خطوط انتقال گاز، تأسیسات تقویت فشار گاز و توسعه مخازن ذخیره‌سازی گاز در اروپا، همکاری‌های لازم را انجام دهد.

رضا نوشادی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران با اشاره به مذاکرات دوجانبه که با حضور نماینده مدیریت امور بین‌الملل شرکت ملی گاز ایران انجام شد، هدف از امضای تفاهم‌نامه را بررسی فرصت‌های سرمایه‌گذاری مشترک و همکاری در زمینه‌های مختلف مانند امکان‌سنجی احداث پالایشگاه، نیروگاه و خطوط لوله گاز اعلام و اظهار کرد: این تفاهم‌نامه به منظور تبادل دانش، تخصص و تجربه‌های دو طرف در حوزه‌های مشترک کاری و ایجاد کارگروهی با حضور نمایندگان طرف‌های ایرانی و شرکت اروپایی امضا شد.

وی افزود: همان‌طور که پیش‌تر در امضای تفاهم‌نامه قرارداد میدان شور بجه ID اعلام شد، شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران، فتح قله‌های رفیع را هدف گذاری کرده و امروز این شرکت پس از کسب موفقیت در توسعه شبکه توزیع و انتقال گاز کشور، عزم این را دارد که توانایی‌ها و ارتباطات خود را فراتر از مرزهای کشور گسترش دهد.

وزیر نفت:

هیچ کدام از استان‌های کشور قطع گاز ندارند

وزیر نفت با دعوت مردم به مصرف بهینه گاز اعلام کرد: با تلاش همکاران، در هیچ کدام از استان‌های کشور با قطع گاز یا مشکل در تأمین سوخت صنایع روبه‌رو نیستیم. جواد اوجی در بازدید از مدیریت دبسیچینگ شرکت ملی گاز ایران اظهار کرد: در بازدیدی سرزده از این مرکز در جریان روند تولید گاز در کشور قرار گرفتیم. وی مقدار تزریق گاز شیرین به خطوط سراسری کشور را روزانه ۸۴۰ تا ۸۵۰ میلیون مترمکعب اعلام کرد و گفت: بر اساس گزارشی که ارائه شد، روزانه بیش از ۵۸۰ میلیون مترمکعب گاز در بخش خانگی و تجاری مصرف شده و بیش از ۱۲۵ میلیون مترمکعب گاز در اختیار نیروگاه‌ها قرار گرفته است.

وزیر نفت تصریح کرد: امسال حجم گاز تحویلی به نیروگاه‌ها نسبت به پارسال، روزانه ۲۰ میلیون مترمکعب افزایش یافته که افزون بر کاهش مصرف سوخت مایع، به محیط‌زیست نیز کمک کرده است. اوجی با بیان اینکه با تلاش همکاران در هیچ کدام از استان‌های کشور با قطع گاز یا مشکل در تأمین سوخت صنایع روبه‌رو نبودیم، تصریح کرد: از مردم تقاضا داریم همان‌گونه که تاکنون کمک کردند، در ادامه مسیر هم‌خامان خود را در شرکت ملی گاز ایران باری کنند. وی به کاهش شدید دمای هوادر ۲۱ استان اشاره و با تأکید بر اینکه شبکه گاز کشور هم‌اکنون پایدار است، یادآوری کرد: پارسال در دی‌ماه نیروگاه‌ها به‌دلیل تأمین نشدن سوخت با خاموشی روبه‌رو شدند؛ اما امسال چنین اتفاقی رخ نداده است.

برداشت ۲۵ میلیون مترمکعب گاز از ذخایر شوریجه و سراجه

وزیر نفت مقدار برداشت از ذخایر شوریجه و سراجه را بیش از ۲۵ میلیون مترمکعب اعلام کرد و افزود: همچنین سوآپ گاز در حال انجام است، هم‌اکنون روزانه ۴.۵ میلیون مترمکعب گاز از شمال شرق کشور از ترکمنستان دریافت می‌کنیم و با خط لوله شمال غرب کشور به آذربایجان تحویل می‌دهیم. اوجی با بیان اینکه مردم نقش اساسی در مصرف بهینه گاز دارند و هر چقدر کمتر مصرف کنند، گاز بیشتری در اختیار صنایع و پتروشیمی‌ها برای تبدیل به ارزش افزوده قرار می‌گیرد و به رشد اقتصادی کمک می‌کند، تصریح کرد: البته مردم تاکنون نهایت همکاری را داشته‌اند؛ اما جا دارد بیشتر همکاری کنند. وی با اشاره به اینکه مصرف گاز در بخش‌های خانگی، نیروگاهی و صنایع ۱۰ تا ۱۲ درصد رشد داشته و متأسفانه به‌دلیل سرمایه‌گذاری نکردن، مقدار تولید گاز همانند پارسال است، گفت: بر اساس برنامه‌ریزی شرکت ملی نفت ایران، توسعه میدان پارس شمالی، تکمیل میدان پارس جنوبی از جمله فاز ۱۱ و میدان گازی کیش در برنامه است و ان‌شاءالله ظرف دو سال آینده مقدار تولید گاز افزایش می‌یابد.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأکید کرد:

الزام پایبندی پتروشیمی‌ها به قرارداد خوراک بین‌مجمعی

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی بر الزام پایبندی شرکت‌های پتروشیمی بر قرارداد خوراک بین‌مجمعی تأکید کرد.

مرتضی شاهمیرزایی در دومین روز از سفر خود به عسلویه، از طرح‌ها و مجتمع‌های پتروشیمی هنگام، دماوند، آرین متانول، جم و نوری بازدید کرد.

وی در جریان این بازدید با بیان اهمیت تکمیل طرح‌های توسعه‌ای اظهار کرد: شرکت ملی صنایع پتروشیمی با جدیت از تکمیل طرح‌های در حال ساخت حمایت می‌کند و نکته‌ای که مدیران طرح‌ها باید به آن توجهی ویژه داشته باشند، استفاده حداکثری از تجهیزات ساخت داخل و رعایت استانداردهای فنی در زمینه ساخت و نصب است.

استانداردهای فنی در زمینه ساخت و نصب است. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با تأکید ویژه بر الزام و پایبندی شرکت‌های پتروشیمی بر قرارداد خوراک میان مجتمع‌های یادآور شد: صنعت پتروشیمی در منطقه عسلویه به صورت زنجیره‌وار از خوراک‌های بالادستی تا صنایع پایین‌دستی پتروشیمی به هم وابسته هستند و چنانچه یکی از حلقه‌های این زنجیره با مشکل تأمین خوراک مواجه شود، تأثیر زیادی بر طول زنجیره تولید دارد. اهمیت است.

صنعت پتروشیمی

جایگاهی ویژه در ارز آوری برای کشور داشته است

پتروشیمی ۱۴ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار بوده و بیاتگر آن است که تا چه اندازه این صنعت برای کشور نقش آفرین بوده است. رئیس دفتر توسعه صنایع پایین‌دستی شرکت ملی صنایع پتروشیمی در ارز رسید که این مقدار صادرات، به جایگاه ویژه این صنعت در ارز آوری برای کشور اشاره دارد.

محمد متقی، در آیین بومی‌سازی کاتالیست در صنعت پتروشیمی و پالایش نفت که در جزیره کیش برگزار شد، به نقش آفرینی صنعت پتروشیمی در اقتصاد کشور اشاره کرد و افزود: در سال ۹۹ صادرات محصولات پتروشیمی به ۹ میلیارد دلار رسید و یک‌سوم ارز کشور از طریق این صنعت تأمین می‌شود. وی اظهار کرد: در سال ۱۴۰۰ نیز ارز آوری صنعت

رئیس دفتر توسعه صنایع پایین‌دستی شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: در سال ۹۹ صادرات محصولات پتروشیمی به ۹ میلیارد دلار رسید که این مقدار صادرات، به جایگاه ویژه این صنعت در ارز آوری برای کشور اشاره دارد.

محمد متقی، در آیین بومی‌سازی کاتالیست در صنعت پتروشیمی و پالایش نفت که در جزیره کیش برگزار شد، به نقش آفرینی صنعت پتروشیمی در اقتصاد کشور اشاره کرد و افزود: در سال ۹۹ صادرات محصولات پتروشیمی به ۹ میلیارد دلار رسید و یک‌سوم ارز کشور از طریق این صنعت تأمین می‌شود. وی اظهار کرد: در سال ۱۴۰۰ نیز ارز آوری صنعت

اشاره کرد و گفت: در دنیا نگاه به سازمان‌های فناوری محور، نگاه پشتیبانی است: زیرا هدف از تأسیس این مراکز، توسعه فناوری و ایجاد ارزش افزوده برای کشور است. می‌دانیم که به واسطه این مجموعه، مشکلات بسیاری از صنایع رفع می‌شود، بنابراین باید از این مجموعه حمایت کنیم تا مأموریت آن دچار خدشه نشود. زیدی فرد در خاتمه اظهار کرد: پژوهشگاه صنعت نفت، این توانایی را دارد که با توجه به ظرفیت، نیروی انسانی و امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری خود، به‌عنوان بازوی قوی برای صنعت نفت و کشور در زمینه پژوهش و فناوری ایفای نقش کند.

بهره‌برداری را داشته باشیم و بر اساس اذعان مدیران پژوهشگاه، دغدغه همه مدیران و کارکنان این مجموعه اعتلا و پیشرفت صنعت نفت است و همه تلاش این افراد برای خلق ارزش افزوده بیشتر و کمک به صنعت نفت است. وی به مشکلات اعضای هیأت علمی پژوهشگاه نیز اشاره کرد و گفت: تلاش می‌کنیم مشکلات این گروه از محققان پژوهشگاه صنعت نفت را برطرف کنیم تا بتوانند حرکت‌های فناورانه را بخوبی در مجموعه راهبری کنند. معاون وزیر نفت در امور مهندسی، پژوهش و فناوری به ساختار بودجه پژوهشگاه و حمایت‌های مالی که باید اجرایی شود،

معاون وزیر نفت در امور مهندسی، پژوهش و فناوری و تمشیت امور پژوهشگاه صنعت نفت گفت: پژوهشگاه صنعت نفت، ظرفیت و سرمایه‌های معتبر برای وزارت نفت به‌شمار می‌آید و مشابه آن در تهران وجود ندارد.

وحید رضازیدی فرد در بازدید از دستاوردهای فناورانه پژوهشگاه صنعت نفت، ضمن قدردانی از زحمات محققان و کارکنان این مرکز علمی، با تأکید بر اینکه باید از ظرفیت موجود در این مجموعه به بهترین شکل استفاده کنیم، تصریح کرد: همه تلاش ما در دوره جدید آن است که از ظرفیت‌های پژوهشگاه، نهایت

معاون وزیر نفت در امور مهندسی، پژوهش و فناوری:

پژوهشگاه صنعت نفت سرمایه معتبر وزارت نفت است

وقتی راهبرد نفتی ایران معادلات غربی‌ها را ناکام می‌کند

بازگشایی برند برد تهران و مسکو در حوزه انرژی

عزم دولت‌مردان برای اعتلای نام ایران

در این روزها تصویب سند همکاری‌های ایران و فدراسیون روسیه در سرخط خبرهای رسانه‌های داخلی و خارجی قرار دارد. نگاه ایران به شرق که تقویت بنیه اقتصادی و نظامی کشور را در پی خواهد داشت، به خشم آمریکا و متحدان غربی‌اش مبدل شده است. در چنین شرایطی سفر سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری ایران که به دعوت ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه صورت گرفت، برای دو طرف برد-برد ارزیابی می‌شود. با توجه به اهمیت نقش و جایگاه کشور روسیه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عرضه‌کنندگان نفت و گاز جهان، توسعه و تقویت همکاری‌های مشترک در حوزه انرژی بین ایران و روسیه، ضرورتی جدی است.

رایزنی‌های رئیس جمهوری در دیدار با ولادیمیر پوتین که بیش از سه ساعت به طول انجامید، نشان از اراده‌های جدی مبنی بر برقراری روابط راهبردی تهران-مسکو دارد. رئیسی در نشست با ایرانیان مقیم روسیه به نقش قدرتمند و تأثیرگذار ایران و مسکو در منطقه و مسائل بین‌الملل اشاره می‌کند و برداشت از این دیدار و گفت‌وگو را منوط به رفع مشکلات و توسعه روابط می‌داند. او با اذعان به اینکه تمام تلاش اعضای دولت برای رفع مشکلات صادرات است، می‌گوید: ریسک‌پذیری درست است، اما تا حدودی اقتصاد باید قابل پیش‌بینی باشد تا فعالان این حوزه دچار خسارت نشوند. توجه به ظرفیت‌هایی که پیش‌تر مورد بی‌توجهی و باعناکم توجهی دولت‌مردان بوده است، در سیاست خارجی دولت سیزدهم رخ خواهد داد، که رئیس جمهوری با اشاره به این مهم عنوان می‌کند: تأکید ایران بر سیاست متوازن، با نگاه به همه دنیا است و اراده ایران و روسیه فعال‌سازی ظرفیت‌های دو کشور است.

آغازی دوباره برای نجات بازار نفت

آمریکا با علم به این اصل که صنعت نفت و گاز قلب تپنده اقتصاد ایران است و آینده منافع ملی به نوعی با این صنعت سرنویست ساز گره خورده است، همه عزم خود را جزم کرده تا موجب از هم پاشی اقتصادی کشور را فراهم آورد. به این منظور مجموعه وزارت نفت در ماه‌های اخیر برای عبور از بحران و چالش‌های موجود، تلاش مضاعفی را آغاز کرده است، به طوری که از رهگذر دیپلماسی انرژی فعال و بین‌المللی، توانست تاکنون به دستاوردهای ارزنده و قابل توجهی در ابعاد مختلف سیاسی و اقتصادی نائل آمده و موفقیت‌های قابل توجهی نیز به دست آورد. بدون شک تحقق راهبردهای نفتی اتخاذ شده در دولت سیزدهم مبنی بر تصاحب سهم بازار انرژی منطقه، بر افاق توسعه اقتصادی و ارتقای منافع ملی ایران ترسیم شده و این مولفه با تلاش‌های انجام شده به زودی محقق می‌شود. قطعاً توافق‌های نفتی با روسیه همه معادلات آمریکا و متحدان غربی‌اش را در خاورمیانه برهم خواهد زد و سرآغاز شروعی دوباره برای نجات بازار نفت و گاز ایران خواهد بود. جواد اوچی، وزیر نفت در سفر اخیرش به روسیه ضمن تبیین مهم‌ترین برنامه‌های تحت مدیریت وزارت تخته‌متبوعش در دیدار با مقامات روسی، از امضای چند سند مهم با روس‌ها در حوزه توسعه میدان‌های نفت و گاز، پتروپالایشگاه و انتقال دانش و فناوری مرتبط با حوزه انرژی خبر می‌دهد و ابراز امیدواری می‌کند: مردم ایران به زودی آثار این توافق‌های نفتی را خواهند دید؛ به جرات می‌گویم سفر به مسکو یکی از پربارترین سفرها بود و بسیار بیشتر از آنچه انتظار داشتیم، حاصل شد. قطع به یقین این جمله وزیر نفت، بیش از هر چیز مبین غفلت و بی‌عملی دولت گذشته برای توسعه و تداوم سطح همکاری با کشورهای منطقه‌ای است. به هر تقدیر درس گرفتن از بی‌توجهی‌های گذشته بسیار حائز اهمیت است و اثبات چرایی این دست‌انگیزی‌ها و تحولات را بیش از هر زمان دیگری نمایان می‌سازد. تدوین نقشه راه جامع همکاری‌های مشترک در تمام زیرمجموعه‌های حوزه نفت و انرژی، از دیگر عناوین خبری بود که اوچی در اظهارات خود به آن اشاره و یادآوری می‌کند: ایران از یک ماه گذشته پیشنهادها و خود را به طرف‌های روس ارائه کرده است و شرکت‌های توانمند روسی نیز علاقه‌مندی خود را برای همکاری اعلام کردند. روس‌ها نیک واقفند که عزم وزارت نفت دولت سیزدهم بر استحکام و استمرار روابط دو جانبه استوار است. در این نوشتار، تلاش خواهد شد تا ضمن بازخوانی روابط ایران و روسیه همه جوانب و راه‌های تأثیرگذار در نزدیکی روابط دو کشور بررسی شود.

مشعل آنچه مسلم است؛ ایران به دنبال گسترش تعاملات اقتصادی و سیاسی با کشورهای همسایه و در اختیار گرفتن قدرت تجارت انرژی در جهان است. افزایش مبادلات منطقه‌ای به دلیل پایداری نظام تحریم‌ها از چند جنبه حائز اهمیت است. متنوع کردن مسیرهای تجارت منطقه‌ای، تأمین منافع سیاسی-امنیتی و به دنبال آن افزایش تولید و رونق اقتصادی، از مهمترین دستاوردهایی است که با اتکا به آن می‌توان از تفوق سیاسی و اقتصادی کشورهای سلطه‌طلب‌هایی جست. اهمیت صنعت نفت، به‌عنوان گلوگاه اقتصادی کشور به حدی است که مهم‌ترین خط مشی مجموعه وزارت نفت دولت سیزدهم به بازپس‌گیری بازارهای هدف انرژی معطوف شده است که در این میان افاق‌های پیش‌روی توسعه تجارت انرژی با روس‌ها و قول همکاری این همسایه شمالی، نویدبخش فردایی تازه در عرصه تعاملات منطقه‌ای خواهد بود. اکثر تحلیلگران باور دارند ظرفیت‌ها و فرصت‌های بی‌بدیلی برای همکاری و گسترش تعاملات دو جانبه میان ایران و روسیه در حوزه انرژی مطرح بوده که تحقق آن را در چارچوب یک معامله برد-بردمکان‌پذیری می‌کند.

تلاش دولت مردان صنعت نفت برای همکاری با روس ها از دیدگاه کارشناسان

ناممکن بودن بهره برداری از اهرم نفت در معادلات بین المللی

شائبه ناممکن بودن بهره برداری از اهرم نفت در معادلات بین المللی- ایران که در دولت گذشته بسیار پررنگ تر جلوه کرد، این تصور غالب را نمایان ساخت که دیگر مجالی برای عرض اندام ایران در بازار انرژی وجود ندارد و برای برون رفت از چالش ها باید تنها چشم به کشورهای غربی دوخت. فرست بهره مندی از ظرفیت های منطقه ای روز به روز قالب تهی کرد و کشور را در هاله ای از انزوا فرو برد.

علیرضا سلطانی، کارشناس اقتصاد انرژی در گفت وگو با «مشعل» در این باره توضیح می دهد: در محافل رسانه ای و سیاسی، مناسبات ایران و روسیه در حوزه انرژی را بیشتر ماهیت رقابتی و یابۀ عبارت بهتر تقابلی فرض و ترسیم کرده اند؛ به این معنا که هر زمان سخن از روابط ایران و روسیه در ابعاد منطقه ای و بین المللی به میان آمده، این تصور ایجاد شده است که این دو کشور امکان و ظرفیتی برای همکاری های دوجانبه به ویژه در حوزه انرژی ندارند یا اینکه این ظرفیت و امکان بسیار محدود است و در مقابل آنچه اهمیت و برجستگی دارد، رقابت ایران و روسیه در عرصه های مختلف انرژی است و در واقع بر این نکته تأکید می شود که این دو کشور همانند دیگر کشورهای دارنده ذخایر غنی نفت و گاز، بیشتر در فضای رقابتی یابۀ مورد توجه قرار بگیرند تا فضای همکاری جویانه سلطانی می افزاید: این تصور چندان دقیق و واقع بینانه به نظر نمی رسد، زیرا ادبیات سیاسی و بین المللی، حتی کشورهایی که از منابع اقتصادی یکسانی برخوردار هستند، نمی توانند در فاز رقابتی قرار بگیرند و در واقع مسائل همکاری جویانه آنها عموماً تحت شعاع فضای رقابتی نیست. این در مورد ایران و روسیه به صورت خیلی مشخص صادق است. با اینکه دو کشور از ظرفیت های یکسان انرژی برخوردار هستند و این امر می تواند در نگاه نخست، رقابت دو کشور را برجسته کند، اما اگر نگاهی دقیق به مسائل و تحولات حوزه سیاست های که این کشورها دنبال می کنند، داشته باشیم، می بینیم که این سایه رقابت، توهمی بیش نیست و ایران و روسیه می توانند در شرایط همکاری جویانه مطلوب قرار بگیرند و سطح تعاملات انرژی خود را گسترش دهند و چه بسا این همکاری هایی که در زمینه انرژی انجام می شود، بتواند زمینه ساز همکاری های دیگر در حوزه های اقتصادی، سیاسی و حتی بین المللی با نگاهی امنیتی هم بشود. این کارشناس اقتصاد انرژی ادامه می دهد: حال باید دید که این زمینه های همکاری ایران و روسیه در حوزه انرژی چگونه قابل تبیین و تعریف است.

فصل سازی برای مهار محدودیت ها

سلطانی از بازار نفت به عنوان نخستین و در عین حال تأثیر گذار ترین مولفه همکاری های مشترک میان کشورهای تولیدکننده نفت یاد کرده و می گوید: همکاری های ایران و روسیه در بازار نفت به منظور مدیریت و ایجاد تعادل قیمتی در دو بازه زمانی کوتا مدت و بلندمدت قابل تبیین است. وی منافع کشورهای تولیدکننده نفت را در گرو ایجاد تعادل و

راهگشاست

هر چند نقاط رقابتی و تعارض میان ایران و روسیه قابل اغماض نیست، اما شرایط حال حاضر دنیا، منافع و مصالح مشترک را بر نقاط منفی از حیثیت داده و دو کشور را وادار به گسترش تعاملات دوجانبه با اتکاب اعمال سیاست های همکاری جویانه کرده است. سلطانی در توضیح مطلب فوق، به ابعاد بلندمدت روابط میان ایران و روسیه اشاره دارد و معتقد است که سنگ اندازی های آمریکا در بازار نفت طی یک دهه آینده می تواند جایگاه و موقعیت کشورهای تولیدکننده عمده بازار نفت را تحت تأثیر قرار دهد. وی می گوید: آمریکا همواره به دنبال برهم زدن نظم حاکم بر بازار نفت بوده است. واقعیتی که همگان بر آن اذعان دارند و غیر قابل کتمان نیست. سیاستی که ترامپ سرمنشا آن بود، به نظر می رسد دولت بایدن ادامه دهنده این مسیر است. آمریکا با نفوذش در تلاش برای بی اثر کردن و یا کم اثر کردن نقش انرژی های هیدروکربوری است و طبیعتاً ایران و روسیه با اعتماد و اتکاب یکدیگر می توانند در خنثی سازی سیاست های سلطه طلبانه آمریکا در بازار انرژی تأثیر گذار باشند. این کارشناس اقتصاد انرژی معتقد است: نکته حائز اهمیت، ترسیم بازار نفت ایران و روسیه در بلندمدت است. سیاست افزایش تولید از سوی آمریکا به منظور افول عصر انرژی های فسیلی، رویکردی است که هم اکنون این کشور دنبال می کند؛ بنابراین اتخاذ سیاست واحد و تقابلی میان ایران و روسیه برای حفظ و حراست از منافع دو کشور در بلندمدت مورد اهتمام است تا منابع و ذخایر متعارف به پشتوانه مسائل زیست محیطی، پیشرفت های تکنولوژیک و به کارگیری انرژی های تجدیدپذیر دستخوش تغییر و تحولات نشود.

سوآپ: برگ برنده ایران در جهان سیاسی نفت

سلطانی با اشاره به فرصت های بهینه بازار گاز که افق روشنی در جهان سیاسی نفت ترسیم خواهد کرد، ادامه می دهد: ایران و روسیه دو کشور بر تر دارنده ذخایر غنی گازی دنیا هستند. روس ها با ۳۲ درصد و ایران با ۱۸ درصد سهم گاز دنیا، شاید در نگاه نخست زمینه های رقابتی را به ذهن متبادر سازد اما چندان قابل اعتنائیست. به این مفهوم که روسیه سهم بازارهای گاز خود را در گستره جغرافیایی غرب و شرق به نوعی تصاحب کرده است؛ بازارهایی که فعلاً دسترسی به آن برای ما مقدور نیست و ایران باید روی دیگر مولفه ها و بازارها که عموماً منطقه ای هم هستند، متمرکز شود. طبیعتاً کشورهای حاشیه خلیج فارس از جمله امارات، کویت، عمان و کشورهای نظیر عراق، سوریه، اردن و در منطقه شرقی هند و پاکستان از جمله ظرفیت های حضور گاز ایران به شمار می آید. تحقق صادرات گاز به این کشورها منوط به تولید گاز مازاد بر عرضه داخلی

تلاش برای تولید ثروت با فناوری های نوین

غلامعلی رحیمی، رئیس پژوهشکده اقتصاد انرژی موسسه مطالعات بین المللی انرژی نیز ضمن بازخوانی روابط ایران و روسیه، همه جوانب و راه های تأثیر گذار در نزدیکی روابط دو کشور را بررسی می کند.

وی معتقد است: با وجود افزایش همکاری های ایران و روسیه در زمینه تأمین انرژی بعد از دوره فروپاشی شوروی، الگوی روابط این دو کشور در زمینه تأمین انرژی جهانی در قالب رقابت توصیف می شود. با وجود سیاست «اور آسیاگرایی» و حفظ استیلای سنتی روسیه در مناطق اما امکان همکاری میان روسیه و ایران در رابطه با مسیرهای انتقال انرژی وجود دارد. سیاست روسیه دستیابی به بازارهای بیشتر در آسیا از قبیل هند و پاکستان است و بهره گیری از نزدیکی و مجاورت ایران با این کشورها، امکان این همکاری را میسر می سازد. همچنین با توجه به نقش مهم و مثبت روسیه در (جی ای سی اف) اوپک پلاس در شرایط کنونی و با وجود تحمیل تحریم های ظالمانه آمریکا بر ایران و روسیه، تقویت همکاری و همکاری دو کشور بسیار مهم و تأثیر گذار است. رئیس پژوهشکده اقتصاد انرژی موسسه مطالعات بین المللی انرژی درباره ارزیابی دوزنمای توسعه روابط میان ایران و روسیه در حوزه انرژی به اهم زمینه های همکاری دوجانبه اشاره کرده و از تبادل کالاها و خدمات، مواد و منابع اولیه و ثانویه، تبادل دانش انرژی، توسعه و مشارکت در پژوهش و مطالعات انرژی به عنوان مهم ترین محورهای مشارکت دوجانبه یاد می کند. رحیمی در توضیح

و حل و فصل کشمکش های سیاسی و بین المللی است تا فضا برای گسترش سطح نفوذ در بازارهای صادراتی گاز مهیا شود. دیدگاه این کارشناس اقتصاد انرژی قائل به این اظهارات است و چنین می نماید که برای تولید گاز صادراتی باید سازوکار مدیریت صحیح و کارآمد بهره جست. سلطانی ادامه می دهد: روس ها مشکلی با سیاست ها و راهبردهای گازی ایران در منطقه ندارند و چه بسا در پاره ای موارد رویکرد حمایتی نشان می دهند. اما می ماند مسائل گازی ایران با برخی کشورهای شمالی مانند ترکمنستان که با اتخاذ تدابیر هوشمندانه دولت سیزدهم تا حدودی موانع با ترکمنستان در حال مر تفع شدن است. توافق اخیر سه جانبه میان ایران، ترکمنستان و آذربایجان به منظور سوآپ گاز، راه های ائتلاف را بعد از ۵ سال ناکامی گشوده و ایران بسیار امیدوار به آینده بازار صادراتی گاز است. وی از منظر دیگری به دستیابی سهم ایران از بازار گاز اروپا می پردازد و اینگونه توضیح می دهد: البته تعامل با روس ها هم فرصت حضور غیرمستقیم گاز ایران به اروپا را فراهم می کند؛ به این صورت که ایران می تواند در زمینه جبران کسری گاز مسکو به اروپا و حتی چین نقش تأثیر گذاری داشته باشد. این امکان از طریق فروش گاز و یا سوآپ به روس ها مقدور خواهد شد. بر اساس رهیافت های موجود در سال های آتی مسکو با کمبود ۱۰۰ میلیون مترمکعبی گاز برای انتقال به اروپا و چین مواجه است. تولیدشان قابل توجه نیست و ایران می تواند با تأمین بخشی از کسری گاز روسیه نقش آفرینی کند که حاصل همکاری های گسترده و دوجانبه خواهد بود. سرمایه گذاری شرکت های روسی در صنایع نفت و گاز ایران و انتقال بخشی از فناوری های مرتبط با حوزه انرژی به کشور برای جبران عقب ماندگی در طرح های توسعه ای صنعت بالادستی نفت و گاز از اهم مواردی است که این کارشناس اقتصاد انرژی به درستی به آن اشاره کرده و در تبیین این مسئله عنوان می کند: هم اکنون ایران نزدیک به ۱۶۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری نیاز دارد که تهیه و تأمین آن کاری سخت و بس دشوار است. روس ها می توانند برای هموارسازی مسیر سرمایه گذاری در صنعت انرژی ایران گزینه قابل اتکالی باشند. البته نباید از این نکته غافل ماند: متکی بودن به یک کشور و با گروه و طیف خاص چندان منطقی و اصولی به نظر نمی رسد و ایران باید سبدی از منابع مالی، فنی و مدیریتی برای جذب سرمایه گذاری های خارجی در صنعت نفت ایجاد کند و همان طور که به آن اشاره شد، روس ها به عنوان یکی از کشورهای پیش رو در توسعه صنایع نفت و گاز می توانند مورد توجه قرار گیرند. البته نباید از نظر دور داشت که حصول پیشرفت های چشمگیر منوط به رفع موانع سیاسی و اقتصادی است. مادامی که فضا برای ظهور و بروز این موانع وجود داشته باشد، امیدواری به آینده قدری دور از ذهن خواهد بود.

دوجانبه روسیه و ایران قطعاً دستاوردهای قابل توجهی را به همراه خواهد داشت.

رئیس پژوهشکده اقتصاد انرژی موسسه مطالعات بین المللی انرژی می افزاید: روسیه با افزایش سهم قابل توجهی از واردات گاز خود را به روسیه تخصیص داده است؛ هر چند با بروز بحران اوکراین، تنوع بخشی صادرکنندگان گاز در دستور کار کشورهای غربی قرار گرفت؛ با وجود این، وابستگی زیاد اروپا به روسیه در این زمینه سبب شده است که نگاه همکاری حداقلی در میان آنها وجود داشته باشد و این مهم می تواند زمینه بهره مندی ایران را فراهم آورد. در واقع، تهران می تواند از سیاست تنوع بخشی اروپا از یک سو و فناوری و دانش روسیه از سوی دیگر بهره لازم را ببرد.

در مذمت یک جانبه گرایی

حمید حسینی، عضو هیئت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفتی نیز دیدگاه دیگری را درباره تعامل با روس ها مطرح می کند. وی معتقد است: یک جانبه گرایی در ارتباط با کشورهای منطقه مطلوب دیده نمی شود و باید به نگاه ها و دیدگاه ها عمق و غنای بیشتری بخشید، به خصوص در حیطه مسائل تجاری و اقتصادی. عضو هیئت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفتی بیان می کند: کشور ما به دلیل قربت و نزدیکی تاریخی، فرهنگی و اقتصادی با اغلب کشورهای منطقه می تواند زمینه اعتدالی رشد و توسعه را در تمامی ابعاد فراهم کند.

خوب به طور قطع نقش روسیه و چین برای تحقق اهداف کشور بسیار بارز و چشمگیر است. در ارتباط با همکاری میان ایران و روسیه نگاهها نباید تنها به مسائل حوزه انرژی معطوف باشد. به عنوان نمونه بحران سوریه از آن دست موضوعاتی است که نشان از همراه و همسو بودن ایران و روسیه دارد. از همه مهم تر در مذاکره با آمریکاییها با حمایت و همراهی روسیه می توان دست برتری داشت. تجربه نشان داده اروپاییها چندان تمایلی به حل و فصل مسئله تحریم نشان نمی دهند، اما روسیه نقش فعال تری را برای رفع چالش تحریمها بازی می کند و آن هم به این دلیل است که مواضع مشترکی با ایران دارد که در آینده سیاسی، اقتصادی و تجاری کشورش تاثیر گذار خواهد بود. حسینی با اذعان به این مطلب که تداوم این گونه از گفت و گوها زمینه ساز تحولات منطقه ای خواهد بود، یاد آور می شود: روند صادرات واردات ایران با روسیه در حال افزایش است. همینطور در صنعت نفت و گاز می توانیم شاهد بده بستان های دو طرف بود، ضمن اینکه در صورت تداوم تحریمها ما می توانیم از طریق بازار گاز روسیه علاوه بر تامین منافع ملی، جایگاه خود را به عنوان قدرت منطقه حفظ کنیم.

ایران بهشت فرصت های اقتصادی است

وی از ایران به عنوان بهشت فرصت های اقتصادی یاد کرده و می گوید: در محافل رسانه ای و کارشناسی همیشه صحبت از رقابت میان ایران و مسکو بر سر مسائل حوزه انرژی است. واقعیتی که همه به آن اذعان دارند اما به این معنا نیست که نتوانیم از دیگر ظرفیت های موجود دو کشور بهره برداری کنیم. صادرات محصولات پتروشیمی به بازار روسیه، احیای برخی میادین نفتی با حمایت روس ها، کسب دانش و فناوری های روز دنیا، سرمایه گذاری در موضوع های هسته ای و نیروگاهی و حتی سرمایه گذاری در صنایع فولاد و بسیاری از این دست موارد، از جمله محورهای همکاری است که در سایه تعامل دوجانبه امکان پذیر است. همکاری با چین و روسیه می تواند موجبات دستیابی به اهداف سند چشم انداز کشور را نیز که از آن فاصله گرفته ایم، فراهم کند. بی تردید روابط متوازن و منطقی با کشورهای همسایه می تواند جهش فوق العاده ای به اقتصاد ایران بدهد و تولید ناخالص ملی کشور را که هم اکنون به زیر هزار و ۳۰۰ میلیارد دلار تنزل پیدا کرده را تا دو تا سه برابر این رقم افزایش داد.

یقیناً اگر ما بتوانیم رابطه راهبردی با روسیه در تمامی ابعاد، سیاسی، اقتصادی و انرژی تعریف کنیم و روسیه هم بپذیرد که ایران یک شریک راهبردی در همه زمینه ها است؛ مطمئناً در حوزه های دفاعی و امنیتی هم با یکدیگر همراه شده و اجازه عرض اندام به غربی ها و به ویژه آمریکا را در منطقه خاورمیانه نخواهیم داد. پربیراه نخواهد بود اگر مدعی شویم که در سایه ایجاد تعامل دوجانبه با روس ها، غربی ها نه تنها عقب نشینی خواهند کرد بلکه سعی در برقراری روابط با ایران را کرده و راهایی از بند تحریمها را برای مستحکم تر شدن روابط ضروری می دانند. پیمان راهبردی با چین و روسیه دستاوردارزنده دیگری هم به همراه خواهد داشت و آن اینکه در مقابل آمریکا و متحدان اروپایی اش قدرتمند ظاهر شده و دنیا را از حالت تک قطبی بودن نجات خواهد داد. عباسی می افزاید: باید در معادله قدرت حرکت کرد؛ قدرت دفاعی و متعاقب آن قدرت نرم، قدرت نرم همان سرمایه اجتماعی است که معیشت برایش مهم است و حرف اول را می زند. نکته حائز اهمیت آن است که این مسائل باید برای مردم به درستی تبیین شود. مردم ما باید بدانند که قدرت دفاعی محل معیشت آنان نیست. این قدرتمندی مادر حوزه دفاعی است که کشور را سرپا نگه داشته و از رهگذر آن معیشت تامین می شود. اگر این نبود، قطعاً ایران نیز سرنوشتی به مانند دیگر کشورهای منطقه از جمله افغانستان، یمن، سوریه و عراق پیدا می کرد. اما بایداری مردم ما در دوران دفاع مقدس و بعد از آن دوران سازندگی و اقدامهایی که بعدها از سوی نیروهای مردمی به عنوان

مجلسی ها از توافق ایران و روسیه چه گفتند؟

خروج از حالت تک قطبی

فریدون عباسی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، مهم ترین دستاورد همکاری ایران، روسیه و چین را خروج دنیا از حالت تک قطبی شدن می داند و دیدگاه های برخی صاحب نظران را مبنی بر اینکه ایران از سمت غرب ناامید شده و به دنبال توافقی های بلندمدت با شرقی ها است، ملاک اصولی و منطقی برای ارتقای سطح منافع ملی در منطقه نمی داند. وی می گوید: منافع و نیازهای مشترک میان ایران و روسیه است که سطح همکاری ها را در گستره جهانی را ارتقا خواهد داد. لزوماً این منافع مشترک کشورهاست که وابستگی ها را شکل می دهد. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی معتقد است:

مدافعان حرم انجام شد، موجبات تثبیت جایگاه ایران در منطقه را فراهم ساخت و نگذاشت که سیاست های استعماری که بعد از جنگ جهانی دوم در منطقه اجرایی شده بود سرپا زده و کشور را ناامین کند. وی ادامه می دهد: اینکه گاه در فضای رسانه ای عنوان می شود که توافق با روسیه، کشوری که خود از ذخایر نفت و گاز بسیار غنی برخوردار است، منطقی و عقلانی نیست و منافع کشور را تامین نخواهد کرد، تصور درست و به جای نباید باشد. در توضیح این مطلب باید عرض کنم: طبیعی است روسیه با ما تعارض منافع داشته باشد، همان گونه که از نحوه بر خورد امارات و عربستان برداشت می شود. در برخی موقعیت ها اقتضا می کند که کشورها بر اساس منافع خود گام بردارند و به صورت مستقل و بدون هیچ گونه ملاحظاتی اقدام کنند؛ بنابراین در چنین شرایطی نباید به کشوری خرده گرفت و یا از آن انتظار و توقع زیادی داشت. باید در وهله نخست منافع کشور سرلوحه کار قرار گیرد و بر پایه این منافع، تعاملات با دیگر کشورها عملیاتی شود. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی یاد آور می شود: تغلظت دولت گذشته در برقراری ارتباط با کشورهای همسایه، مجلس یازدهم را بر آن داشت تا نسبت به فضا سازی برای حضور مجدد در بازارهای انرژی منطقه ای اهتمام ویژه ای به کار گیرد. در کمینستان نمونه بارز برقراری ارتباطات پارلمانی بود که سعی شد روابط همسایگی با این کشور بیش از گذشته توسعه یابد.

سیاست دولت گذشته به سمت وسوی کشورهای منطقه نبود و این کار را سخت تر می کرد، اما با روی کار آمدن دولت جدید و اقبال آنان به سمت کشورهای منطقه، توانستیم زودتر از آنچه که پیش بینی می کردیم، روابط منسجم با ترکمنستان را شکل دهیم. البته همسو بودن دولت و مجلس هم مزید بر علت شد و همان گونه که شاهد بودیم، گام های بلندی در مسیر اعتلای صنعت نفت و گاز کشور در این مدت کوتاه از عمر دولت سیزدهم برداشته شد. عباسی با بیان اینکه لازم است در اینجا از فرصت موجود استفاده و به موضوعی اشاره کنیم که هر چند مرتبط با مذاکرات ایران و روسیه نیست، اما توجه به آن در پیشبرد اهداف وزارت نفت حائز اهمیت است. وی در توضیح این مطلب می گوید: برای تحقق بیشتر اهداف مجموعه وزارت نفت، روی صحبت با نهادهای امنیتی و نظارتی است. این نهادها باید به مدیران حوزه انرژی شجاعت بدهند چرا که گاه دیده می شود که مدیران ما از اختیارات لازم در حوزه اجرا بر خوردار نبوده و این مسئله آسیب های جدی را به بدنه وزارت نفت متحمل خواهد کرد. باید چارچوب های کاری به درستی تبیین و مشخص شود که می طلبد نهادهای امنیتی و نظارتی ما در این مسیر پیش قدم باشند. چارچوب ها و ساز و کارهای لازم را در اختیار مدیران اجرایی گذاشته و خود تنها به نظارت بپردازند. سیستم مدیریتی نفت در پاره ای موارد بسیار محتاط عمل می کند و سرعت لازم را در تصمیم گیری ها ندارد. ما مدیران کار کشته در صنعت نفت کم

نداریم که با ایجاد فضای لازم و احساس امنیت می توانیم از تجربیات ارزنده و مفید این دوستان، همچنین از فرصت های موجود به نحو بهینه بهره برداری کنیم.

نفت ایران؛ گزینهای غیر قابل چشم پوشی

عبدالعلی رحیمی مظفری، عضو هیئت رئیسه کمیسیون انرژی مجلس شورای نیز دستیابی به هاب انرژی را در گرو افزایش سطح تعاملات منطقه ای عنوان کرده و می گوید: برخلاف تصور عده ای از کارشناسان، بیشترین همکاری ها در حوزه انرژی با کشورهای آسیای میانه است که خود تولید کننده و عرضه کننده حامل های انرژی در دنیا هستند؛ بنابراین اگر بخواهیم بازار جهانی انرژی را به نوعی مدیریت کرده و به دست بگیریم و بتوانیم نقش موثری در معادلات منطقه ای ایفا کنیم، تعامل و گسترش سطح روابط با همسایگان در این زمینه راهگشاست. حضور ایران در پیمان شانگهای از آن دست مواردی است که رحیمی مظفری در اظهارات خود به آن اشاره کرده و بیان می کند: آثار و نتایج پربار این پیمان در آینده نمایان می شود. ۸۵ درصد ذخایر تولیدات انرژی دنیا در اختیار کشورهای عضو شانگهای است؛ بنابراین به جای رقابت منفی می توانیم در مقابل ابرقدرت های جهانی که صرفاً دنبال

سوء استفاده از منابع انرژی دیگر کشورها هستند، قد علم کرده و قدرت نمایی کنیم. حتی اگر در زمینه ای با برخی از کشورهای منطقه تعارض منافع داشته باشیم این تعارض با تعامل می تواند معادله را به نفع دو طرف تغییر دهد. وی ادامه می دهد: نگاه ما صرفاً به کشور چین و روسیه نیست و هیچگاه هم نبوده است. ما همیشه تاکیدمان بر این است که به گونه ای تصمیم گیری کنیم تا تصور اینکه آمریکا و کشورهای غربی عامل نجات دنیا هستند، از میان برداشته شود. چین به دنبال قرار دادهای بلندمدت است، روسیه هم تاکنون به این منوال عمل کرده است و تجربه نشان داده که قراردادهای بلندمدت نتیجه بخش تر است؛ بنابراین ایران نیز عزم خود را برای انعقاد قرار دادهای بلندمدت به کار بسته است. عضو هیئت رئیسه کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی یاد آور می شود: ایران سرشار از انواع و اقسام انرژی های هسته ای است که در دنیا استفاده می شود. اعم از انرژی هسته ای، انرژی ناشی از سوخت های فسیلی، انرژی خورشیدی و غیره است. بنابراین ایران گزینهای غیر قابل چشم پوشی است. فقط باید همه تلاش ها را برای تقای جایگاه در سطح منطقه استوار باشد. به لحاظ جغرافیایی ایران در محدوده ای استراتژیک قرار دارد و نقطه به اصطلاح ترانزیت محسوب می شود، چه ترانزیت کالا و مواد و چه ترانزیت انرژی که این امکان دستیابی ما را برای رسیدن به هاب منطقه سهل تر خواهد کرد. بی شک انعقاد تفاهم نامه ها با چین، روسیه و ترکمنستان هر گره کوری را می گشاید.

تفاهمنامه همکاری میان شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و بانک ملت امضا شد

خط لوله پالایش

اوردن گاز دولت سیزدهم

مشعل تفاهمنامه خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد، بین شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و بانک ملت به امضا رسید. این تفاهمنامه برای احداث خط لوله راهبردی انتقال فرآورده‌های نفتی کشور از رفسنجان تا مشهد مقدس با عنوان خط لوله تایش (تأمین انرژی بازار شرق) با حضور جواد اوجی، وزیر نفت؛ سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی؛ جلیل سالاری، معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش و رضادولت آبادی، مدیر عامل بانک ملت در تاریخ ۲۵ دی ۱۴۰۰ منعقد شد. از اهداف مهم این طرح می‌توان به انتقال فرآورده با ظرفیت ۱۵۰ هزار بشکه در روز، تأمین پایدار سوخت مورد نیاز شرق و شمال شرق کشور، کوتاه شدن مسیر انتقال فرآورده، کاهش مصرف سوخت و کاهش هزینه‌های حمل و نقل، تسهیل صادرات فرآورده به کشورهای همجوار و استفاده از خط لوله به عنوان جایگزین حمل و نقل جاده‌ای اشاره کرد.

به ضرر تولیدکننده و مصرف‌کننده است، افزود: اعضای اوپک و اوپک پلاس، حدود قیمتی که اعلام کردیم، مدنظرشان است.

انتخاب تصمیم‌هایی مناسب در حوزه صادرات گاز

اوجی درباره صادرات گاز به ترکیه گفت: قرارداد صادرات گاز به ترکیه در سال ۲۰۲۴ پایان می‌یابد و بحث تمدید صادرات گاز ایران به ترکیه، جزو برنامه‌هایی است که در دستور وزارت نفت و شرکت ملی گاز قرار دارد که کارشناسان شرکت بوتاش ترکیه و شرکت ملی گاز مذاکراتی را خواهند داشت. وزیر نفت با اعلام اینکه در بحث صادرات گاز به عمان هم تصمیم‌های خوبی گرفته شده است، اظهار کرد: مذاکرات را آغاز کرده‌ایم. امیدواریم این مذاکرات برای صادرات گاز به عمان با هدف استفاده در تأسیسات آل‌ان‌جی این کشور، منجر به قرارداد شود.

وزارت نفت: مسئول کمیسیون مشترک ایران و روسیه

وی در پاسخ به پرسشی درباره برنامه سفر رئیس جمهوری به روسیه تصریح کرد: به‌موقع دستاوردها و خبرهای خوبی اعلام خواهد شد. وزارت نفت، ریاست کمیسیون مشترک ایران و روسیه را عهده‌دار شده است. وزیر نفت درباره خبر اجرایی شدن توافق ۲۵ ساله با چین تصریح کرد: هنوز در زمینه نفت، وارد بحث قراردادها نشده‌ایم، ان‌شاءالله هر قراردادی که نهایه‌ی شود، برای عموم توضیح خواهیم داد.

قیمت مطلوب نفت: ۸۰ تا ۹۰ دلار

وزیر نفت درباره پرسشی مبنی بر اینکه سطح مطلوب قیمت نفت برای تأمین منافع تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان یا توجه به قیمت برنت که به ۸۶ دلار رسیده است، گفت: به نظر بنده و با توجه به نظر کارشناسانی که در این زمینه کار کرده‌اند، قیمت حدود ۸۰ تا ۹۰ دلار مطلوب است. اعضای اوپک هم، این قیمت مدنظرشان است. وی همچنین در پاسخ به پرسشی درباره اینکه وزیر انرژی روسیه هم اعلام کرده که قیمت بالای ۱۰۰ دلار

برطرف خواهد شد و سوخت بنزین استاندارد کشور، در عمل در باک بنزین خودروهای افغانستان قرار می‌گیرد. سالاری با بیان اینکه رعایت استانداردهای کیفی و پوشش بازارهای شرقی کشور از دیگر دستاوردهای این خط لوله است که ظرفیت روزانه آن ۲۴ میلیون لیتر است، ادامه داد: در حوزه تکمیل زنجیره ارزش و بحث پتروپالایشگاه‌ها، عمده زنجیره پایین‌دستی پتروشیمی ما بر اساس فرآورده‌های مایع است، بنابراین از طریق احداث این خط، می‌توانیم ظرفیتی مشابه خط اتیلن در شرق کشور ایجاد کنیم. وی با اشاره به سیاست‌های خصوصی‌سازی و اصل (۴۴) گفت: تعرفه انتقال مناسب انتقال فرآورده از رفسنجان به مشهد، ظرفیت مناسبی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این پروژه است که می‌تواند به صورت خودگردان نیز اجرا شده و از ظرفیت بخش خصوصی در اجرای آن بهره‌مند شویم.

تأمین سوخت در شرق کشور

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با تأکید بر آثار مثبت این پروژه بر بحث پدافند غیرعامل و صرفه‌جویی در مصرف انرژی گفت: یکی از مباحث مهم مادر حوزه شرق کشور، از سال ۸۶ تأمین سوخت زمستانی بویژه به صنایع و سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها در شرق کشور بود که با راه‌اندازی این خط، در فصول سرد سال، مشکل تأمین سوخت در شرق کشور پشت سر گذاشته خواهد شد. معاون وزیر نفت در امور پالایش و بخش تأکید کرد: با راه‌اندازی خط لوله تاپش، کریدوری رفسنجان منتقل شده و در عمل، آن بحرانی که در مرکز کشور داریم و شرایط لرزه‌خیز بودن محدوده ری، برطرف می‌شود. سالاری ضمن ابراز امیدواری نسبت به دریافت مجوز این پروژه در اسرع وقت از شورای اقتصاد گفت: چند پروژه در حوزه بند «ق» داریم که این نخستین پروژه بود و امیدواریم با دریافت مجوزها بزودی عملیاتی شود و پروژه‌های آینده نیز در ماه‌های پیش‌رو معرفی و اجرایی خواهد شد.

کاهش قاچاق سوخت در کشور

سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی در حاشیه آیین امضای تفاهمنامه «خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد موسوم به خط لوله تاپش (تأمین بازار انرژی شرق)» در جمع خبرنگاران با بیان اینکه همکاری بسیار خوبی با وزارت نفت درباره تأمین مالی پروژه‌های این صنعت داشته‌ایم، گفت: امضای این تفاهمنامه نشان داد که استفاده از منابع داخلی به جای منابع خارجی که دچار تنگنا شده بود، با سرعت بیشتری انجام می‌شود. وی افزود: تفاهمنامه خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد موسوم به خط لوله تاپش، افزون بر تأمین امنیت انرژی در شرق، بر کات دیگری نیز دارد که با اجرای این طرح، روزانه از تردد هزار تانکر جلوگیری شده و انتقال فرآورده‌های ضبط‌نمندی می‌شود. همچنین قاچاق سوخت نیز کاهش خواهد یافت. وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: کنترس سیوم ۴ میلیارد دلاری برای تأمین منابع مالی صنعت نفت در حال شکل‌گیری است و در تلاش هستیم تا بانک‌ها در پشتیبانی از تولید بویژه پروژه‌های بزرگ وارد عمل شده و کمک کنند. این تأمین مالی، هم در توسعه پتروپالایشگاه‌ها و هم در دیگر طرح‌های نفتی انجام می‌شود.

بیشترین سهم بانک ملت در تأمین مالی ابر پروژه‌های نفتی

رضادولت آبادی، مدیرعامل بانک ملت نیز در این آیین به پروژه‌هایی که از سوی این بانک تأمین اعتبار شده است، اشاره کرد و افزود: پالایشگاه ستاره خلیج فارس از پروژه‌های بسیار بزرگ با تأمین مالی یک میلیارد ۴۰۰ میلیون یورو، پالایشگاه‌ها سازند اراک، پالایشگاه نفت تهران، پالایشگاه نفت بندرعباس، پالایشگاه نفت تبریز، پالایشگاه نفت آبادان و پالایشگاه نفت لاوان از پروژه‌های بزرگی هستند که در سال‌های گذشته از طریق بانک ملت تأمین مالی شده و امروز همه این پروژه‌ها به چرخه تولید درآمده و دارای فعالیت هستند. وی مرادوات مالی بانک ملت با حوزه نفت را حدود ۱۸ میلیارد یورو دانست و گفت: پروژه خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد موسوم به خط لوله تاپش حدود ۳۰۰ میلیون یورو، معادل ریالی ۹۰ هزار میلیارد ریال است که قرار شد این تأمین مالی را نیز به‌عهده بگیریم. مدیرعامل بانک ملت افزود: این پروژه با کوله‌ترین زمان ممکن و با همکاری شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و بانک ملت و پس از دریافت مجوزهای لازم اجرایی می‌شود. همچنین ما همکاری‌های خود را در حوزه سوخت و جایگاه‌های عرضه سوخت با وزارت نفت و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ادامه خواهیم داد.

اوجی: برای تأمین منابع مالی ارزی پروژه‌های کلیدی صنعت نفت، بالغ بر ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری در نظر گرفته شده است

محقق می‌شود که متناسب با قیمت جهانی سوخت، این رقم با هم افزایش می‌یابد. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه با راه‌اندازی این خط، ۶۰۰ کیلومتر از مسیر انتقال فرآورده از مسیرهای پیشین کاسته می‌شود، گفت: افزون بر بحث مدیریت و کاهش مصرف انرژی، با احداث این خط، روزانه ۱۲ میلیارد تومان صرفه‌جویی در کشور محقق می‌شود.

بهرمندی از توان داخلی

سالاری در بخش دیگری از صحبت‌های خود، تأمین پایدار سوخت زمستانی در نقاط شرقی کشور در نیمه دوم سال را از دیگر مزایای این پروژه برشمرد و گفت: با این جانشینی که اتفاق می‌افتد، می‌توانیم در بازارهای انرژی شرق کشور حضوری مستمر داشته‌باشیم و واسطه‌گری نیز حذف می‌شود؛ ضمن آنکه مشتری‌مداری محقق شده و ارزش قیمت فرآورده و بازار همسویا منافع ملی بدرستی محافظت می‌شود. وی با تأکید بر اینکه خط لوله تاپش حتی می‌تواند در آینده به زمینه‌ای برای توسعه زنجیره پایین‌دستی صنایع پتروشیمی تبدیل شود، گفت: همچنین اثرگذاری احداث خط لوله جدید تاپش بر مرادوات انرژی ما با کشورهای مستقل همسود (CIS)، با توجه به اختلاف قیمت خلیج فارس و دریای مدیترانه، از دیگر مزایای این پروژه به شمار می‌رود. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران تأکید کرد: امیدواریم با دریافت مجوزهای لازم، مناقصه این پروژه بزودی بر گزار و پیمانکار آن انتخاب شود. بر آورد ما برای سرمایه‌گذاری در این طرح، ۳۰۰ میلیون یوروست که در یک بازه زمانی سه تا ۴ ساله اجرایی خواهد شد. سالاری همچنین با تأکید بر اینکه در زنجیره‌های بعدی این پروژه می‌توانیم از سرمایه‌گذار خارجی نیز استفاده کنیم، گفت: تعرفه انتقال این خط برای بخش خصوصی هم جذاب است و با توجه به اینکه ابتدا و انتهای آن در اختیار دولت است، مسیر انتقال و مدیریت این مسیر می‌تواند از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انجام شود. به گفته وی، در اجرای این پروژه از بیشترین ظرفیت ساخت داخل، بویژه در بخش تجهیزات و پیمانکاران داخلی بهره‌مند خواهیم شد و امیدواریم شرکت‌های داخلی نیز با تأمین به موقع تجهیزات و کالای موردنیاز پروژه، سبب تسریع در پیشرفت پروژه شوند.

رعایت استانداردهای کیفی و پوشش بازارهای شرقی کشور

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور با تأکید بر جذابیت اقتصادی این طرح به لحاظ ایجاد ارزش افزوده گفت: ظرفیت مطلوبی در بازار شرق افغانستان داریم که در صورت احداث خط لوله جدید، امکان اتصال این خط، از انبار نفت بیرجند و انتقال خط لوله به مرز و از مرز به بازار افغانستان فراهم می‌شود و به نوعی مشکل مشتقات نفتی که امروز در بازار افغانستان وجود دارد، به‌طور کامل

تأمین منابع مالی پروژه‌های نفتی

اوجی، پشتیبانی و تأمین منابع مالی پروژه‌های عمرانی، اقتصادی و حیاتی کشور را از رسالت‌های اصلی بانک‌ها دانست و گفت: وزارت نفت، پروژه‌های جدید دیگری را نیز در توسعه میدان‌های نفت و گاز، خطوط انتقال و حوزه پتروپالایشگاه‌ها در دستور کار دارد. وی با اشاره به اینکه وزارت نفت برای تأمین مالی پتروپالایشگاه‌هایی که مدنظر دارد، تفاهمنامه‌ای را با کنتسر سیوم بانک‌ها در آینده امضا خواهد کرد، افزود: با پشتیبانی وزارت اقتصاد و مجموعه بانک‌های کشور از پروژه‌های صنعت نفت، بخش زیادی از منابع مالی موردنیاز این صنعت تأمین می‌شود. وزیر نفت با قدردانی از وزارت اقتصاد برای تأمین منابع مالی و ارائه تسهیلات به پروژه‌های نفتی افزود: برای تأمین منابع مالی ارزی پروژه‌های کلیدی صنعت نفت، بالغ بر ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار سرما به‌گذاری در نظر گرفته شده است. اوجی در باره امضای تفاهمنامه خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد موسوم به خط لوله تاپش، توضیح داد: این پروژه روزانه ۱۵۰ هزار بشکه فرآورده را از رفسنجان به شمال شرق کشور منتقل می‌کند که در صورت نبود این خط لوله، روزانه حدود ۸۰۰ تا هزار تانکر باید این فرآورده را حمل کنند، همچنین این پروژه برای تأمین سوخت نیروگاه‌ها و صنایع و صادرات به کشورهای همسایه از جمله افغانستان و پاکستان حائز اهمیت است. وی تأکید کرد: تلاش می‌شود از ظرفیت ساخت داخل برای همه تجهیزات و مواد خام موردنیاز احداث این خط لوله و ایستگاه‌ها استفاده شود.

حرکت به سمت بهینه‌سازی مصرف سوخت

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در آیین «امضای تفاهمنامه خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد با بانک ملت» گفت: خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان، بیرجند، تربت حیدریه و مشهد، یکی از طرح‌های مهمی است که در حوزه پالایش و پخش، میان بانک ملت و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی به‌امضارسید و ظرفیت بسیار مناسبی، بویژه در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی برای کشور ایجاد خواهد کرد. با احداث خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی مسیر رفسنجان - مشهد (تاپش) یک کریدور حیاتی انتقال فرآورده در شرق کشور فعال خواهد شد. جلیل سالاری با تأکید بر اینکه نگاه ما در صنعت پالایش، حرکت به سمت سودمحوری به جای سوخت‌محوری است، افزود: در حوزه انتقال فرآورده‌های نفتی، ظرفیت بسیاری برای بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور دیده می‌شود که شرکت ملی پالایش و پخش تلاش دارد در حوزه نقل و انتقال فرآورده به سمت بهینه‌سازی مصرف سوخت حرکت کند و جایگزینی خطوط لوله با حمل و نقل زمینی در این زمینه در دستور کار قرار گرفته است. به گفته وی، تفاوت هزینه انتقال فرآورده از طریق خط لوله و حمل زمینی یک به ۶ است که این رقم، عدد بزرگی به شمار می‌آید و تلاش می‌کنیم با جایگزینی حمل از طریق خط لوله با حمل جاده‌ای، افزون بر صرفه‌جویی در مصرف سوخت، امنیت انتقال انرژی را نیز در کشور محقق کنیم. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به قیمت یارانه‌ای سوخت در کشور اشاره کرد و ادامه داد: قیمت یارانه‌ای سوخت در ایران و اختلاف قیمت قابل توجه آن با کشورهای همسایه، زمینه‌ساز افزایش قاچاق از مرزهای کشور می‌شود که با انتقال فرآورده از طریق خطوط لوله در شرق کشور، عملاً چالش قاچاق سوخت در این منطقه که مسیر مهمی برای قاچاق است، برطرف خواهد شد. سالاری، یکی دیگر از دلایل طراحی این پروژه را ختم شدن تمام خطوط حیاتی انتقال فرآورده کشور به ری و تمرکز در این منطقه اعلام کرد و گفت: ۵۰ درصد سوخت مصرفی در نیمه شمالی کشور از طریق کریدوری تأمین می‌شود که این موضوع ممکن است در مواقع بحرانی، تأمین امنیت انرژی کشور را با مخاطره روبه‌رو کند، بنابراین با راه‌اندازی این خط، افزون بر تأمین استانداردهای پدافند غیرعامل در کشور، این تمرکز در خطوط از بین می‌رود و تنوع بخشی در زمینه انتقال فرآورده در کشور رخ خواهد داد. وی با تأکید بر اینکه با احداث این خط، یک کریدور حیاتی در شرق کشور سر بر خواهد آورد، گفت: در بحث مشتقات نفتی، تعهدهایی به کشورهای همجوار داریم که سوختی که عرضه می‌شود، باید استانداردهای ملی را داشته باشد و در این بخش نیز، نگاه ما در طراحی این خط، هم‌نگاه صادراتی و هم‌مصارف داخلی بوده است. سالاری با اشاره به اینکه مصرف فرآورده مناطق شرقی کشور به‌طور میانگین روزانه ۱۵ میلیون لیتر است و روزانه حدود یک‌هزار و ۴۵۰ دستگاه نفتکش، انجام این عملیات را به‌عهده دارند که با احتساب مصرف ۴۰ لیتر گازوئیل در هر ۱۰۰ کیلومتر، تنها از محل صرفه‌جویی در مصرف گازوئیل نفتکش‌ها، روزانه ۷ میلیارد تومان در هزینه کشور صرفه‌جویی

و تبریک این روز به همه زنان شاغل در صنعت نفت، باید بگوییم محدودیت‌های بیماری کرونا همچنان ادامه دارد و برگزاری مراسم، نیازمند اخذ مجوز از اجاس‌ای است. معاونت‌ها با هدف تکریم مقام زن و همچنین ایجاد امید و نشاط سازمانی، جشن‌هایی را برنامه‌ریزی و براساس دستورعمل‌ها برگزار می‌کنند.

شاهد نقش فعال شما در شورای هماهنگی ورزش وزارت نفت در اولین روزهای حضورتان هستیم. در این خصوص بفرمایید که چه برنامه‌هایی در دستور کار دارید؟

از زمان شروع به کار خود، ورزش را در اولویت قرار داده‌ام؛ اما با توجه به شرایط حاکم در زمان شیوع ویروس کرونا، سبک زندگی‌ها تغییر و زنان فعالیت‌های ورزشی خود را محدود کردند. زنان اصل و اساس خانواده هستند و بحث ورزش باید حتماً مورد توجه قرار گیرد. مدیر کل سلامت و تربیت بدنی وزارت نفت نیز اعلام کرده که مراکز ورزشی صنعت نفت باز شده و زیرساخت‌های خوبی در این زمینه فراهم است که طی راینی‌های صورت گرفته در الحیاد ورزشی ۱۴۰۱ نیز زنان حضور خواهند داشت و ما در سه مقطع پایه، قهرمانی و قهرمانی، بانوان علاقه‌مند را همیار می‌کنیم. تمرکز ما روی ورزش‌های پایه و همگانی بیشتر است و برای ورزش قهرمانی نیز هرگونه حمایتی که لازم باشد، انجام خواهیم داد.

برخی زنان شاغل به دریافت خدمات در حوزه مددکاری نیاز دارند. در این خصوص چه راهکارهایی اندیشیده‌اید؟

زنانی هستند که مشکل مددکاری، خدمات درمانی و فریز شدن گردیدارند؛ اما با توجه به اینکه فعالیت این دفتر در زمینه سیاستگذاری است، خیلی در حوزه مددکاری و خدمات نمی‌توانیم ورود کنیم. بنابراین بهترین کار این است که نماینده‌هایی در مددکاری، حراست و شورای ورزشی داشته باشیم تا مشکلات را منتقل کنند و درصد حل آن برآیند. نقش حاکمیتی و سیاستگذاری به ما اجازه ورود نمی‌دهد؛ اما این وظیفه را به معاونت‌های امور زنان و خانواده شرکت‌های زیرمجموعه نفت منتقل کرده‌ایم تا روی این موارد تمرکز بیشتری داشته باشند.

ارتباط با معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری، به چه شکل است و چه تعاملی با هم دارید؟

با توجه به اینکه ریل‌گذاری حرکت ما براساس اسناد و قوانین فرادستی و همچنین توجه به سیاست‌های کلی خانواده است که از سوی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) ابلاغ شده، ضروری است که همکاری خوبی با معاونت زنان ریاست جمهوری داشته باشیم. در این زمینه نشست‌هایی نیز با سرکار خانم خزعلی داشته‌ایم که انصافاً در حوزه زنان و خانواده دغدغه‌مند و متخصص هستند. با ایشان مشکلات زنان شاغل را بیان کرده‌ایم که البته سازوکار مناسبی در خصوص حل مشکلات آنها در حال شکل‌گیری است.

چند کار گروه در دفتر امور زنان و خانواده وزارت نفت تشکیل شده و چه کارهایی انجام می‌دهند؟

کار گروه‌هایی چون سلامت، آموزش، انرژی و محیط‌زیست، فرهنگی، ورزش و اصلاح قانون و مقررات را تشکیل داده‌ایم و فراخوانی نیز در خصوص مراجعه همکاران علاقه‌مند و متخصص (اعم از خانم یا آقا) به عنوان عضو ثابت یا مهمان این کار گروه‌ها منتشر و از نظرات آنها در این زمینه استفاده خواهیم کرد. با توجه به محدودیت‌های کشور در حوزه استخراج گاز، بشدت پیگیر آن هستیم تا از ظرفیت و توانایی زنان در خصوص فرهنگ‌سازی و اصلاح الگوی مصرف و صرفه‌جویی استفاده شود که همسو با آن، کار گروه انرژی را به صورت کاملاً تخصصی پیش خواهیم برد.

در پایان اگر صحبتی باقیمانده که به آن اشاره نشده، بفرمایید.

نسبت به افزایش کرسی‌های مدیریتی زنان در این صنعت دغدغه داریم. به همین منظور و برای توان‌افزایی زنان قصد داریم دوره‌هایی را برگزار کنیم تا از این طریق زنان توانمند صنعت شناسایی شده و در مسیر درست آموزش قرار گیرند و به مدیران مجموعه معرفی شوند، ضمن اینکه از شما و همه دست‌درکاران نشریه وزین «مشعل» تشکر و قدردانی می‌کنم.

خانواده نفت را مطابق با نیازهای مناطق ستادی و عملیاتی در دستور کار داریم. ضمن آنکه با تکیه بر رویکرد دولت سیزدهم، جوان‌سازی جمعیت را نیز در اطلس جامع زنان نفت لحاظ خواهیم کرد و طرح حمایت از خانواده‌ها را نیز در برنامه داریم. همچنین برای این کار، اولویت نخست را ارزیابی وضع موجود و شناسایی واحصای مشکلات قرار دادیم و مقرر شد، علاوه بر سیاستگذاری، برنامه‌های عملیاتی و خروجی محور را نیز دنبال کنیم. برای تحقق این امر در گام اول، بازدیدهایی از مجموعه‌های مختلف وزارت نفت و مناطق عملیاتی خواهیم داشت و به تناسب هر منطقه، تصمیماتی را برای حل مشکلات آنها اتخاذ خواهیم کرد؛ البته به منظور تحقق این مهم، ضرورت دارد که مباحث زنان با رویکردی جدید مورد ارزیابی قرار گیرد که در این خصوص، موضوع توان‌افزایی زنان، افزایش مهارت بانوان و تأکید بر عدالت جنسیتی را در دستور کار داریم. متأسفانه با وجود ذکر شدن عدالت جنسیتی در ماده ۱۰۱ قانون برنامه ششم توسعه تاکنون به نتایج دلخواه نرسیده‌ایم، از این رو علاوه بر جبران عقب‌افتادن از برنامه ششم توسعه باید در برنامه هفتم نیز حضور فعال تری داشته باشیم. «صنف شیشه‌ای»، عمده مشکلات زنان در بخش اداری است و موانع نانوشتی‌ها بر سر راه ارتقای زنان کشور قرار دارد که باید مرتفع شود. در عین حال که زنان نیز باید به خودباوری برسند که این امر مستلزم مهارت افزایشی است. همچنین گاه تنزل شایستگی‌ها را در دوران بارداری و زایمان داریم که با رویکرد دولت سیزدهم مبنی بر جوان‌سازی جمعیت، کاملاً در تناقض است و امیدواریم تمام سدهای این چنینی از سر راه برداشته شود. خوشبختانه نگاه وزیر نفت به حوزه زنان، نگاهی حمایتی و تعاملی و نه تشریفاتی است. وزیر نفت، اشرافی قابل توجه به این حوزه دارد که در همین‌جا حمایت‌های ایشان در زمینه برنامه‌های مشاوره زنان و خانواده تشکر و قدردانی می‌کنم.

به عنوان یکی از زنان متخصص صنعت نفت، از سوابق و تجارب خود در این حوزه بفرمایید؟

تحصیلات دانشگاهی‌ام را در رشته مهندسی شیمی دانشگاه صنعتی شریف و دوران کارشناسی ارشد را در دانشگاه صنعتی مالک‌اشتر به پایان رساندم و اکنون در اواسط دهه دوم خدمت خود، از کارمندان رسمی وزارت نفت هستم. شروع خدمتم با کار در پتروشیمی آبادان رقم خورد، سپس در شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس، به عنوان رئیس سید کسب و کار فعالیت خود را ادامه دادم و افتخار می‌کنم که مطالعات اقتصادی درباره ده‌ها پروژه و طرح بزرگ صنعت پتروشیمی کشور را که هم‌اکنون در فاز اجراست، در کارنامه کاری خود دارم. البته در تمام این سال‌ها در کنار فعالیت‌های تخصصی خود، در خصوص مباحث زنان، چه در جایگاه خانواده و چه در جایگاه تعلیم و تربیت فرزندان، دغدغه و مطالعه داشته‌ام و فعالیت‌های اجتماعی متعددی را در این حوزه دنبال می‌کنم.

برای استحکام جایگاه زنان در سطح وزارت نفت چه تمهیداتی اندیشیده شده است؟

برای نخستین بار در سطح وزارت نفت به دنبال تدوین اطلس جامع زنان نفت هستیم که نتیجه آن تغییرات سند راهبردی زنان و خانواده صنعت نفت را به همراه خواهد داشت. در این اطلس به‌روزرسانی نیازسنجی

گفت و گوی اختصاصی مشعل با مشاور وزیر نفت در امور زنان و خانواده:

اطلاکسی جامع زنان

وزارت نفت تدوین کرد

به طور کلی در سطح وزارت نفت، اهتمام و تلاشی بسیار در خصوص حضور جدی آنان در بخش‌های کارشناسی، تصمیم‌سازی و مدیریتی انجام شده و خوشبختانه تعدادی از این زنان فرهیخته و توانا در بخش‌های مختلف صنعت حضور مؤثر دارند. به دلیل اهمیت و جایگاه بانوان این صنعت و به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) و روز زن با زینب قیصری، مشاور وزیر نفت در امور زنان و خانواده گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که در ادامه می‌خوانید:

با توجه به اینکه روز زن را در پیش داریم، بفرمایید چه برنامه‌هایی برای این روز در نظر گرفته‌اید؟

ضمن بزرگداشت ایام ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) و مقام زن و روز مادر

سمیه راهیما نقش سازنده زنان ایرانی در تمام عرصه‌های توسعه از جمله علمی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، بی‌بدیل و لایق تحسین است. از این رو باید کوشید تا از یک‌سو با رفع موانع و کشف توانمندی‌های عظیم آنان، زمینه حضور چشمگیر و تاثیرگذار این بخش از سرمایه انسانی جامعه را در توسعه کشور فراهم کرد و از سوی دیگر، نقش بی‌بدیل آنان در مدیریت کانون خانواده را مورد توجه قرار داده و ارج نهاد. در صنعت نفت کشور با توجه به توانمندی و شایستگی بارز

نیازهای فناورانه بزرگترین شرکت تولیدکننده نفت کشور تشریح شد

۱۰ پژوهشی در آستانه عقد قرارداد

محمد گلستان‌باغ، رئیس پژوهش و فناوری شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب که به‌نازگی در این سمت منصوب شده، از مدیران جوانی است که برنامه‌های زیادی در حوزه پژوهش بزرگترین شرکت تولیدکننده نفت کشور دارد. با او به موضوع‌های مرتبط با حوزه پژوهش در سطح کلان تا جزئیاتی از پروژه‌های در حال اجرای این شرکت پرداختیم. به گفته وی در حال حاضر پژوهش و فناوری مناطق نفت‌خیز جنوب ۳۷ پروژه پژوهشی را در ۱۱ بخش مدیریت مخازن، حفاری، فرآیند و فرآورش، ساخت، زمین‌شناسی، بهینه‌سازی انرژی، حفاظت صنعتی، ICT، IOR/EOR، مطالعات و منابع انسانی در دست اجرا دارد. همچنین در آستانه عقد قرارداد ۱۰ عنوان دیگر پژوهشی هستیم. در همسویی با رفع نیازهای فناورانه، پژوهش و فناوری مناطق نفت‌خیز جنوب راهبری پروژه‌های مهمی را با موضوع‌های ویژه از قبیل بومی‌سازی توربین، نمک‌زدایی الکترواستاتیک، مته‌های حفاری PDC و... در دست انجام و راهبری دارد. شرح این گفت‌وگو در ادامه می‌آید.

«ار تباط دانشگاه و صنعت چگونه است؟»

ار تباط با دانشگاه‌ها مهم‌ترین موضوع پژوهش و فناوری است. به عبارتی دروازه ورود دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری به صنعت، مدیریت پژوهش و فناوری است. مرور و بررسی از تباط بین صنعت و دانشگاه در سال‌های اخیر نشان می‌دهد متأسفانه همچنان از تباط مطلوب و موثر میان دانشگاه و صنعت شکل نگرفته است و هر دو گروه در این زمینه دغدغه جدی دارند. تولید علم، یک فرآیند است که خاستگاه آن دانشگاه است. به این صورت که علم در دانشگاه تولید و به سواد تبدیل می‌شود. این سواد از طریق یک مهندس به کار گرفته شده و در صنعت، تبدیل به مهارت می‌شود. به‌روز آوری مهارت، فناوری و سواد تخصصی با تباط موثر دانشگاه و صنعت صورت می‌گیرد که به عبارتی باید با آگاهی هوشمندانه همراه باشد و این موضوع اتفاق نمی‌افتد و یا حداقل به صورت موثری رخ نمی‌دهد. آگاهی هوشمندانه هر چقدر با نیازهای صنعت توأم باشد، می‌تواند مهارت را رشد دهد. آن چیزی که اکنون در صنعت شاهد آن هستیم، این است که مهارت‌ها با تجربه در حال رشد است، یعنی یک نیروی جوان با قرار گرفتن در کنار یک نیروی باتجربه مهارت می‌آموزد؛ این در حالی است که تجربه به تنهایی قادر به روز آمد کردن مهارت، فناوری و سواد تخصصی نیست و به عبارتی زنجیره فرآیند علم تا مهارت به خوبی برقرار نشده است.

«چه برنامه‌ای برای قطع نشدن زنجیره فرآیند دارید؟»

پیشنهادی که مادر این زمینه داریم، تشکیل شبکه فناور بر مبنای دانش و مهارت است. این شبکه فناور، مهارت و تجربه دانش را در درون و بیرون از صنعت پایش می‌کند تا چالش‌های صنعت برای دانشگاه‌ها عیان شود و از طرفی

فناوری، نوآوری و توانمندی‌های منطبق با نیاز صنعت شناسایی می‌شود. بگذارید نمونه‌ای بیان کنم. در یک پروژه کلان ملی کشور دو سال برای راه‌اندازی یک تجهیز زمان صرف شد؛ ما چرا از این قرار بود که این تجهیز به دلیل راه‌اندازی نشدن به بهانه تحریم و عدم رعایت تعهد یک شرکت خارجی دو سال بدون استفاده متوقف شده بود. بعدها یک اتفاق سبب شد تا متوجه شدیم مهارت و تجربه راه‌اندازی این تجهیز همان دو سال قبل هم در داخل کشور بوده است. به عبارتی نبود شبکه شناخت مهارت و صنعت، بسیاری از نیازهای امروز ما را بی‌پاسخ می‌گذارد. بدیهی است اگر شبکه فناور وجود داشت، سیستم برای پیدا کردن این توانمندی با چالش مواجه نمی‌شد؛ بنابراین باید این شبکه تعاملی بین پژوهشگران، پارک‌های علم و فناوری، دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و صنعت شکل بگیرد.

«آیا تشکیل شبکه فناور طراحی شده است؟»

در حال کار کردن روی طرح اولیه آن هستیم. یکسری شبکه‌های برون مرزی و غیربومی را همسوی با این طرح بومی‌سازی کردیم. این طرح پس از تکمیل شدن می‌تواند به صورت آزمایشی در مناطق نفت‌خیز مورد بهره‌برداری قرار گیرد و اگر نتایج دلخواه به همراه داشت، آن را به‌ساختار شرکت ملی نفت ایران و حتی صنایع مادر دیگر در کشور پیشنهاد می‌دهیم.

«شما معتقدید رابطه صنعت و دانشگاه شکل نگرفته است؟»

نه اینکه شکل نگرفته، قطعاً شکل گرفته است و پروژه‌هایی هم که در صنعت نفت اتفاق افتاده و موفقیت‌هایی هم که در این زمینه داشتیم، مؤید همین موضوع است. اما ما به دنبال ارتباط موثرتریم. از تباطی که هوشمندانه، موثر و پرنفوذتر باشد. اکنون فرآیند تبدیل چالش ماه به یک پروژه پژوهشی در دانشگاه خیلی زمان‌بر است به عنوان مثال برای ارائه پیشنهاد پژوهشی یک چالش از سوی یک دانشگاه شاید ۲ سال زمان صرف شود، چون از تباط ضعیف است. اگر بتوانیم از فرآیندهای شبکه‌ای استفاده کنیم، ارتباط مؤثری با دانشگاه‌ها خواهیم داشت.

این قرار دادها شامل شناسایی چالش های میدان ها و غربالگری روش های ازدیاد برداشت و بهبود تولید است. قرار دادهای ازدیاد برداشت و بهبود تولید نیز در قالب ۵ بسته کاری شناخت میدان، مدل سازی و شبیه سازی میدان، انجام آزمایشات تخصصی، اصلاح مدل شبیه ساز و طراحی پایلوت است. افزون بر این بسته **IOR** و ساخت تجهیزات بالادستی در شرح خدمات برخی مشاوران پژوهشی لحاظ شده است. حجم نفت در جای اولیه این میدان ها کسر بزرگی از حجم کل نفت در جای اولیه میدان شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب را به خود اختصاص داده است و افزایش تنها یک درصد ضریب بازیافت از میدان های یاد شده معادل ۱۳۵ میلیارد دلار خواهد بود. بیشتر اصلاح فرآیندهای اجرایی این قرار دادها از میدان محور به فناور محور با تمرکز بر فناوری های بخش جامه محور و مخزن محور و با هدف ایجاد انستیتوهای تخصصی فناوری در حوزه بالادستی در دستور کار معاونت پژوهش و فناوری وزارت نفت قرار گرفته و در این خصوص کار گروهی در وزارت نفت برای بررسی بیشتر موضوع تشکیل شده است.

«بحث کاهش آلاینده های محیط زیستی هم اکنون مطرح و رویکرد شرکت های بزرگ نفتی به این سمت تغییر کرده است. برنامه شمار در این باره چیست؟»

متأسفانه در ساختار پژوهش مباحث آلاینده پژوهی دیده نشده است. از سوی دیگر زنجیره ارزش با نگاه یکپارچه هم در ساختار وزارت و شرکت ملی نفت مفقود مانده است. زنجیره ارزش از یکسری فعالیت های تولیدی و پشتیبانی تشکیل می شود. مثلاً فعالیت پشتیبانی در زنجیره ارزش شامل زیرساخت های شرکت، منابع انسانی، توسعه فناوری، تأمین کالا و فعالیت های تولیدی نیز شامل بازاریابی و فروش، خدمات، لجستیک داخلی و خارجی، عملیات می شود. هر چقدر به فرآیند زنجیره ارزش پرداخته شود، فرآیند تولیدی یکپارچه تر عمل خواهد کرد.

بحث محیط زیست هم که اشاره کردید، به صورت معمول در قالب گازهای همراه (فلر)، مدیریت پساب ها و پسماندها یا خاک های آلوده نفتی مطرح است. در فرآیند تولید شبکه ارزش این موارد به عنوان ثروت دیده می شوند. به عنوان نمونه هم اکنون برای استفاده از خاک آلوده نفتی پیشنهاد وجود دارد یا در موضوع پساب های نفتی بر اساس برخی پیش بینی ها و مقالات علمی بیان می شود به ازای تولید هر بشکه نفت در آئنده سه بشکه پساب تولید خواهد شد؛ بنابراین ضرورت مدیریت این موضوع وجود دارد. مدیریت این موارد با زنجیره ارزش و ارزش افزوده امکان پذیر است و نباید به صورت نقطه ای و مقطعی به این موارد نگاه کرد. مشکلات زیست محیطی بدون شک با طرح های به عنوان زنجیره ارزش قابل حل است. ما طرحی را در خصوص ایجاد شبکه ارزش و شبکه ارزش افزوده آماده کردیم که البته مقدمات آن بیشتر آماده شده بود اما قرار است به صورت رسمی با یکی از دانشگاه های کشور در ابتدا آن را به صورت یک طرح مطالعاتی یکپارچه و جامع به انجام رسانیم. پیشنهاد اولیه آن است که نگاه زنجیره ارزش در بدنه وزارت نفت باید به صورت یکپارچه اتفاق بیفتد، یعنی یک واحد در بدنه وزارت نفت وجود داشته باشد که تمام فرآیندهای صنعت نفت در بالادست تا پایین دست بر مبنای آن ارزش آفرینی و آن زنجیره ارزش و فعالیت تولیدی و پشتیبانی در تمام سازمان تعرف شود و به سازمان کوچک هم تسری پیدا کند. مقام معظم رهبری می فرمایند نفت ثروت ملی است. همین یک جمله کافی است که نگاه ما به منابع هیدروکربوری تغییر کند، به عبارتی باید تلاش کنیم با نهادینه سازی دیدگاه زنجیره ارزش و تولید ارزش افزوده، از دغدغه و مشکل خام فروشی و خام خواری که تا حدودی غالب مشکلات ما به آن برمی گردد، فاصله بگیریم.

«آیا بودجه بخش پژوهش برای هزینه های این بخش کافی است؟»

پیشنهادی که برای بودجه پژوهشی داریم، یک بودجه شناور است. بودجه ای که سقف برای آن وجود نداشته باشد و به عبارتی سودآوری در پی رفع نیاز به عمل آمده تأمین کننده آن باشد. البته این موضوع نیازمند یک مدل مالی است. هم اکنون یکی از چالش های ما برای همکاری با دانشگاه ها نیز همین موضوع قرار دادی و مالی است. نمی توانیم مسائل پژوهشی را با پروژه های جاری غیر پژوهشی جمع ببندیم. قطعاً بودجه جاری پژوهشی با توجه به توقعی که از این بخش وجود دارد، کافی نیست، ضمن اینکه هر چقدر در این بخش هزینه نشود، مفید خواهد بود و بولی که در پژوهش خرج می شود، ثروت اندوزی است و قطعاً هزینه نیست.

«شرکت ملی مناطق نفت خیز چه برنامه ای برای استفاده از انرژی های تجدید پذیر دارد؟ نخستین پیشنهاد این است که این مقوله (انرژی های تجدید پذیر) به ساختار پژوهش و فناوری شرکت ملی مناطق نفت خیز اضافه شود؛ بنابراین نیاز به بازبینی ساختار است. باید تلاش کرد تا بخش پژوهش که در واقع آینده یک سازمان است، بیشتر شود البته اکنون پیشنهادهایی در این زمینه از جمله استفاده از فناوری انرژی خورشیدی، سوخت هیدروژن و... ارائه شده است که باید سازوکار و فرآیند آن برنامه ریزی شود.

شناسایی شده و در حال پایش است تا با امضای تفاهم نامه ها آنها را در اختیار برخی دانشگاه ها قرار دهیم.

«هم اکنون چه میزان از نیازهای فناورانه مناطق نفت خیز جنوب از داخل کشور تأمین می شود؟»

به منظور رفع نیازهای فناورانه، پژوهش و فناوری مناطق نفت خیز جنوب، راهبری پروژه های مهمی را با موضوع های ویژه از قبیل بومی سازی توربین، نمک زدایی الکترواستاتیک، مته های حفاری PDC و... در دست انجام و راهبری دارد. مته های حفاری PDC یکی از کالاهای راهبردی در صنعت حفاری به شمار می رود. هم اکنون مته های حفاری PDC توسط معدود کشور های دارای فناوری تولید آن ساخته می شوند و تاکنون هیچ فعالیت تحقیقاتی و پژوهشی اساسی در خصوص تدوین و توسعه دانش فنی ساخت آن در داخل کشور صورت نگرفته است. نتیجه اجرای این پروژه، دستیابی به فناوری ساخت مته PDC در کشور خواهد بود. این ساز مته یکی از اندازه های بر مصرف این نوع از مته ها به حساب می آید. با توجه به مصرف تقریبی سالانه ۱۳۰ عدد مته بدنه ماتریکسی سایز ۱۸۱/۲ اینچ در کشور، بر اساس محاسبات انجام شده در نقشه راه، اجرای این پروژه سالانه یک میلیون و ۱۷۰ دلار در سال صرفه جویی اقتصادی در بر خواهد داشت. ساخت و آزمایش این اندازه از مته می تواند قدم اول و اصلی برای اجرای ساخت دیگر اندازه های مته های حفاری PDC باشد. همچنین با توجه به شرایط تحریم و نیز برنامه های وزارت نفت در خصوص توسعه میدان های نفتی کشور، برنامه ریزی و سرمایه گذاری در زمینه تولید مته های حفاری در داخل می تواند گام مهمی در تحقق اهداف صنعت نفت کشور محسوب شود و نقش بسزایی در شکوفایی صنایع داخلی کشور ایفا کند. این پروژه بر اساس مفاد نظام نامه پژوهشی وزارت نفت به گونه ای تنظیم شده است تا در چند بخش سبب دستیابی به دانش و فناوری بالارزش افزوده اقتصادی و ثبت نشان تجاری بین المللی شود. در این رهگذر افزون بر تأمین نیازهای شرکت به صورت کامل بومی و قابل اطمینان، ایجاد ثروت ملی به واسطه تولید محصول با فناوری بالا و ارائه آن به بازارهای بین المللی محقق می شود. چشم انداز کلی انجام این طرح، تولید داخل انواع مته های حفاری PDC و ثبت نشان تجاری بین المللی است که برای دستیابی به آن دو فاز عملیات اجرایی پیش بینی شده که فاز نخست آن اجرای پروژه پژوهشی حاضر است و فاز دوم تولید انبوه مته PDC بر مبنای دانش فنی تدوین شده و تصویب کارفرماست. هم اکنون فاز مطالعاتی، طراحی، تأمین مواد تجهیزات مورد نیاز و همچنین قالب ریزی و ساخت نمونه مته آزمایشی با موفقیت سپری شده و در مرحله آزمایش میدانی و بررسی عملکرد مته است.

«با توجه به اهمیت ازدیاد برداشت چه برنامه ای پژوهشی در این زمینه دارید؟»

تعریف و راهبری پروژه های ازدیاد برداشت یکی از مهم ترین اهداف و برنامه پژوهش و فناوری است که در قالب همان شبکه فناور و ارتباط دانشگاه با صنعت و پررنگ شدن فرآیندهای فناور محور با تمرکز بر فناوری های بخش چاه محور و مخزن محور در حال برنامه ریزی است. به عبارتی ما به دنبال فرآیندهای کاری هستیم، یعنی اگر فرآیند کاری اصلاح شود، همه موضوع های مهم از جمله ازدیاد برداشت، تولید صیانت، بومی سازی، مدیریت و بهینه سازی انرژی و... را در بر خواهد گرفت. تأکید می کنیم فرآیند کاری باید در کل ساختار بنشیند. در سال های اخیر وطنی دومرحله تعداد ۲۲ قرار داد پژوهشی کلان میان شرکت ملی نفت ایران و مراکز دانشگاهی / تحقیقاتی کشور منعقد شد که ۱۰ میدان در حوزه فعالیت مناطق نفت خیز جنوب است. در میدان های مربوط به حوزه مناطق نفت خیز جنوب «انجام مطالعات پژوهشی و فناورانه به منظور توسعه فناوری ها در جهت بهینه سازی فرآیندهای تولید و افزایش ضریب برداشت» از میدان های اهواز، بی بی حکیمه و رگ سفید به پژوهشگاه صنعت نفت، میدان گچساران به دانشگاه صنعت نفت، میدان منصوریه به دانشگاه شیراز، میدان کویا به دانشگاه صنعتی شریف، میدان کرنج به دانشگاه آزاد اسلامی، میدان مسجدسلیمان به دانشگاه صنعتی سهند، میدان بینک به دانشگاه فردوسی مشهد و میدان مارون (بگستان) به دانشگاه صنعتی اصفهان واگذار شد. بر اساس این قرار دادها، دانشگاه ها و مراکز پژوهشی منتخب موظف شدند با اتخاذ رویکرد پژوهشی و مبتنی بر فناوری های روز آمد جهانی، کلیه فعالیت های لازم جهت افزایش ضریب برداشت و بهبود تولید از میدان های مربوطه را ظرف مدت ۱۰ سال راهبری کنند. در این زمینه مدیران و کارشناسان مناطق نفت خیز جنوب کلیه امکانات و توانایی های خود را جهت تحقق اهداف این طرح به کار گرفته اند؛ به طوری که تاکنون بیشتر از ۱۵۰ نفر از کارشناسان مناطق نفت خیز جنوب از ادارات و شرکت های بهره برداری به عنوان ناظر فنی در روند انجام پروژه های یاد شده مشاكت داشته اند. بسته کاری نخست ۶ قرار دادی که در مرحله اول واگذار شده اند، شامل میدان های اهواز، بی بی حکیمه، گچساران، منصوریه، کویا و کرنج به اتمام رسیده و مطالعات **FastTrack** این میدان هادر حال اتمام است. همچنین بسته کاری اول ۴ قرار داد جدید شامل میدان های رگ سفید، بینک، مارون و مسجدسلیمان، در حال انجام است. بسته کاری نخست

«پروژه های

پژوهشی شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب با دانشگاه ها اکنون در چه وضعی است؟»

در حال حاضر پژوهش و فناوری مناطق نفت خیز جنوب ۲۷ پروژه پژوهشی را در ۱۱ بخش مدیریت مخازن، حفاری، فرآیند و فرآورش، ساخت، زمین شناسی، بهینه سازی انرژی، حفاظت صنعتی، IOR، ICT، مطالعات و منابع انسانی در دست اجرا دارد، همچنین در شرف عقد قرارداد ۱۰ عنوان دیگر پژوهشی هستیم. البته فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی، طرح های پژوهانه و حمایت از پایان نامه های مقاطع ارشد و دکترا بخش مهم دیگری از تقویت ارتباط صنعت با دانشگاه است که آمار پروژه های جاری تحصیلات تکمیلی، حدود ۷۰ پروژه دکترا و ۵۰ پروژه کارشناسی ارشد و دو پروژه فرصت مطالعاتی است که البته این آمار حتماً باید افزایش کند

«برای کسب فناوری روز آمد دنیا چه برنامه ای دارید؟»

نخستین راه در این مسیر استفاده از نخبگان خارج از کشور به عنوان واسطه علم و فناوری است، ما یکسری نخبگان ایرانی را در دانشگاه های مطرح دنیا داریم که می توانیم از این ظرفیت استفاده کنیم. راه دیگر، استفاده از ظرفیت تفاهم نامه هایی است که برخی دانشگاه های ما با برخی دانشگاه ها و شرکت های دانش بنیان و شرکت های فناور دنیا امضا کردند. شاید فضای تحریم در مباحث اقتصادی خود را نشان دهد، اما در موضوع های علمی و دانشگاهی کمتر نگ تر است و از این فضا می توان استفاده کرد و دانشگاه را به خاستگاه ورودی فناوری تبدیل کرد.

«برنامه شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب برای کسب فناوری چیست؟»

شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب هم برای کسب فناوری روز آمد دنیا از طریق دانشگاه ها ذیل شبکه فناور در حال برنامه ریزی است. اکنون ۱۰ تا ۱۲ مورد نیازهای فناوری این شرکت

پرونده ۸۰ دستور کار تعمیراتی بسته شد

نفت و گاز اروندان در مدار تولید 100 درصدی

مشعل | عملیات تعمیرات اساسی تاسیسات و تجهیزات واحدهای بهره‌برداری شرکت‌های نفتی، از الزام‌های اصلی کار نام برده می‌شود که همه ساله با برنامه زمان‌بندی مدون از سوی شرکت‌ها انجام می‌شود؛ اقدامی مهم و تاثیرگذار که به منظور تولید ایمن و پایدار در دستور کار برنامه سالانه شرکت‌ها قرار دارد. در این میان شرکت نفت و گاز اروندان، از جمله شرکت‌های پیشرو در انجام فعالیت‌های تعمیراتی و ایمن‌سازی تاسیسات و زیرساخت‌های تولید است که اجرای به‌موقع طرح‌های نوسازی و بهسازی را با جدیت تمام دنبال می‌کند.

لوله جریانی و تجهیزات در این شرکت انجام شده است.

او به برنامه‌های امسال در حوزه بهسازی و نوسازی تاسیسات اشاره و از آن به عنوان یکی از ضرورت‌های اصلی کار یاد کرد و افزود: به‌روزرسانی بردهای ابزار دقیق و رفع مشکلات نرم‌افزاری ناشی از آن و پروژه پیاده‌سازی، استقرار و اجرای نظام مدیریت دارایی فیزیکی به‌منظور صیانت از دارایی‌های فیزیکی شرکت نفت و گاز اروندان، از اهم برنامه‌های این شرکت به‌منظور بهسازی و نوسازی تاسیسات بوده است.

کرمی ادامه داد: خدمات مشاور برای پیاده‌سازی و استقرار نظام یادشده از طریق به کارگیری مجموعه استانداردهای ایزو ۵۵۰۰۰ و براساس مدل موسسه مدیریت دارایی (IAM) به‌منظور ارزیابی وضعیت و تعیین سطح بلوغ فعلی در مدیریت دارایی‌های فیزیکی، تدوین سند برنامه راهبردی مدیریت دارایی فیزیکی (SAMP) و استقرار کامل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی در مرحله انتخاب مجری است که سال آینده عملیاتی خواهد شد.

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان با اشاره به تعمیرات اساسی منطقه دارخوین گفت: پس از اعلام واحد بهره‌برداری مبنی بر افزایش حجم ضایعات نفتی (Sludge) در واحدهای فرآورش و کاهش سطح عملکرد مناسب تجهیزات در بخش‌های مختلف نمک‌زدایی، بویلرها، تفکیک‌گرها، کمپرسورهای تزریق و... و لزوم انجام هرچه سریع‌تر تعمیرات اساسی با تایید مراجع بالادستی منطقه دارخوین به‌طور کامل تعمیر، تمیزسازی و تجهیزات معیوب تعویض شد.

کرمی ادامه داد: این تعمیرات اساسی شامل تمیزکاری و ترمیم بدنه داخلی کلیه تفکیک‌گرها و میدل‌ها و نیز تعمیر و کالیبراسیون ولوها و شیرهای ایمنی معیوب بوده است. در این تعمیرات اساسی همه تجهیزات فرآیندی باز، تمیزکاری، ترمیم و رنگ‌آمیزی شده و پس از بازرسی و اخذ تاییدیه در مدار سرویس قرار گرفتند، همچنین در بخش کمپرسورهای تزریق برنامه‌ریزی برای تعمیرات با رعایت الزام‌های محیط‌زیستی از جمله جلوگیری از سوزاندن گازهای همراه در نظر گرفته شده است. این برنامه هم‌اکنون در مرحله انتخاب مجری است.

مهران کرمی، رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان در گفت‌وگو با «مشعل» از فعالیت‌های این شرکت در بهره‌مندی حداکثری از توان ایرانی و با تأکید بر رویکردهای حمایت از ظرفیت‌های داخلی خبر داد و گفت: دستاوردهای این شرکت در بخش‌های مختلف تعمیرات، بازسازی و نوسازی تاسیسات و ساخت و تولید تجهیزات با اتکای کامل به توان شرکت‌ها و سازندگان داخلی به دست آمده است.

او از انجام بیش از ۸۰ مورد برنامه تعمیراتی در سال جاری با بهره‌گیری از توان شرکت‌های داخلی خبر داد و افزود: برنامه تعمیرات اساسی و اضطراری تاسیسات و تجهیزات فرآیندی سال گذشته و امسال در حالی صورت گرفت که شاهد محدودیت‌های ناشی از شیوع کرونا بودیم؛ با این حال تعمیرات خطوط لوله و تجهیزات واحدهای بهره‌برداری و تعمیرات اساسی بخش‌های مکاتیک و ابزار دقیق، به‌روزرسانی سیستم‌های UPS، برق و سیستم‌های اندازه‌گیری با در نظر گرفتن همه مسائل ایمنی و محیط‌زیستی انجام شد.

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان ادامه داد: تمام مراحل تعمیرات اساسی با استفاده از توانمندی متخصصان و سازندگان داخلی تحت قراردادهای برون‌سپاری بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات (O&M) انجام شده است و با توجه به تخصیص بودجه و اعتبار لازم، تعمیرات اساسی نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیری داشته است.

وی ادامه داد: در دوره زمانی آغاز تا پایان قرارداد تلاش خواهد شد در هر منطقه یک‌بار تعمیرات اساسی و یا تجهیزات حساس به صورت موردی با مجوز حداقل کاهش تولید انجام شود، ضمن آنکه بودجه لازم در این نوع از قراردادها با در نظر گرفتن صرف و صلاح شرکت پیش‌بینی شده و شرح خدمات در بخش کالا و تعمیرات در قراردادهای یاد شده آورده می‌شود. همچنین افزایش هزینه‌های سالانه انواع تعمیرات با نظارت مدیریت و راهبری کارفرما برآورد و اجرایی می‌شود.

کرمی به حجم کار انجام شده و نفر-ساعتی که به پروژه‌های تعمیراتی شرکت اختصاص داده می‌شود، اشاره و یادآوری کرد: سال گذشته حدود ۱۵۰ هزار نفر-ساعت تعمیرات اساسی و اضطراری برای واحدهای بهره‌برداری اولویت‌دار و خطوط

گفت: افزون بر رعایت دستورعمل‌ها، نقرات با گروه‌بندی خاصی در بخش تعمیرات به کار گرفته شدند و اغلب نیروهایی بودند که تست کرونا را داده و از سلامت آنها اطمینان کامل وجود داشت و پس از شروع واکنش‌های پیگیری‌های لازم برای تزریق هر دو دوز واکسن صورت گرفت.

گرمی ادامه داد: تمهیدات لازم برای اجرای دستورعمل‌های بهداشتی از جمله ابلاغ پروتکل‌ها و شیوه‌نامه‌ها، لغو تمام جلسات حضوری، حداقل حضور روزانه کارکنان، دورکاری در برخی مشاغل، معاینات سلامت نیروهای دست در کار تعمیرات، توزیع وسایل بهداشت فردی، ضد عفونی مداوم وسایل حمل‌ونقل و اماکن عمومی مانند رستوران‌ها، نمازخانه‌ها، سرویس‌های بهداشتی و خوابگاه‌های نیروهای تعمیراتی در نظر گرفته شد.

او با بیان اینکه هم‌اکنون برآوردی از میزان صرفه‌جویی اقتصادی در زمینه انجام کارهای تعمیراتی وجود ندارد، گفت: از آنجا که کارهای تعمیراتی مستمر و در جریان است و اهمیت آن به لحاظ کیفی و افزایش طول عمر تجهیزات دوچندان بوده، ارزیابی در این خصوص انجام نشده است، اما به صورت اجمالی با توجه به بومی‌سازی قطعات مصرفی و همچنین افزایش طول عمر تجهیزات، میزان صرفه‌جویی بسیار چشمگیر است و امیدواریم با راه‌اندازی سامانه مدیریت یکپارچه دارایی‌های فیزیکی در سال‌های آتی، محاسبات کمی میزان صرفه‌جویی نیز انجام شود. گرمی گفت: در زمینه کاهش زمان تعمیرات که حداقل میزان کاهش تولید را به همراه خواهد داشت، در شرکت نفت و گاز اروندان رکوردهای قابل توجهی به ثبت رسیده که این مساله در زمینه تعمیرات خطوط لوله و تعمیرات اضطراری بسیار چشمگیرتر است.

دقیق، ترانسفرماتورها، پست‌های برق و تجهیزات مرتبط با آن و سندبلاست، رنگ آمیزی داخلی و خارجی تفکیک‌گرها و تجهیزات به عنوان دیگر فعالیت‌های تعمیرات اساسی شرکت نفت و گاز اروندان نام برد.

او از تعمیرات پیشگیرانه، اضطراری و اساسی به عنوان اصول سه‌گانه تعمیرات اساسی شرکت نفت و گاز اروندان یاد کرد و ضمن تشریح روند فعالیت هر یک از این گام‌های سه‌گانه، به روتین‌های تعمیراتی اشاره کرد و گفت: در حقیقت روتین‌های تعمیراتی به منظور تداوم تولید و پیشگیری از توقف ناگهانی تجهیز صادر می‌شود. روتین‌ها از جمله اقدام‌هایی هستند که به‌طور منظم در بازه‌های زمانی خاص برای جلوگیری از خرابی دستگاه‌ها و بر حسب موارد فعالیت‌های تعمیراتی مربوط به تجهیزات ابزار دقیقی انجام می‌شود، همچنین کنترل و اجرای روتین‌های تعمیراتی و ثبت و نگهداری آنها در شناسنامه هر دستگاه، از جمله فعالیت‌هایی است که از سوی واحد برنامه‌ریزی پیگیری شده و به این ترتیب روتین‌های تعمیراتی جزو تعمیرات پیشگیرانه محسوب می‌شود. رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان گفت: با وجود انجام روتین‌ها و تعمیرات پیشگیرانه، گاهی تجهیزات بنا به درخواست گروه‌های تعمیراتی و بهره‌برداری، به تعمیرات اضطراری احتیاج پیدا می‌کنند که پس از صدور درخواست کار از سوی متقاضی و ثبت آن برای پیگیری، این دسته از تعمیرات در برنامه کاری قرار داده می‌شود، کنترل و هماهنگی اینگونه تعمیرات به عهده برنامه‌ریز تعمیرات است.

گرمی به آخرین آیتام از اصول سه‌گانه تعمیرات شرکت نفت و گاز اروندان اشاره کرد و با بیان اینکه تداوم تولید به منظور کارکرد پیوسته تجهیزات و خارج از سرویس نشدن بعضی دستگاه‌ها برای تعمیرات پیشگیرانه ضروری است، یادآور شد: گاهی برخی تجهیزات نیازمند تعمیرات اساسی در بازه‌های زمانی ۲ تا ۳ سال هستند؛ براین اساس ردیف‌های فرآورش واحد بهره‌برداری به نوبت برای کاهش وقفه در تولید از سرویس خارج می‌شوند و دستگاه‌ها تحت بازرسی (بررسی ضخامت، میزان خوردگی احتمالی، رنگ آمیزی و...) روتین و تعویض تجهیزات معیوب قرار می‌گیرند.

تاکید بر رعایت الزام‌های اچ‌اس‌ای

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان با بیان اینکه زمان اجرای تعمیرات اساسی با در نظر گرفتن موارد ایمنی و اچ‌اس‌ای افزایشی بوده است، افزود: برنامه‌های تعمیرات اساسی متناسب با شرایط بهره‌برداری از تجهیزات و برآورد احتمالی از میزان خرابی‌ها معمولاً در یک بازه زمانی ۱۰ تا ۲۵ روز برنامه‌ریزی و انجام می‌شود؛ با وجود این در سال‌های اخیر گسترش و شیوع وپروس کرونا روند اجرای تعمیرات اساسی را به ۲۵ تا ۳۵ روز افزایش داد که دلیل اصلی افزایش زمان تعمیرات اساسی، تاکید و سختگیری‌های واحد اچ‌اس‌ای به منظور رعایت پروتکل‌های بهداشتی برای مبارزه با انتشار ویروس کرونا بوده است. بدون تردید بهداشت و ایمنی از الزام‌های اساسی و بنیادی در همه کارها و فعالیت‌هاست و رعایت آن در وهله نخست برای حفظ جان و سلامت کارکنان و انجام تعمیرات بدون حادثه و متعاقب آن کاهش ریسک‌های عملیات و حفظ سرمایه ملی (نیروی انسانی، محیط زیست، تجهیزات) ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان

خودکفایی در بسیاری از تجهیزات و قطعات مورد نیاز صنعت نفت و گاز کشور خواهیم بود.

گرمی تصریح کرد: هر چند تامین قطعات خارجی مورد نیاز برای برخی پروژه‌های توسعه‌ای که از سوی شرکت‌های خارجی احداث شده، با مشکل روبه‌رو بوده است، اما با وجود شرکت‌ها و کارگاه‌های فنی توانمند داخلی شبیه‌سازی و در نهایت بومی‌سازی شد.

اصول سه‌گانه تعمیر تاسیسات

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان از تعمیر تفکیک‌گرها، نمک‌گیرها، برج هیدروژن سولفور، پیش گرمکن‌ها، مبدل‌های حرارتی، خنک‌کن هوایی، مخازن ذخیره نفت، مشعل‌ها، پمپ‌های تزریق پساب و پکیج‌های تزریق مواد شیمیایی به عنوان اهم فعالیت‌های تعمیرات اساسی تحت مدیریت این شرکت یاد کرد و افزود: به‌طور کلی تعمیرات در ۳ بخش اصلی تاسیسات فرآورش، تجهیزات فرآیندی و کمپرسورهای تزریق گاز و در بازه زمانی ۲ تا ۳ ساله با عنوان تعمیرات اساسی انجام می‌شود که این دست از اقدام‌ها با همکاری واحدهای بهره‌برداری، بازرسی فنی، اچ‌اس‌ای، خدمات فنی تراپری، حراست و در نهایت مشارکت و پشتیبانی واحدهای مختلف ستادی و مطابق با برنامه‌ریزی‌های منسجم و اصولی انجام می‌شود.

گرمی از تعمیرات خطوط لوله انتقال نفت چاه‌ها به واحد بهره‌برداری و مبادی صادرات، تصفیه‌خانه‌های آب، گودال‌های مربوط به سیستم‌های آب و نفت و سامانه‌های مربوط به پکیج اکسیژن‌زدا، ادوات کنترلی و ابزار

و ایمن‌سازی تجهیزات است.

گرمی تصریح کرد: حوزه بازرسی و ایمن‌سازی تجهیزات بر اساس شرح وظایف سازمانی، موظف است از سلامت مکانیکی و متالورژیک تجهیزات و تاسیسات بهره‌برداری اطمینان باید تاوقه‌ای در تولید ایجاد نشود.

وی افزود: نظارت مهندسان این اداره بر پایه استاندارد صنعت نفت ایران و سایر استانداردهای رایج صنایع نفت در دنیا در مراحل مختلف ساخت، نصب و همچنین در حین بهره‌برداری از تجهیزات پیگیری می‌شود و در پایان هر فعالیت ساخت یا تعمیر، پس از تأیید بازرسی فنی، تجهیزات و دستگاه‌ها در سرویس قرار می‌گیرند تا بهره‌برداری پایدار و ایمن تضمین شود.

خودکفایی در تامین تجهیزات

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان ظرفیت‌های شرکت‌های داخلی در زمینه تامین قطعات و تجهیزات صنعت نفت و گاز را مثبت ارزیابی کرد و گفت: با وجود تحریم‌ها، دستاوردهای شرکت‌های داخلی و توانمندی آنها برای تامین اقلام مورد نیاز صنعت نفت مطلوب بوده؛ به‌گونه‌ای که اتکا به توان و ساخت داخل، بی‌نیازی صنعت به محصولات خارجی و در پاره‌ای مواقع خودکفایی در ساخت برخی تجهیزات را به همراه داشته است.

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان ادامه داد: هم‌اکنون بیش از ۹۵ درصد اقلام و تجهیزات مورد نیاز این شرکت از سوی شرکت‌های داخلی تامین می‌شود و در آینده نه‌چندان دور شاهد

او با بیان اینکه کارشناسان اداره بازرسی همه تجهیزات را پس از تعمیرات نظارت می‌کنند و پس از تأیید، در اختیار واحد بهره‌برداری قرار می‌دهند، گفت: تمیزکاری رنگ و پوشش، بررسی وضعیت سطوح داخلی مخازن، صدور دستورعمل‌های تعمیراتی رنگ، پوشش و جوشکاری، از اقدام‌هایی است که در واحد بهره‌برداری غرب کارون انجام شده است. همچنین فعالیت‌هایی مانند ضخامت‌سنجی دوره‌ای خطوط و تجهیزات، نظارت بر فعالیت‌های تعمیرات اساسی، نظارت بر صحت عملکرد سامانه‌های حفاظت کاتدی، نظارت بر عملیات ترمیم و پوشش خطوط و رنگ و عایق مطابق نظر کارفرما، نظارت بر عملیات جوشکاری و تعمیر خطوط و تجهیزات، نظارت بر مشخصات فنی مورد تأیید کارفرما و نظارت بر نتایج تعویض کوبین‌های خوردگی در پراب‌های اندازه‌گیری در آزادگان شمالی صورت گرفت.

ایمن‌سازی مطابق استانداردهای جهانی

رییس هماهنگی عملیات تولید شرکت نفت و گاز اروندان در ادامه به برخی فعالیت‌های بازرسی و ایمن‌سازی تجهیزات اشاره و عنوان کرد: بازرسی از دیواره داخلی مخازن و تفکیک‌گرها و تدوین دستورعمل جوشکاری، سندبلاست و رنگ آمیزی متناسب با وضعیت هر مخزن، بازرسی از لاین‌های درون هیتراها برای تعیین میزان آسیب وارده و تدوین دستورعمل متناسب با آن و در نهایت ارائه دستورعمل بازرسی فنی به‌منظور طراحی و جوشکاری لاین‌های جدید و آسیب‌دیده با هدف بهینه‌سازی فرآیند تولید، از اهم فعالیت‌های انجام شده در حوزه بازرسی

هم‌اکنون بیش از ۹۵ درصد اقلام و تجهیزات مورد نیاز این شرکت از سوی شرکت‌های داخلی تامین می‌شود و در آینده نه‌چندان دور شاهد خودکفایی در بسیاری از تجهیزات و قطعات مورد نیاز صنعت نفت و گاز کشور خواهیم بود

1

موضوع تامین مالی پروژه‌ها، همواره در صنعت نفت مورد بحث و نظر بوده و مسأله حمایت‌های مالی دولتی یا تامین مالی از سوی شرکت‌های خارجی، همواره یکی از منایع اصلی برای شروع به کار پروژه‌های نفت، گاز و پتروشیمی محسوب شده است. در چند دهه گذشته، این شیوه و شرایط که دولت‌ها بودجه پروژه‌ها را تامین کنند یا شرکت‌های خارجی در کنار مشارکت و سهام شدن در منافع پروژه، تامین مالی ارزی انجام دهند، در پروژه‌های مختلف از جمله ساخت پتروشیمی‌ها معمول بوده است. چه بسیار پروژه‌های پتروشیمی که در این سال‌ها به دلیل عدم تامین مالی دولتی و همکاری نکردن شرکت‌های خارجی، در حد همان کلنگ زدن و مراحل اولیه اجرایی باقی مانده است؛ اما از یک جایی به بعد، بخصوص با وجود تجربه‌ای که بارها از بدعهدی شرکت‌های خارجی و اعمال تحریم‌های همه‌جانبه‌داشتیم، صنعت نفت و به‌طور مشخص صنعت پتروشیمی به این نتیجه رسید که باید در مورد تامین مالی هم به سطحی از استقلال مالی برسد.

خودمختوری
پتروشیمی‌ها در
تامین مالی

موضوع تامین مالی داخلی پتروشیمی‌ها برای اجرای پروژه‌های نیمه کاره، اما اقتصادی یا شروع به کار پروژه‌های جدید با تامین مالی پتروشیمی‌ها یا در آمد قابل قبول، شیوه‌ای است که از چند سال قبل آغاز شده است. در حال حاضر سهام‌بسیاری از پروژه‌های تکمیل شده و نیمه تمام پتروشیمی، به پتروشیمی‌های بزرگ یا هلدینگ‌های پتروشیمی مربوط می‌شود. این صنعت، علاوه بر پروژه‌های درون گروهی خود، تمایل و پیشنهادهایی برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های دیگر صنعت نفت دارد و اگر چه بارها در بار این پیشنهادها صحبت می‌شده، اما به شکل صریح، هدفمند و در سطح مدیران تصمیم‌گیر این صنعت صحبتی به میان نیامده بود. حالا اما مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران از بانک‌ها و هلدینگ‌های پتروشیمی برای سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی صنعت نفت دعوت کرده است. محسن خجسته‌مهر با بیان اینکه بر نامه‌های متعدد سرمایه‌گذاری برای توسعه طرح‌های نفت پیش‌بینی شده است، از مذاکره با بانک‌ها و هلدینگ‌های پتروشیمی برای سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی صنعت نفت خبر داد. معاون وزیر نفت تصریح کرد: باید از داشته‌های داخل کشور بخوبی استفاده کنیم؛ زیرا معتقدیم که حتی در شرایط تحریم، اگر از ظرفیت داخلی به معنای واقعی استفاده شود، می‌توان نیازها را رفع کرد. محدودیت‌های متعددی مقابل ما قرار دارد؛ اما انگیزه‌های زیادی نیز داریم و برای آن با بانک‌ها مذاکره شده که به صورت کنسرسيوم برای توسعه صنعت نفت وارد شوند و همه بانک‌های کشور در این موضوع سهیم خواهند بود. وی ادامه داد: ما با هلدینگ‌های مهم پتروشیمی کشور، نشست‌هایی داریم که بخش پایین‌دستی در بخش بالادستی صنعت نفت وارد سرمایه‌گذاری شود. هلدینگ‌های پتروشیمی می‌توانند در بخش توسعه میدان‌های نفت و گاز سرمایه‌گذاری کنند و شرکت نفت هم برای ایجاد جذابیت بیشتر، می‌تواند در یک بازه زمانی طولانی، خوراک مورد نیاز را به آنها تحویل دهد. مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران با بیان اینکه این سرمایه‌گذاری برد-برداست، افزود: این رویکرد برای نخستین بار مطرح شده و در مناطق نفت‌خیز جنوب نیز میدان‌هایی برای سرمایه‌گذاری مطرح هستند؛ بر این اساس بزودی روش‌های مختلف پروژه‌هایی که به سرمایه‌گذاری نیاز دارند، اعلام می‌شود و از هر توانی که در کشور وجود داشته باشد، استفاده خواهیم کرد. صنعت پتروشیمی از جمله صنایعی است که همه نیازها و الزامات لازم برای رسیدن به نقطه مطلوب را دارد، به همین دلیل به عنوان صنعتی اقتصادی، فرصت‌هایی مهم برای سرمایه‌گذاران خصوصی تلقی می‌شود. در سال‌های گذشته، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، راهکارهای مختلفی را برای کمک به تامین مالی پروژه‌های صنعت پتروشیمی، از طریق توانمندی و اعتبارات داخلی این صنعت در دستور کار قرار داد. در این ساز و کارها علاوه بر حمایت مالی از طریق صندوق پروژه، صندوق سرمایه‌گذاری خصوصی، وام‌های مناسب از بانک‌ها و... تبدیل شدن شرکت‌های تولیدی به اسپانسر، شیوه‌های دیگر تامین مالی بوده است. در این شیوه که بیشتر از سوی هلدینگ‌های بزرگ پتروشیمی تجربه شده است، شرکت‌های تولیدی که سودده، فعال و با درآمدهای خوب ارزی و ریالی هستند، سهام پروژه‌های نیمه‌کاره و جدید را خریداری می‌کنند و به نوعی اسپانسر این پروژه‌ها می‌شوند.

ورود هلدینگ‌های پتروشیمی برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت

صنعت پتروشیمی در کنار تولید و توسعه بی‌وقفه، در انتظار تجربیات جدید است

مشعل | صنعت پتروشیمی، امروزه به صنعتی تبدیل شده که علاوه بر بخش‌های میان‌دستی و پایین‌دستی، وارد حوزه‌های بالادستی هم شده و موفقیت‌هایی را نیز در هر سه حوزه به دست آورده است. این صنعت توانسته در کنار اجرای برنامه‌های توسعه و تولید مستمر و بدون وقفه خود، شاگرد اول صنایع در جلوگیری از خام‌فروشی، میزان صادرات و در آمد ارزی و کمک به دولت باشد. این شرایط مطلوب و قابل توجه در حالی رقم خورده که همه صنایع کشور و صنعت نفت و به‌طور مشخص صنعت پتروشیمی، با تحریم‌هایی گسترده و مستقیم مواجه بوده‌اند، اما با وجود این توانسته‌اند بهترین عملکرد و بیشترین درآمدها را رقم بزنند. این در آمد قابل توجه صنعت پتروشیمی از یک سو تأثیری مستقیم بر عملکرد خود و اجرای پروژه‌های برنامه‌ریزی شده دارد و از سوی دیگر می‌تواند پشتوانه مالی و اعتباری خوبی برای اجرای پروژه‌های دیگر در بخش‌های دیگر صنعت نفت باشد؛ پروژه‌هایی که می‌تواند علاوه بر ورود بخش پتروشیمی به حوزه بالادستی صنعت نفت، زمینه‌ای برای تامین نیازهای این صنعت از جمله تامین خوراک محسوب شود.

تلاش
برای استقلال در
تامین خوراک

صنعت پتروشیمی در چند دهه گذشته، برای تامین خوراک با بخش بالادستی صنعت نفت در ارتباط بوده و همواره تلاش می‌شد تا با تکمیل چرخه محصولات، تعداد بیشتری از محصولات از خوراک اولیه تامین شود و بیشتر به رویای قدیمی جلوگیری از خام‌فروشی نزدیک شویم. این رویا با برنامه در سال‌های ابتدایی چندان زمینه تحقق نداشت و به نحوی ورود به بخش تامین خوراک و بخش‌های دیگر بالادستی هم برای صنعت پتروشیمی ممنوع بود. با این حال در شرایطی که پتروشیمی‌ها، پروژه‌های مهمی همچون خاموش شدن فلرهای روشن مناطق نفتی را اجرایی می‌کنند یا برای سرمایه‌گذاری در سایر پروژه‌های بالادستی صنعت نفت دعوت می‌شوند، می‌توانند در حوزه تامین خوراک هم اثرگذار باشند. در واقع این صنعت، ثابت کرده که می‌تواند برای تامین زنجیره ارزش خود، وارد بخش بالادست شود؛ هر چند نقش وزارت نفت که امکان سرمایه‌گذاری و حضور فعال صنعت پتروشیمی در بخش بالادست را فراهم کرده، بسیار مهم و اثرگذار است. باید توجه داشت که ورود و اجرای طرح‌های بالادست صنعت نفت و گاز برای پتروشیمی‌ها می‌تواند یک دلیل مشخص داشته باشد و آن اینکه، پتروشیمی‌ها افزون بر توان مالی و فنی، برای تامین خوراکشان انگیزه بیشتری دارند و می‌توانند این پروژه‌ها را در زمان بندی مناسب اجرایی کنند. به نظر می‌رسد نگرش تصمیم‌سازان در دهه‌های بالا به سمتی رفته که باید این ذهنیت را که بالادست صنعت نفت، جزو سیستم دولتی است و هیچ کس حق ورود به آن را ندارد، کنار بگذاریم. کمبود بودجه و مقررات دست و پاگیر در سیستم دولتی، تحریم‌های همه‌جانبه و محدودیت‌های مالی و اقتصادی ناشی از آن، بخصوص تمایل پتروشیمی‌ها به انجام این سرمایه‌گذاری‌ها می‌تواند دلایل خوبی برای این همکاری کم‌سابقه باشد. در عین حال باید توجه داشت که هیچ منع قانونی برای واگذاری تولید در صنعت نفت به بخش خصوصی به جز در بخش مخزن وجود ندارد. به نظر می‌رسد موضوع ورود پتروشیمی‌ها به بخش بالادست، بیشتر از هر چیز موانع ساختاری دارد. به عبارتی برای این توانمندی و همکاری مشترک، علاقه‌مندی و اشتیاق دیده می‌شود؛ اما مسأله مهم آن است که این ورود با چه شیوه و اولویت و با چه ساز و کاری در ارتباط با صنایع نفت و گاز انجام می‌شود تا تداخل ایجاد نکند. توجه ورود جدی که وزارت نفت در دولت سیزدهم نسبت به این موضوع دارد، می‌تواند نقطه اتکای خوبی در این خصوص باشد. چند روز قبل هم وزیر نفت از پیگیری‌ها برای تشکیل کنسرسيومی ۴ میلیارد دلاری با هدف حمایت از پروژه‌های پتروپالایشگاهی خبر داده بود. باید منتظر ماند و دید که این تلاش‌ها در مسیر افزایش همکاری‌ها، به شروع پروژه‌های جدید و اتفاقاتی رو به جلو در کل صنعت نفت و صنعت پتروشیمی منجر می‌شود.

2

نگاهی به عملیات راه‌سازی در کشور و سهم نفتی هادر تامین نیاز مردم

راه‌هایی که ما را به مردم نزدیک‌تر می‌کند

گروه‌های تحقیقاتی باید به این مناطق بروند و ماه‌ها رفت و آمد و حضور مستمر در آن منطقه داشته باشند. در صورت مثبت بودن نتایج و اخذ مجوزهای لازم برای حفاری و در ادامه برداشت نفت، حجم عظیمی از ماشین‌آلات، تجهیزات و ساخت و سازها در این مناطق شروع و سیل افراد متخصص و کارگر نیز به این منطقه روانه می‌شود. در چنین مواردی، اولین کاری که آن شرکت نفتی باید انجام دهد، احداث جاده‌های دسترسی به منطقه مربوطه و احداث جاده‌های مرتبط دیگر است. تا اینجای کار اگر چه جاده‌ها برای اهداف آن شرکت، احداث شده است؛ اما افراد محلی و ساکنان روستاهای اطراف هم از این جاده‌ها استفاده می‌کنند. با این توضیحات، اینها تنها کارهایی نیست که نفتی‌ها برای همسایگان خود انجام می‌دهند؛ بلکه صنعت نفت به شکلی سنتی و امروزی و در قالب ابلاغیه‌های همگانی، در کل صنعت نفت، راه‌سازی را جزو برنامه‌های مسؤلیت اجتماعی خود در مناطق عملیاتی قرار داده است؛ پروژه‌هایی مثل ساخت آزادراه لامرد-پارسیان، پروژه راه‌سازی لامرد-خنج، ایجاد جاده‌های دسترسی در هورالعظیم و روستاهای اطراف، راه‌سازی برای مناطق زلزله‌زده استان خوزستان، خدمت‌رسانی ماشین‌آلات سنگین راه‌سازی نفت برای مناطق آسیب‌دیده از سیل و... از جمله آخرین اقدامات و بزرگترین پروژه‌هایی است که نفت در دستور کار دارد.

در میان وظایف وزارت راه و شهرسازی، برخی از محورهای نظیر تامین راه‌های کشور اعم از زمینی (راه و راه‌آهن) و راه‌های دریایی و هوایی، تامین ایمنی راه‌ها و حریم آنها، تامین زیرساخت‌های لازم راه‌ها با هدف حفظ محیط زیست و سلامت شهروندان شهری و روستایی در اولویت قرار دارند و مستقیماً با زندگی مردم در ارتباط است. آنچه طی چند دهه اخیر تاکنون بارها درباره آنها صحبت و هر ساله آمارهای نگران‌کننده‌ای از آن منتشر شده، ایمنی راه‌ها و خطرات جانی برای مسافران جاده‌ای، ریلی و هوایی است. با این حال محدودیت‌ها و خسارت‌های جاده‌ای در کل کشور آمار بیشتری دارد و لازم است بسیاری از برنامه‌های دولت به سمت احداث جاده‌های جدید و ایمن‌سازی جاده‌های فعلی برود.

یک تیر و چند نشان در راه‌سازی‌ها

اگرچه تعهد به احداث راه‌ها طی چند دهه گذشته، به عهده وزارت راه و شهرسازی بوده؛ اما در عمل بخش‌های زیادی از راه‌های کشور را نهادهای سازمان‌های دولتی یا حتی تجار و شرکت‌های خصوصی احداث کرده‌اند. در این موارد، گاه اجرای پروژه‌ها و اهداف این مجموعه‌ها در راس بوده و در برخی موارد دیگر، رضایت و خواسته‌های مردم آن مناطق در دستور کار قرار داشته است. در هر کدام از این موارد، معمولاً هر دو طرف، منفعت احداث آن جاده را برده‌اند؛ به عبارتی هم شرکت‌ها و پروژه‌ها و هم مردم در آن مناطق دسترسی به جاده و ایمنی راه داشته‌اند. نمونه ملموس و نزدیک برای چنین موضوعی، احداث خط لوله کوره به جاسک است که در مسیر احداث آن که از مناطق صعب‌العبور می‌گذشت، جاده‌های دسترسی برای تجهیزات و ماشین‌آلات احداث شد تا پروژه با سرعت پیش برود، ضمن اینکه مسیر دسترسی روستاییان و مناطق محروم حاشیه این پروژه نیز هموار شد. نمونه‌های این اقدامات در حوزه‌های اجرایی مختلف زیاد است. به عنوان مثال، زمانی که وزارت صمت، مجوز یک معدن را در دل کوه‌ها می‌دهد، تعداد زیادی ماشین‌آلات و نیروی انسانی به آن سمت روانه می‌شود، بنابراین سرویس‌های کارکنان و کارگران به جاده‌های زیادی نیاز دارند. از این رو جاده‌های کوچک و بزرگ زیادی در آن منطقه کشیده می‌شود که در حالت عادی ممکن است احداث این جاده‌ها برای ساکنان آن مناطق زمانبر باشد.

در میان شاخص‌هایی که وزارت کشور برای مناطق کم‌برخوردار و محروم در نظر می‌گیرد و به عنوان نمونه، عدد شاخص محرومیت را ۶۱ یا ۸۱ اعلام می‌کند، یکی از اصلی‌ترین عوامل تعیین این شاخص، داشتن راه‌های دسترسی ایمن است. بسیاری از مناطق روستایی و محروم کشور، مسیرهای دسترسی برای رسیدن به موقع به مراکز آموزشی و مدارس، بیمارستان و خانه‌های بهداشت را ندارند؛ از این رو ممکن است در این مسیرها چالش‌ها به خطر بیفتند. بنابراین یکی از مهم‌ترین موضوعات در محرومیت‌زدایی و اجرای پروژه‌های مسؤلیت اجتماعی ارگان‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی، ایجاد همین دسترسی‌های جاده‌ای است. در میان ارگان‌های مختلفی هم که این مسؤلیت را اجرا می‌کنند، سهم وزارت نفت با توجه به گستردگی حوزه‌های فعالیت آن، بسیار زیاد است؛ اما توانسته این نقش را در بستر زمانی طولانی و مداوم، به بهترین نحو اجرایی کند.

سهم نفتی‌ها از راه‌هایی که به زندگی مردم می‌رسد

تصور کنید، مطالعات اکتشافی در یکی از مناطق و روستاهای استان‌های جنوبی کشور به نتایج مثبت منجر شود. در این هنگام است که ماشین‌آلات اکتشافی و

مشعل | یکی از

مهم‌ترین مولفه‌های

توسعه اقتصادی، ایجاد

حمل و نقل جاده‌ای و ریلی است.

توسعه راه‌ها از شهرهای بزرگ گرفته

تا روستاها از وظایف اصلی دولت‌ها محسوب

می‌شود و مناسب‌سازی آزادراه‌ها و جاده‌های

اصلی و محلی، علاوه بر فراهم کردن سفر ایمن و

تسهیل و تسریع در جابه‌جایی مسافر، کمک زیادی به

توسعه صنعت گردشگری و رونق اقتصادی ملی می‌کند. پروژه‌های

راه‌سازی در همه دولت‌ها، یکی از اصلی‌ترین برنامه‌ها و تعهدات است

که هیچ‌وقت موتور آن خاموش نمی‌شود و جریان راه‌سازی و بازسازی آنها

همواره باید ادامه داشته باشد؛ اما راه و جاده‌سازی، یکی از وظایف دولت است

که وزارت راه و شهرسازی به تنهایی در آن فعال نیست و ارگان‌های دیگری نیز به طور

مستقیم و غیرمستقیم در این عملیات مهم و همیشگی فعالیت دارند. به خصوص در سال‌های

اخیر که موضوع مسؤلیت اجتماعی شرکت‌ها و سازمان‌های بزرگ و کوچک به اندازه کافی

نهادینه شده، بحث راه‌سازی و تامین قیر و آسفالت برای جاده‌های مناطق محروم در میان بسیاری

از وظایف این نهادها قرار گرفته است.

برنامه‌ریزی‌هایشان بوده و یک دهه بازگشت سرمایه اندک پس از سال ۲۰۱۰ میلادی را برای آنها به همراه داشته است. الاسدیر مکینون از صندوق سرمایه‌گذاری اسکاتلند در این باره گفت: راهبردهای پدیده گذار انرژی روشن تر شده است؛ اما سرمایه‌گذاران با توجه به ناکامی‌های پیشین، براحتی هر شرایطی را نمی‌پذیرند، بنابراین شرکت‌ها باید اثبات کنند که توانایی اجرای مؤثر و سودآور این راهبردها را دارند.

زمان برداشت سود

با وجود آغاز راه، پدیده گذار انرژی بخشی از تولید نفت همچنان تداوم خواهد داشت و از آنجا که کشورهایی مانند چین و هند، به‌دنبال جایگزینی گاز طبیعی با سوخت‌های فسیلی آلاینده‌تر مانند زغال‌سنگ هستند، انتظار می‌رود تولید این سوخت فسیلی پاک، روندی افزایشی داشته باشد. در همین حال، شرکت‌های بزرگ اروپایی در حال انتقال سرمایه‌گذاری‌های خود به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر مانند انرژی‌های بادی و خورشیدی هستند و این نوید را می‌دهند که بازده حاصل از کسب‌وکارهای با سطح پائین کربن در بلندمدت، به اندازه یا حتی فراتر از درآمدهای نفتی و گازی باشد. این برخلاف مسیری است که شرکت‌های آمریکایی در پیش گرفته‌اند، شرکت‌های اکسون و شورون تا حد زیادی با انرژی‌های تجدیدپذیر فاصله دارند. مایک ورث، مدیرعامل شرکت آمریکایی شورون در این باره گفته است که انرژی‌های تجدیدپذیر، بازده دورقمی موردنظر سرمایه‌گذاران را محقق نمی‌کنند. کاهش شدید سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه‌ای جدید نفتی از سوی شرکت‌های اروپایی در سال‌های اخیر، سبب افزایش قیمت‌های نفت در بلندمدت شده است؛ زیرا برآوردها از عقب افتادن عرضه نسبت به تقاضا حکایت دارد. راس مولد، مدیر سرمایه‌گذاری در پلنفرم برخط (آنلاین) ای‌جی بل (AJ Bell) گفت: از آنجا که انتظار می‌رود روند افزایشی تقاضا ادامه داشته باشد، چنین احتیاطی می‌تواند سبب بهبود قیمت‌های نفت و گاز شود. وی افزود: عرضه می‌تواند محدود شود، بویژه که منابع انرژی تجدیدپذیر و جایگزین هنوز آمادگی تحمل بار کاهش سوخت‌های فسیلی پایه را ندارند. براساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا، انتظار می‌رود تقاضا برای نفت، حدود سال

شرکت‌های اروپایی قرار است در سال

2022

رقم بی‌سابقه

میلیارد دلار سود و بازخرید سهام را به سرمایه‌گذاران برگردانند

54

۲۰۳۰ میلادی به اوج برسد. مولد گفت: مدیران نفتی از فشار عمومی، مسؤولیت‌های محیط زیستی و دشواری‌های انجام هر کار جدید و بزرگ، آگاه هستند. وی افزود: شرکت‌ها در برابر وسوسه افزایش تولید مقاومت خواهند کرد. بن ون بوردن، مدیرعامل شرکت شل گفت: این شرکت نگاه بلندمدت دارد و در حالی که می‌خواهد از قیمت‌های بالای نفت بهره‌بردار، تمایلی به سرمایه‌گذاری بزرگ در بازار رو به رشد ندارد؛ زیرا معتقدیم تا زمانی که بتوانیم برداشت از آن را آغاز کنیم، دوباره فراتر از آن اوج خواهیم بود. کوک گفت: راهبرداروپا موردی آزمایشی خواهد بود، سخت می‌توان پیش‌بینی صحیح و نزدیک به واقعیت را درباره سرعت پدیده گذار انرژی پیدا کرد. زمان تعیین می‌کند که آیا قاره سبز با سرعتی بالا به این سمت گام برداشته است یا خیر؟

منبع: خبرگزاری رویترز

نویسندگان: ران بوسو و سایر بناواله

مترجم: امیر دشتی

غول نفتی اروپا کوچک می‌شوند

شرکت‌های بزرگ نفتی (Big Oil) اروپایی در نظر دارند، پول‌های بادآورده از قیمت‌های بالای انرژی را برای تبدیل شدن به شرکت‌های کوچک‌تر (Small Oil) با بازدهی بیشتر هزینه کنند. افزایش قیمت‌های نفت خام و گاز طبیعی در سال ۲۰۲۱ بر خلاف سال ۲۰۲۰، زمانی که قیمت‌های انرژی در بی‌شیوع و بیروس عالم گیر کووید-۱۹ (کرونا) و به‌دنبال آن لطمه دیدن فعالیت‌های اقتصادی در سراسر جهان و کاهش سفرهای هوایی و زمینی به دلیل اعمال محدودیت‌ها و قرنطینه‌های بلندمدت با افت شدیدی روبه‌رو شده بود، میلیارددها دلار سود را نصیب شرکت‌های بزرگ نفتی کرد. به‌طور معمول، شرکت‌ها در چنین شرایطی پس از افت شدید در سال پیش، بخش عمده این درآمدها را در پروژه‌های بلندمدت افزایش تولید و ذخایر نفت و گاز سرمایه‌گذاری می‌کنند. با این حال، آنها برخلاف رویه پیشین در طول تاریخ فعالیت‌شان، این بار روندی دیگر در پیش گرفته‌اند، شرکت‌بی‌بی‌انگلیس، شرکت انگلیسی-هلندی شل، توتال انرژی فرانسه، اکینور نروژ و انی ایتالیا بر آن هستند تا حداقل یک به‌منظور کسب رضایت‌مندی سهامداران، بخش بیشتری از این پول را به آنها بازگردانند؛ زیرا این غول‌های نفتی اروپایی، مسیر پر پیچ و خم و دشوار گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر یا کاهش انتشار کربن را در پیش گرفته‌اند.

بن کوک، مدیر پور تقوی شرکت بی‌پی کپیتال فاند آدوایزرز (BP Capital Fund Advisors) معتقد است که شرکت‌های بزرگ نفتی، با تغییر رویه و تغییر مسیر به سمت حوزه‌های بازده سرمایه‌گذاری بالاتر برای سهامداران و فروش دارایی‌های قدیمی، تا حدی در حال مدیریت این کاهش هستند. فشار فزاینده سرمایه‌گذاران، فعالان محیط زیستی و دولت‌ها برای مقابله با تغییرات اقلیمی، به معنای این است که غول‌های نفتی اروپا حتی با وجود چشم‌انداز روشن برای قیمت‌ها و تقاضای نفت خام، در حال کاستن یا توقف کامل هزینه‌های تولید نفت هستند.

راهبرد دو جانبه کاهش تولید نفت و افزایش بازگشت سود سهامداران، زمانی جدی شد که شرکت شل کسب‌وکار خود در حوضه نفت شیل پرمین را به قیمت ۹ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار به دولت ایالات متحده آمریکا فروخت و تعهد بازگشت ۷ میلیارد دلاری آن را به سرمایه‌گذاران داد. سرمایه‌گذاران در شرکت‌های آمریکایی هم می‌توانند منتظر افزایش بی‌سابقه پرداختی‌شان باشند؛ اما اکسون موبیل و شورون، به‌عنوان بزرگترین شرکت‌های نفت و گاز آمریکا در نظر دارند توأمان به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های جدید نفتی ادامه دهند؛ زیرا بر نامه‌های آمریکا برای افزایش تولید نفت با هدف مقابله با قیمت‌های بالای انرژی و مهار تورم، آنها را به سمت افزایش تولید سوق داده است. بر اساس تحلیل مؤسسه پژوهشی پر نشنتاین، شرکت‌های اروپایی قرار است در سال ۲۰۲۲ رقم بی‌سابقه ۵۴ میلیارد دلار سود و بازخرید سهام را به سرمایه‌گذاران برگردانند، در حالی که این رقم برای شرکت‌های آمریکایی اکسون موبیل و شورون در مجموع بیش از ۳۰ میلیارد دلار برآورد شده است.

شرکت‌های نفتی کوچک‌تر

برآوردهای مؤسسه برنشتاین حکایت از آن دارد که با وجود کاهش سرمایه‌گذاری‌ها در پروژه‌های جدید نفتی، تولید نفت پنج شرکت بزرگ نفت و گاز اروپا تا سال ۲۰۳۰ میلادی پس از رسیدن به اوج، حدود روزانه ۷ میلیون بشکه در سال ۲۰۲۵ میلادی، پنج سال پس از آن یعنی در سال ۲۰۳۰ میلادی با بیش از ۱۵ درصد کاهش به کمتر از روزانه ۶ میلیون بشکه می‌رسد.

شرکت بی‌پی اعلام کرده است که تا سال ۲۰۳۰ میلادی، تولید نفت خود را حدود ۴۰ درصد یا نزدیک به روزانه یک میلیون بشکه نسبت به سال ۲۰۱۹ کاهش می‌دهد. در همین حال، شل اعلام کرد که تولید نفت این شرکت انگلیسی-هلندی در سال ۲۰۱۹ میلادی به اوج رسید، در حالی که انی اعلام کرده است، تولید این شرکت ایتالیایی در سال ۲۰۲۵ میلادی افزایش می‌یابد. با ورود کامل پدیده انتقال (گذار) انرژی، سرمایه‌گذاران دوباره به سمت تمرکز بر بازگشت سود گام برداشته‌اند.

شرکت‌های بزرگ نفتی با بیش از یک قرن حرکت روبه جلو در مسیر برداشت از ذخایر نفت خام و گاز طبیعی، از حفاری در خاور میانه تا تولید پیشگامانه در پروژه‌های آب‌های عمیق، سوابق قابل توجهی در زمینه سرمایه‌گذاری میلیارددها دلار در طرح‌های بزرگ و پیچیده دارند، به طوری که این سرمایه‌گذاری‌ها فراتر از بودجه و

معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در آیین گرامیداشت سالروز شهادت سیدمجتبی نواب صفوی و همرزمانش(فداییان اسلام) که باهدف «وحدت و ادامه راه شهدا» به ویژه شهید نواب صفوی برگزار شد، با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری درباره حفظ دستاوردهای انقلاب گفت: راه شهدا و حمایت از دستاوردهای انقلاب را در جهت تعالی جمهوری اسلامی ایران ادامه خواهیم داد.

جلیل سالاری بابیان اینکه دشمنان انقلاب همواره در کمین این انقلاب هستند و ازهر تلاطمی علیه نظام و تفرقه‌افکنی استفاده می‌کنند، افزود: بنا بر فرمایش رهبر معظم انقلاب، همه ما وظیفه داریم با حفاظت از این انقلاب و دستاوردهای آن شرایط پیشرفت جامعه را فراهم آوریم.

- پالایشگاه نفت آبادان

بهربرداری از نخستین مرکز آموزشی بین کارگاهی در آبادان

نخستین مرکز آموزشی بین کارگاهی پالایشگاه نفت آبادان با حضور معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به بهره‌برداری رسید.

غلامحسین حسینی‌نیا، رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در آیین بهره‌برداری از این مرکز آموزش گفت: راه‌اندازی مراکز جوار کارگاهی در دستور کار فنی و حرفه‌ای قرار دارد تا امر آموزش در هنگام کار به همراه فضای کار انجام شود.

وی با اشاره به اینکه صنعت نفت، صنعت مادر است و

اهمیتی ویژه دارد، افزود: این مرکز آموزشی کارگاهی با توجه

به همین رویکرد در پالایشگاه آبادان راه‌اندازی شده است.

حسینی‌نیا با تأکید بر الگوسازی مناسب در این خصوص برای دیگر مناطق نفت‌خیز اظهار کرد: قرار است تا پایان امسال

شمار مراکز فنی حرفه‌ای جوار کارگاهی را به عدد یک هزار و ۴۰۰ برسانیم، این در حالی است که در چهار ماه گذشته، تعداد

مراکز آموزش فنی حرفه‌ای از ۴۰۰ به ۶۰۰ رسیده است.

وی با مهم برشمردن تصمیم‌گیری‌های مناسب برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی، بر جلوگیری از هرگونه اختلاف و تفرقه‌افکنی تأکید کرد. معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش همچنین با تأکید بر وحدت اسلامی و دفاع از ارزش‌ها به عنوان یکی از ویژگی‌های شهید نواب صفوی اظهار کرد: نیروی جوان انقلابی بنا بر فرمایشات مقام معظم رهبری، باید با برنامه‌ریزی و آتش به اختیار بودن، از ارزش‌های انقلاب دفاع کند.

وی با اشاره به اتفاقات سال ۸۸ و ۹۸ اظهار کرد: این رخدادها به ما ثابت کرد دشمنان به دنبال ضربه زدن به مردم و نظام هستند و خوشبختانه در سایه ولایت‌فقیه و هوشیاری مردم توانستیم این جریانات را خنثی کنیم.

- پتروشیمی غدیر

طرح توسعه پتروشیمی غدیر اجرایی شد

مدیرعامل پتروشیمی غدیر با

اعلام همکاری با شرکت فناوران،

از اجرایی شدن طرح توسعه

پتروشیمی غدیر و احداث واحد

کلر آلکالی باهدف خودکفایی و

تولید محصول مورد نیاز صنعت

پتروشیمی خبر داد. حسین صفاری

احداث واحد کلر آلکالی در شرکت پتروشیمی

این محصول به عنوان خوراک اولیه صنعت

پتروشیمی برشمرد. وی گفت: پتروشیمی غدیر

برای تأمین وینیل کلراید از دو روش کلریناسیون

مستقیم واکسی کلریناسیون که خوراک موردنیاز

واحد اکسی کلریناسیون اتیلن (تأمین از خط اتیلن

غرب) و اکسیژن تأمین داخل مجتمع) هستند،

محیط‌زیستی در بازارهای داخلی و خارجی با هدف

گفت: احداث یک واحد کلر آلکالی، افزون بر تأمین

کلر مورد نیاز، تولید محصولاتی مانند سود

- مجتمع گاز پارس جنوبی

پاکسازی ساحل «بنود» در عسلویه

کارکنان پالایشگاه‌های اول و چهارم مجتمع گاز پارس جنوبی برای حفظ و بهسازی محیط‌زیست

پیرامونی پالایشگاه‌ها در یک برنامه مشترک ساحل

زیبای بنود در محدوده جغرافیایی شهرستان عسلویه را

پاکسازی کردند.

بهزاد سالاری، مدیر پالایشگاه چهارم مجتمع گاز

پارس جنوبی دراین‌باره اظهار کرد:کارکنان این پالایشگاه

همواره همسو با تولید پایدار گاز، نگاه بسپار ویژه‌ای به

محیط‌زیست پیرامون خود دارند و فعالیت‌های متعددی در این حوزه انجام

داده‌اند.

وی افزود: ارتباط بسیار نزدیک صنعت بازندگی اجتماعی و محیط‌زیست

ساکنان اطراف، توجه بیش‌ازپیش مجموعه صنعت مستقر در منطقه پارس

جنوبی بر محیط‌زیست و سلامت را می‌طلبد. در همین زمینه پالایشگاه چهارم

- معاونت‌های وزارت نفت

۳ انتصاب؛ ۳ حکم

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در حکمی «سیدشمس‌الدین موسوی» را به‌عنوان مدیرعامل شرکت پتروپارس منصوب کرد.

در حکم محسن خجسته‌مهر خطاب به موسوی بر مواردی همچون اهتمام ویژه در تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های توسعه‌ای به‌ویژه طرح‌های توسعه میادین مشترک، تقویت حکمرانی شرکتی با اجرای مهندسی هزینه، حسابرسی مدیریت و حسابرسی مالی به منظور کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری، بهبود و سالم‌سازی فرآیندهای شرکت با ارتقای شفافیت و مبارزه با فساد، همچنین تقویت توان فنی، حقوقی و تخصصی شرکت با استفاده از کارشناسان، مدیران و مجریان انقلابی، متخصص، توانمند و فسادستیز تأکید شده است.

معاون وزیر نفت در امور مهندسی، پژوهش و فناوری نیز طی حکمی مدیرکل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی امور مهندسی، پژوهش و فناوری وزارت نفت را منصوب کرد.

معاون وزیر نفت در امورمهندسی، پژوهش و فناوری در حکمی سیدکاظم بحرینی را به‌عنوان «مدیرکل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی» امور مهندسی، پژوهش و فناوری وزارت نفت منصوب کرد.

در حکم وحیدرضا زیدی‌فرد خطاب به بحرینی بر مواردی همچون سیاست‌گذاری راهکارهای افزایش قابلیت اطمینان، پایداری تجهیزات و تأسیسات صنعت نفت، بررسی، بازنگری و بهبود سیستم و نظام مدیریت دارایی فیزیکی برای استفاده از فرصت‌ها و قابلیت بومی‌سازی و اثر بخشی در صنعت نفت با تکیه بر توان داخلی، همچنین سیاست‌گذاری توسعه استقرار سیستم‌های مکانیزه مدیریت دارایی فیزیکی و سیاست‌گذاری نظام بازسازی و نوسازی تجهیزات وتاسیسات صنعت نفت با تکیه و استفاده حداکثری، پشتیبانی و مانع‌زدایی از توان تولید داخلی و بنگاه‌های اقتصادی در راستای تولید پایدار تأکید شده است.

افزایش توانمندسازی منابع انسانی حوزه مدیریت دارایی فیزیکی، بازنگری، تدوین و توسعه نظام مدیریت خوردگی، بازرسی فنی و الزامات استانداردهای فنی در پروژه‌های ساخت، تعمیر و نگهداشت صنعت نفت و سیاست‌گذاری نظام حفظ و نگهداشت و ارتقای ماشین‌آلات دوار، دیگر موارد تأکیدی در حکم انتصاب سیدکاظم بحرینی است.

جلیل سالاری، معاون وزیر نفت درامورپالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نیز بهجت کریمیان را به عنوان مشاور

معاون وزیر و مدیرعامل در امور زنان منصوب کرد.

احصاب‌بخشی به‌انجام مأموریت‌های محوله،امری ضروری است، ضمن آنکه حجم تولید می‌یابد با

تکیه بر فعالیت‌های چاه‌محور به پیش از تحریم

بازگردد.وی همچنین باتشریح‌وضع‌توسعه‌میدان

آزادگان جنوبی، به آسیب‌شناسی روند توسعه و

فعالیت‌های جاری و آینده شرکت مهندسی و

توسعه‌نفت در این میدان پرداخت.

- شرکت مهندسی و توسعه نفت

اصلاح ساختار سازمانی با توجه به مأموریت های جدید

برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت

مهندسی و توسعه نفت (متن) در نشست

هم‌اندیشی مدیران ارشد نفت تشریح شد.

مدیرعامل و رئیس هیات‌مدیره شرکت

مهندسی و توسعه نفت در این نشست با مهم

برشمردن اصلاح‌ومتناسب‌سازی ساختارسازمانی

این شرکت با توجه به مأموریت‌های جدید آن در

برداشت از برخی میدان‌های نفتی افزون بر

فعالیت‌های توسعه‌ای افزود: شرکت متن با توجه

به‌موقعیت‌حساس مناطق عملیاتی،به‌ویژهمنطقه

ایران است.ابوذر شریفی بااشاره‌به‌سخنان محسن

خجسته مهر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران

مبنی بر رعایت تقویض اختیار به شرکت‌ها و

بازگرداندن اختیارات‌پیشین‌به شرکت‌های تابع

شرکت ملی نفت ایران تأکید کرد: این مهم برای

اصحاب‌بخشی به‌انجام مأموریت‌های محوله،امری

ضروری است، ضمن آنکه حجم تولید می‌یابد با

تکیه بر فعالیت‌های چاه‌محور به پیش از تحریم

بازگردد.وی همچنین باتشریح‌وضع‌توسعه‌میدان

آزادگان جنوبی، به آسیب‌شناسی روند توسعه و

فعالیت‌های جاری و آینده شرکت مهندسی و

توسعه‌نفت در این میدان پرداخت.

طولانی ترین خط لوله گاز زیر دریایی خاورمیانه برای گازرسانی به قشم به وسیله شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران اجرا می‌شود. احسان سیدآبادی، مسوؤل اجرای این طرح در بازدیدرضا نوشادی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران از پروژه خط لوله ۳۰ اینچ بندرعباس - لافت –گورزین و انشعاب ۱۶ اینچ شهرک صنعتی خلیج‌فارس گفت: خط لوله ۳۰ اینچ بندرعباس- لافت – گورزین به طول ۵۸ کیلومتر، از بندرعباس آغاز می‌شود و به سمت گورزین ادامه می‌یابد.

وی تصریح کرد: گورزین یکی از روستاهای جزیره قشم است و برای رسیدن به این روستا باید از آب‌های خروشان خلیج‌فارس به‌صورت عبور خط لوله از زیر بستر دریا، رودخانه‌ها و کانال‌ها بگذریم.

سیدآبادی در تشریح اهمیت عبور بخشی از این خط لوله ۳۰

پیرو امضای تفاهم‌نامه همکاری دوجانبه، شرکت مهندسی و ساختمان جهان پارس از خدمات مشاوره‌ای و علمی پژوهشگاه صنعت نفت بهره‌مند خواهد شد.

رئیس پژوهشگاه صنعت نفت در آیین امضای این تفاهم‌نامه به جایگاه شرکت مهندسی و ساختمان جهان پارس اشاره و تصریح کرد: این مجموعه با پشتوانه دانش و مدیریتی در سایه تجربه و پشتکار بالا توانسته است به درجات بالای کنونی دست یابد و سبب افتخار کشور شود.

جعفر توفیقی با بیان اینکه این دو مجموعه در سال‌های گذشته همکاری‌های موفقی در اجرای پروژه ادورانت با یکدیگر داشته‌اند، گفت: ادورانت ماده وارداتی بود که با تلاش بخش خصوصی و پژوهشگاه صنعت نفت در این زمینه به خودکفایی رسیدیم.

وی تصریح کرد: وجود پایه‌های مهندسی در شرکت جهان پارس برای پژوهشگاه صنعت نفت و حتی دانشگاه‌ها بسیار ارزشمند است و باید تلاش کنیم که با گسترش ارتباطات دوجانبه از ظرفیت طرفین استفاده حداکثری شود؛ به نحوی که در آینده نزدیک شاهد نهادهینه شدن ارتباط میان صنعت و دانشگاه‌ها باشیم.

رئیس هیات‌مدیره شرکت مهندسی و ساختمان جهان پارس نیز گفت: متأسفانه ارتباط نزدیکی میان دانشگاه‌ها و صنعت وجود ندارد و همواره در

- شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران

گازرسانی به قشم با طولانی‌ترین خط لوله زیر دریایی

اینچ از آب‌های خلیج‌فارس با بیان اینکه برای نخستین بار در دنیا یک خط لوله انتقال گاز با این اندازه در گستره‌ای به طول ۳ کیلومتر از زیرآب می‌گذرد، اظهار کرد: دستیابی به این موفقیت،ر کوردی منحصربه‌فرد فرد در گنجینه افتخارهای صنعت گاز کشور خواهد بود.

وی با اشاره به بهره‌گیری از فناوری پیشرفته HDD در این سطح، افزود:این فناوری تاکنون در کشورهای معدودی در دنیا تجربه شده است و شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران با تکیه بر توان شرکت‌های توانمند داخلی درصدد است این پروژه را عملیاتی

و نام ایران را وارد باشگاه کشورهای صاحب این فناوری مدرن کند. سیدآبادی تصریح کرد: با گازرسانی به جزیره قشم، شهرک صنعتی، نیروگاه قشم و کارخانه‌های موجود و صنایع آتی از گاز بهره‌مند و امکان توسعه بیشتر در این جزیره زیبا فراهم خواهد شد.

- پژوهشگاه صنعت نفت

بهر همدنی بخش خصوصی از خدمات فناوریانه

این سال‌ها تلاش شده است تا این‌گونه ارتباطات در کشور توسعه یابد. نادر عطایی با بیان اینکه با امضای این تفاهم‌نامه می‌توانیم شاهد همکاری مراکز علمی – پژوهشی و صنعت باشیم، گفت: به‌طور حتم نهادهینه شدن این‌گونه ارتباطات به توسعه همکاری میان مراکز علمی و صنعت نیاز دارد و نتایج آن می‌تواند آثار مثبتی برای کشور همراه داشته باشد.

طراحی و توسعه سیستم اختلاط پیوسته نفت خام

طراحی و توسعه سیستم اختلاط پیوسته نفت خام پایانه بین‌المللی خارک انجام شده در شرکت پایانه‌های نفتی به پژوهشگاه صنعت نفت واگذار شد. مدیر پروژه توسعه سیستم اختلاط پیوسته نفت خام پایانه بین‌المللی خارک هدف از اجرای این پروژه را تنوع‌بخشی به سبد صادراتی کشور و تهیه نفت خام مطلوب بازار جهانی برشمرد. سرود زاهدی با بیان اینکه اختلاط نفت‌خام و فرآورده‌های نفتی یکی از مهم‌ترین روش‌های تولید نفت‌خام و برش‌های نفتی با کیفیت است، افزود: در صنایع نفتی، با هدف تولید محصول با کیفیت، متناسب با نیاز بازار و بیشینه‌سازی سود پالایشگاهی، از روش اختلاط نفت خام در بخش‌های تولید، توزیع و انتقال نفت خام استفاده می‌شود. زاهدی بابیان اینکه در گذشته، فرآیند اختلاط نفت خام به صورت ناپیوسته که همان روش سنتی است انجام می‌شد، اظهار کرد: هم‌اکنون امکان انجام این مهم

به صورت پیوسته آن در خطوط لوله، با توسعه سیستم‌های کنترلی فراهم شده است. مدیر پروژه توسعه سیستم اختلاط پیوسته نفت خام پایانه

بین‌المللی خارک گفت: در روش پیوسته عملیات اختلاط با کمترین سرمایه

و صرف زمان صورت می‌گیرد.

وی افزود: استفاده از این روش از سوی دیگر سو سبب شده است تا محصولات پالایشگاهی با حداقل نوسان‌های ممکن در خواص، از مقادیر مطلوب حاصل شوند و نفت خام با خواص بهینه وارد پالایشگاه‌ها، خطوط انتقال نفت خام یا پایانه‌ها تانکرهای نفت خام شود. زاهدی بابیان اینکه طراحی سیستم اختلاط پیوسته نفت خام از چندی پیش به پژوهشگاه صنعت نفت واگذارشده است، تصریح کرد: سیستم اختلاط پیوسته نفت خام، برای تولید یک و نیم میلیون بشکه در روز تولید نفت خام سنتتیک طراحی شده است. وی تصریح کرد: این سیستم امکان اختلاط پیوسته پنج نوع نفت خام در محدوده نفت‌های خام فوق سبک، فروزان، سنگین و فوق‌سنگین با نسبت‌های مختلف را فراهم می‌کند.

به گفته وی، انجام ۲ هزار و ۳۴۰مورد پایش مقدار تزریق مواد ضدخوردگی و صدور گواهینامه برای ۲۸۶ بخش از تاسیسات و خطوط لوله، بخش دیگری از عملیات بازرسی فنی شرکت بهره‌براری نفت و گاز شرق در ۹ ماه امسال است.

واله دربراه بازرسی فنی در حوزه نظارت بر پروژه‌ها نیز گفت: بازرسی و نظارت کیفی پروژه تعویض و جایگزینی مخزن ذخیره B مرکز اندازه‌گیری، تعویض پوشش کولتار ۵ هزار و ۹۴۰ متر

خط لوله گاز ترش، تعویض پوشش معیوب ۶ هزار و ۷۰۸متر خط لوله گاز شیرین و تعویض نقاط معیوب ترانک لاین‌های گاز‌ترش براساس نتایج توپکرانی هوشمند، از دیگر اقدام‌های شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق در بازه زمانی ۹ ماه امسال است.

- منطقه ۸ عملیات انتقال گاز

پایش و بازسازی ۳۵۷ کیلومتر خط لوله

اهداف و برنامه‌ها:نقشی بسزایی داشته است.

مدیر منطقه ۸ عملیات انتقال گاز با اشاره به حضور خود در جمع کارکنان عملیاتی تصریح کرد:

این مهم افزون بر ایجاد انگیزه در کارکنان سبب می‌شود چالش‌ها و مشکلات عملیات به صورت عینی در مناطق لمس و راهکارهای مناسب درهمان زمان ارائه شود. خدایی گفت: شرایط کاری کارکنان عملیاتی ایجاب می‌کند نفرات شاغل در بخش عملیات با برخورداری از شرایط خاص فیزیکی و گذراندن دوره‌های آموزشی تخصصی بتوانند در کمترین زمان ممکن به پایداری شرایط آramتی اقدام کنند.

- شرکت نفت و گاز پارس

گوی شناور پایانه جاسک در موقعیت قرار دارد

گوی شناور پایانه نفتی جاسک مفقود نشده است و در موقعیت دریایی خود در دریای عمان قرار دارد.

شرکت نفت و گاز پارس اعلام کرد: پیرو درج اخبار نادرستی مبنی بر مفقود شدن گوی شناور پایانه نفتی جاسک در فضای رسانه‌ای،به اطلاع می‌رساند این اخبار غیردقیق بوده است و تاسیسات دریایی پایانه نفتی جاسک، شامل گوی شناور و اتصالات زیرآبی آن در موقعیت دریایی این پایانه قرار دارند.

در پی وقوع طوفان و شرایط آب وهوایی نامناسب منطقه، مخازن شناور ساز «یویانس» گوی شناور دچار آبگرفتگی شده و در ارتفاعی پایین‌تر از سطح آب قرار گرفته است.

همچنین اتصالات نفتی و لنگری گوی پایانه نفتی جاسک سالم بوده و هیچ‌گونه نشت نفت یا تغییر در موقعیت این گوی حاصل نشده است.علت این آبگرفتگی در حال بررسی بیشتر است.

- شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب

ملی سازی ۱۴۶ استاندارد صنعت نفت

معاون تجاری‌سازی مدیرپژوهش و فناوری شرکت ملی نفت ایران از فرآیندملی‌سازی ۱۴۶استانداردصنعت نفت (IPS) در این شرکت خبر داد.

ابوالفضل مرادی در حاشیه نشست کمیسیون نهایی تدوین ۱۰عنوان استانداردملی رشته کاری فرآیندمواد شیمیایی که در پالایشگاه بییدیلند ۲برگزار شد، اظهار کرد: از مجموع ۱۴۶استاندارد نهایی شده۱۰۶عنوان طی قرارداد پژوهشی با پژوهشگاه استاندارد ملی‌سازی می‌شود و ۴۰عنوان استانداردنیز بر اساس نیازهای مطالعاتی و عملیاتی معاونت‌امور تولید شرکت ملی نفت ایران در دستور کار قرار دارد.

وی گفت: بازنگری و ملی‌سازی استانداردهای صنعت نفت از سال ۱۳۹۸ طی قراردادی با پژوهشگاه استاندارد و با همکاری دو مجموعه معاونت مهندسی، پژوهش وفنآوری وزارت‌نفت(ااره کل نظام فنی واجرائی وارزشیابی طرح‌ها) واداره کل اچ‌اس‌ای و پدافند غیرعامل در دستور مدیریت پژوهش و فناوری شرکت ملی نفت ایران قرار گرفته است.

معاون تجاری‌سازی مدیریت پژوهش و فناوری شرکت ملی نفت ایران افزود: در فرآیندهای کاری بازنگری، تدوین و ملی‌سازی این استانداردها،ابتدای امر بانک اطلاعاتی از خبرگان خارج وداخل صنعت نفت اعم از شرکت‌های اصلی و فرعی وزارت نفت، شرکت‌های خصوصی، مهندسان مشاور، انجمن‌های علمی، تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و دیگر ذی‌نفعان ایجاد و سپس آموزش‌های کاربردی مطابق با رویه‌های موجود در سازمان ملی استاندارد به خبرگان ارائه شده‌است.

مرادی ادامه داد: در ادامه این فرآیند، ضمن جمع‌آوری مستندات و منابع، کمیته‌های مرجع و دبیران کمیته‌ها مشخص شدند و پس از برگزاری نشست‌های کمیته‌های مرجع، عناوین ۱۰۶ استاندارد به‌انضمام منابع پیشنهادی طی بهمن‌ماه ۱۳۹۹ تا فروردین ۱۴۰۰ در کمیته برنامه‌ریزی سازمان ملی استاندارد مصوب‌شد.

حضور ۲۱۰ شرکت در نمایشگاه تجهیزات صنعت نفت خوزستان

رئیس روابط عمومی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب‌از ثبت‌نام و حضور ۲۱۰ شرکت و سازنده داخلی برای حضور در نمایشگاه ساخت تجهیزات صنعت نفت خوزستان خبر داد.

شهرام وردک گفت: ثبت‌نام از متقاضیان این نمایشگاه، آذرماه امسال از سوی شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی خوزستان آغاز شده است و تاکنون ۲۱۰ شرکت شامل سازندگان قطعات و تجهیزات صنعت‌نفت، پیمانکاران مگاپروژه‌های نفتی، شرکت‌های دانش‌بنیان حاضر در پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد دانشگاه‌ها برای حضور در نمایشگاه ثبت‌نام کرده‌اند.

وی هدف از برگزاری این نمایشگاه را توسعه توان راهبری پروژه‌ها و بومی‌سازی تجهیزات صنعت نفت اعلام و اظهار کرد: در این نمایشگاه افزون بر رونمایی از آخرین دستاوردهای ساخت داخل، نشست‌های تخصصی در زمینه راهکارهای تقویت ساخت داخل برگزار خواهد شد.

رئیس روابط‌عمومی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب گفت: نمایشگاه تخصصی صنعت نفت اهواز، توسط شرکت نمایشگاه بین‌المللی خوزستان و با سیاست‌گذاری و حمایت شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، شرکت ملی حفاری ایران، شرکت بهره‌برداری نفت و گاز اروندان و شرکت مهندسی و توسعه نفت، از ۱۷ تا ۲۰ بهمن‌ماه در اهواز برگزار می‌شود.

حضرت زهرا (س)

تجسم عالی ترین مفاهیم

انسانی و اسلامی در باره زن

این زندگی کوتاه ۱۸ ساله یا اندکی بیشتر این

بزرگوار یک چنین ماجرابی دارد که ماجرای مهمی است. آن حضرت، تجسم عالی ترین مفاهیم انسانی و اسلامی در مورد زن است که به اینها باید توجه کرد؛ درس فاطمه زهرا بیشتر این موارد است. برخی از مفاهیم اسلامی مفاهیم اختصاصی است، مثل مادری، همسری، کدبانویی، تربیت فرزند؛ در همه اینها اوج قله تصور، حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) است. در عرصه تربیت فرزند، در عرصه همکاری با شوهر، در عرصه‌های مشترک و در آن چیزهایی که بین زن و مرد مشترک است، مثل بندگی خدا، وضعیت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) یک وضعیت فوق العاده اعجاب انگیز و مهم است. امام حسن مجتبی (سلام الله علیها) می گوید شب جمعه تا صبح مادرم بیدار بود، عبادت می کرد، هر وقت صدای او را شنیدیم، دیدم برای دیگران دارد دعا می کند؛ صبح گفتم مادر! برای دیگران دعا کردی، برای خودت دعا نکردی؛ فرمود پسر! **أَجَارَ تَمَّ الدَّارُ**؛ این درس است. در قضیه آنزول سوره ی [هل آتی آمده است که] **«أَنَّمَا نَطَعِكُمْ لُؤْجَةَ اللَّهِ»**؛ من این را به عنوان یک درس برای امت اسلامی، برای جامعه اسلامی، برای جمهوری اسلامی تلقی می کنیم که کار با اخلاص انجام بگیرد. حسن بصری که از زهاد ثمانیه معروف است و زاویه هم دارد با اهل بیت، می گوید که «ما کان فی هذه الامة اعبد من فاطمة کانت تقوم حتی تورم قدمها» (۳) معنای این تعبیر «ما کان اعبد من فاطمة» این نیست که شبیه او و به اندازه او تعدادی وجود داشتند؛ نه، در تعبیرات عربی معنایش این است که هیچ کس در امت، مانند او نبود از لحاظ عبادت. این را حسن بصری می گوید؛ حسن بصری دوران فاطمه زهرا را درک نکرده، اما اینکه این طور قاطع این حرف را می زند، نشان می دهد این جزو مسلمات و متواتراتی بوده است که در آن زمان وجود داشته است. اینکه وظیفه عبادت، بعد و وظیفه امر به معروف و مجاهدت، یعنی حضور در آن میدان عجیبی که بنا بود سرنوشت امت اسلام در آن میدان تعیین بشود و آن حضور طوفانی عجیب فاطمه زهرا (س) با آن خطبه‌های عجیب. نقشه جامع هویت زن در منطق اسلام این است: مادر خوب، همسر خوب، مجاهد فی سبیل الله، در عین حال کدبانو، مدیر خانه و در عین حال عابد و بنده خدای متعال و در نهایت، فاطمه زهرا (سلام الله علیها) نشان داد که زن می تواند به رتبه عالی عصمت برسد که اینها خصوصیات این بزرگوار است.

بخشی از بیانات مقام معظم رهبری در ارتباط تصویری با مداحان در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۵

«توبه» در سال هفتم هجرت از دنیا رفت، پیامبر (ص) از وفات او غمگین شد، آن بزرگوار از آن پس به یاد محبت‌های «توبه» به خویشان او محبت و نیکی می کرد و برای آنها نان و غذا می فرستاد و به این ترتیب از زحمت‌های اندک گذشته او حق شناسی و قدردانی می فرمود.

حقیقت این است که هیچ کس بعد از پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) مانند مادر بر گردن انسان حق ندارد و انسان باید کمال حق شناسی و قدردانی را نسبت به مادر داشته باشد؛ بنابراین یکی از مسوولیت‌های سنگین و مهم آن است که انسان با عناوین مختلف و شیوه‌های گوناگون از مادر تجلیل و احترام کند و خشنودی او را به دست آورد تا شاید یکی از هزار زحمت خالصانه او را جبران کرده باشد.

امامان معصوم (ع) به قدری نسبت به رعایت احترام به مادر حساس بودند که روایت شده از حضرت امام سجاده (ع) سوال شد: با اینکه شما از نیکوکارترین انسان‌ها هستی، چرا با مادرت در یک کاسه غذا نمی خوری؟ با توجه به اینکه مادرت دوست دارد با تو در یک کاسه غذا بخورد؟ آن حضرت در پاسخ فرمود: از این رو دوست ندارم دستم به لقمه‌ای پیشی بگیرد که چشم مادرم به دیدن آن پیشی گرفته است، آنگاه نسبت به مادر بی مهر شوم.

۳- در سیره پیامبر گرامی (ص) اسلام آمده است: «آن بزرگوار سال‌ها بعد از وفات حضرت خدیجه (س) به عنوان حق شناسی از او به دوستان او محبت می کرد. روزی پیرزنی را فوق العاده مورد عطف قرار داد و به او احسان مضاعف کرد. عایشه از علت آن همه عنایت مخصوص پرسید. پیامبر (ص) در پاسخ فرمود: همانا نیکو نگه داشتن سابقه و وفاداری به خاطرات گذشته از نشانه‌های ایمان است.»

۴- حلیمه سعدیه که چند ماهی به پیامبر (ص) در دوران شیرخوارگی شیر داده بود و به عنوان مادر رضاعی پیامبر (ص) محسوب می شد، پس از گذشت سال‌ها بر اثر قحطی و گرسنگی به مکه آمد و تقاضای کمک کرد. پیامبر اکرم (ص) به پاس حق شناسی و احترام به مادر رضاعی خود از اموال حضرت خدیجه (س) با کسب رضایت او چهل شتر و گوسفند به حلیمه سعدیه داد و او را با خشنودی بدرقه کرد.

نظیر این مطلب در مورد بانویی به نام «توبه» نقل شده که او در دوران شیرخوارگی پیامبر (ص) چند روزی به آن حضرت شیر داد. پیامبر (ص) وقتی که به مقام نبوت رسید، به خاطر محبت‌های «توبه» در دوران شیرخوارگی به او احسان می کرد. در مدینه برای او که در مکه می زیست، لباس و هدایای دیگری می فرستاد.

این کار حق مادرم را ادا کردم؟ پیامبر (ص) فرمود: نه، حتی این کار دشوار تو نمی توانی یکی از ناله‌های او هنگام وضع حمل را جبران کنی.

۲- حضرت امام باقر (ع) فرمود: «موسی بن عمران (ع) در مناجات خود با خدا عرض کرد: مرا سفارش و موعظه کن، خداوند سه بار به او فرمود: تو را به رابطه و یاد خودم سفارش می کنم. حضرت موسی (ع) عرض کرد: باز مرا موعظه کن. خداوند دو بار به او فرمود: تو را به نیکی به مادرت سفارش می کنم و یک بار فرمود: تو را به نیکی به پدرت سفارش می کنم.» بعضی از صاحب نظران از این عبارت چنین استفاده کرده‌اند که اگر نیکی به پدر و مادر را سه بخش کنیم، دو بخش آن از آن مادر است.

نشانه‌های احترام

با صراحت باید گفت هر قدر درباره عظمت مقام و حق مادر بگوییم، کم گفته‌ایم. در یک مرحله مادر حق حیات بر انسان دارد؛ بنابراین باید تا سر حد امکان حق او را شناخت و از او قدردانی و تجلیل کرد. برای اینکه باز با حق عظیم مادر و اوج مقام او از دیدگاه اسلام بیشتر آشنا شویم، روایات زیر را دنبال کنید:

۱- مسلمانان مشغول طواف کعبه بودند. شخصی مادر سالخورده‌اش را بر دوش گرفته و او را در میان ازدحام جمعیت طواف می داد. او پیامبر (ص) را در میان طواف کنندگان دید پس از طواف به آن حضرت عرض کرد: آیا با

جایگاه ویژه مادران و زنان در معارف اسلامی

آثار نیکی و بدی به مادر

یکی از اموری که در رابطه با مادر از امور قطعی است و تجربه نیز آن را تأیید می کند آثار وضعی رفتار با مادر است که اگر نیک باشد، آثار وضعی و پاداش بسیار نیک خواهد داشت و اگر بد باشد دارای کیفر سخت و ناهنجار خواهد شد بر همین اساس باید توجه داشت که منظور از احترام به مادر، احترام ظاهری و خشک و خالی نیست بلکه علاوه بر آن باید به او احسان داشت و از هر گونه آزارسانی به او پرهیز کرد. وقتی که آیات قرآن را در رابطه با پدر و مادر مورد بررسی قرار می دهیم، می بینیم در ۱۳ مورد از احترام به پدر و مادر سخن به میان آمده که شش مورد آن با تعبیر «حسن و احسان» به آنها عنوان شده است. در مورد آزار پدر و مادر خداوند از کمترین اظهار ناراحتی آنها با صراحت می فرماید: «و لا تقل لهما أف، و به آنها اف نگو». امام صادق (ع) در شرح این آیه فرمود: «اگر چیزی کمتر از اف (برای اظهار ناراحتی) وجود داشت، خدا از آن نهمی می کرد». پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمود: «دو کار است که خداوند در همین دنیا کیفر آن را به صاحبش می رساند و مجازات زودرس دارد، ظلم و تجاوز، آزردن پدر و مادر». آن حضرت همچنین فرمود: «سوگند به خداوندی که مرا به پیامبری برانگیخت. انس یک شب مادر با تو از یک سال جهاد در راه خدا بهتر است». پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمود: «تربسید و بپرهیزید از اینکه عاق پدر و مادر و مورد خشم آنها قرار گیرید زیرا بوی بهشت از هزار سال راه به مشام می رسد ولی این بوی خوش به مشام چنین کسی نمی رسد». همچنین فرمود: «از سوی خداوند به کسی که نسبت به پدر و مادر نامهربان است، گفته می شود هر کار نیک انجام می دهی، بده ولی به خاطر بی مهری به پدر و مادرت تو را نمی آمرزم، ولی به نیکی کننده به پدر و مادر گفته می شود هر کار می کنی انجام بده، ولی من به زودی تو را می بخشیم». پاداش و کیفر نیکی و بدی به پدر و مادر در دنیا و آخرت از امور قطعی است و از آیات قرآن و روایات بسیار که از پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) نقل شده این مطلب به قدری روشن است که از بدیهیات به شمار می آید. پاداش نظر مهر انگیز به پدر و مادر به قدری عظیم است که پیامبر اکرم (ص) در سخنی فرمود: «هر فرزند نیکوکاری که با نظر مهر انگیز به پدر و مادرش می نگرد، خداوند برای هر نگاه او پاداش یک حج شایسته به او خواهد داد. حاضران از آن حضرت پرسیدند: هر چه فرزند در یک روز صدبار این گونه به پدر و مادرش بنگرد، آن همه پاداش را دارد؟» پیامبر (ص) در پاسخ فرمود: آری خداوند بزرگتر و پاک تر است.»

است. در زمینه «مادری» نیز الگو است. او مادر حسن و حسین (علیهم السلام) دو امام معصوم و دو اختر فروزان آسمان ولایت و دو نمونه عالی انسانیت است. او مادر زینب و ام کلثوم (س) دو بانوی قهرمان و ارز شمنند و دو انسان والا و جهادگر در همه عرصه‌های زندگی است. به همین مناسبت در این مطلب بر آئیم تا نظر شما را به شمه‌ای از مقام مادر از دیدگاه معارف اسلامی جلب کنیم.

در میان گل واژه‌ها کمتر واژه‌ای را می یابیم که زیباتر، مقدس تر و عمیق تر از گل واژه «مادر» باشد. در کشور عزیز ما روز ولادت حضرت زهرا (س) را به عنوان روز زن و روز مادر برگزیده‌اند تا انسان‌ها در این روز نهایت تشکر و سپاس خود را به پیشگاه مقدس مادر ابراز کنند. به راستی چه گزینش زیبا و معناداری چرا که حضرت زهرا (س) یگانه یادگار پیامبر اسلام (ص) همان گونه که در همه ابعاد انسانی الگو

گفت و گو با همکار نفتی که عکاسی را به طور حرفه‌ای دنبال کرده است

تست لحظه‌ها

برای تاریخ‌ها و آینده‌ها

مشعل: ثبت لحظه‌ها در فرم تصویر ثابت، شاید یکی از مهیج‌ترین و عجیب‌ترین اختراع بشر بود که اندک‌اندک ابعاد هنری گرفت و هر نگاهی پشت دوربین، چیزی را ثبت می‌کرد که نگاهی دیگر توان آن را ندانست. نگاه و زاویه دید و دانش عکاسی و ذوق هنری در آن به قدری بیشترفت کرد که اکنون عکاسی یکی از گسترده‌ترین، پرکاربردترین و مطرح‌ترین هنرهای جهان امروز ماست. در صنعت نفت نیز عکاسان زیادی وجود دارند که زحماتشان را در قالب صنعت زیاد دیده‌ایم. در میان کارکنان صنعت بزرگ نفت نیز هستند افرادی که در کنار کار تخصصی - صنعتی شان، به‌طور حرفه‌ای به کار عکاسی مشغولند. سیدجمال مرثضوی، از کارکنان مدیریت اکتشاف از جمله همین افراد است. او که فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد معدن است، از سال ۸۰ وارد این صنعت شده و چند سال است که عکاسی را در ژانر مستند اجتماعی و عکاسی خیابانی دنبال می‌کند و مقام‌های در سطح ملی و بین‌المللی به دست آورده است. درباره نوع نگاهش به عکاسی و حال و هوای هنری و فکری او گپ‌گفتی داشته‌ایم که در ادامه آن را می‌خوانید.

«۲۴ ساعت پروژه» است. به این معنا که عکاس ۲۴ ساعت فرصت دارد تا از چیزها و اتفاقات دور و برش عکاسی کند. این پروژه از تمام دنیا شرکت‌کننده دارد و خدا را شکر جزو ۶۰ نفر فینالیست شدم.

برای انجام هر کاری انگیزه‌ای و هدفی وجود دارد. شما با چه هدف و انگیزه‌ای عکاسی می‌کنید؟

بیشترین هدف و انگیزه‌ای من است که بتوانم درباره آنچه از خوشی‌ها و ناخوشی‌هایی که در صنعت نفت رخ داده است، روایتگری کنم. بیشتر اوقات دوربینم همراهم است. در بازدیدهای مختلفی که به فراخور ویژگی کارمان از مناطق مختلف داریم، تلاش می‌کنم عکاسی در ژانر مورد علاقه‌ام را انجام دهم. باید اشاره کنم که پیش از آن عکس دختران قالبیاف کویر شاهرود، ریشه عکاسی کردن و تفکر درباره این هنر را از سال‌های ۸۹، ۹۰ به یادگار دارم. آن سال‌ها روی دستگاه حفاری شهید رجایی کار می‌کردم. سختی‌های کار را می‌دیدم و با آدم‌های سخت‌کوش صنعت نفت و خصوصا بخش حفاری بیشتر آشنا می‌شدم. یا به عنوان مثال در چاه گازی در کیش کار می‌کردیم، صبح زود و با تاخیر حضور گل شناس ارشد دیدیم که از دنیا رفته بود؛ در حالی که شب گذشته با او هم کلام و هم‌سخن بودیم. این آشنایی با مردم و طیف نگاه‌های متفاوت آنها و خصوصا شخصیت‌های مختلف در صنعت حفاری نفت، انگیزه بیشتری در من برای عکاسی در ژانر مستندگرایانه و اجتماعی ایجاد کرد تا اینکه به عکاسی از مناظر و طبیعت بروم. در منالی دیگر باید بگویم در روستایی عکاسی می‌کردم که پیرزنی در آنجا فلفل تند گرمز خشک می‌کرد، دستانش را بر او فلفل کرد و سمت من گرفت و توضیح می‌داد. گفت که پسرم فلفل با همه تندی‌اش ببین چه زیباست. اتفاقا یک ماه بعد آن پیرزن از دنیا رفت و هرگز آخرین شات او را فراموش نمی‌کنم و قابل اصلی آن عکس را به بازماندگانش دادم. مناطق محروم، فضاهای بسیار خاصی دارد. آدم‌هایی که واقعا با سختی زندگی می‌کردند اما ته دلشان با همه محرومیت‌ها در ساده‌زیستی شادند. در حقیقت عکاسی مستند باید نمایانگر مفهومی اجتماعی جزء از کل باشد. قصه‌گویی و داستان‌محور بودن اساس ثبت آثارم است. برای نمونه‌ای دیگر باید بگویم که یک پروژه عکاسی را در سیستان و بلوچستان دنبال می‌کنم. بچه‌هایی در آنجا هستند که با کمترین امکانات، دوچرخه‌سواری با شانس می‌کنند، واقعا لذت می‌برند و شاد بشار، یک شادی بسیار واقعی است. ثبت اینها برایم جالب توجه است. این را هم اضافه کنم که رشته من معدن است، به دیدن چهره‌های زغال زده و دوده گرفته و خسته، عادت دارم. بیشتر می‌زنم. هزار اکتر می‌بینم. اینها دیدنی است و ثبت کردنی. همیشه در عکاسی می‌خواهم یک روایت تاریخی باقی بماند و به درد آیندگان بخورد. ثبت یک اثر می‌تواند کاری کند که هزار کتاب نمی‌تواند آن را انجام دهد، چرا که چشم، باور اول مردم است.

حرفه‌ای حضور دارند که صرفا به‌طور حرفه‌ای عکس را می‌بینند. کم‌کم دوربین حرفه‌ای خریدم، عدسی خریدم و کار عکاسی‌ام را گسترده‌تر کردم.

این گسترده شدن نگاهتان به عکاسی حرفه‌ای، شما را به کجا کشاند؟ مسیر عکاسی را ادامه دادم و سال بعد یک عکس دیگر برای سایت بین‌المللی بوزر نشنال جئوگرافیک ارسال کردم و آنجا هم عکسم برگزیده شد. در نظر بگیرم که روزانه شاید هزاران عکس برای این سایت بازرگاری می‌شود و رقابت بسیار سختی در آنجا در جریان است. عکس از سالی را با موبایل گرفته بودم اما آنها دوربین برایشان ملاک نیست، بلکه فرم و ایده و داستان عکس همراه با قواعد و مبانی عکاسی برایشان مهم است. آنجا در باقیم که داوران فقط می‌خواهند بدانند که عکاس، با عکسش چه می‌خواهد بگوید، اما حقیقت این بود که مقام در عکاسی برایم مهم نبود. می‌خواستم بدانم آیا مسیری که در عکاسی می‌روم درست است یا نه، در حقیقت برای قیاس روند کار بود. چون من هیچگاه برای جشنواره عکس نمی‌گیرم به نوعی هر آنچه نگاهم در قاب ثبت می‌شد، دیدگاه من بود. راهم را ادامه دادم و در جشنواره‌های راه آهن و جشنواره معدن، رتبه گرفتم. همیشه سعی‌ام این بوده در جشنواره‌هایی شرکت کنم که یک درون‌مایه و نگاه ملی داشته باشند.

در محیط کار هم از آثار تان استفاده شد؟ سال ۹۷ در جریان بازدید مدیر سابق اکتشاف از ناحیه حفاری خانگیران، یک عکس را به وی نشان دادم. عکسی که آن را اواخر سال ۱۳۹۶ و با کمی سختی در خانگیران گرفته بودم. وی عکس را تشویق کرد و برای هر گونه کمکی اعلام حمایت کرد. به وی گفتم که می‌خواهم یک نمایشگاه عکس بگذارم و نیاز به یک مکان برای این کار دارم. وی بهمین ماه ۹۷ فضای سالن ورودی اداره را در اختیار گذاشت و با کمک‌های رئیس روابط عمومی وقت، نمایشگاه را بر پا کردم و در نهایت چند تابلو از این نمایشگاه را به مدیریت اهدا کردم. برای نمونه‌ای دیگر، در مادام کرونا گرفته بودم و می‌دیدم که کارکنان بهداشت و درمان نفت چگونه جانانه کار می‌کنند و چه زحمتی می‌کشند. نامه‌نگاری کردم و می‌خواستیم در ایام تاسوعا و عاشورا عکاسی کنیم. اما متأسفانه اینقدر بوروکراسی اداری داشتیم که نتوانستیم کار را انجام دهیم. دست آخر اینقدر امروز وفرا شد که مجبور شدم روز تاسوعا و عاشورا در جای دیگری عکاسی کنم. در هر صورت بنده بدون هیچ چشم‌داشت مالی خواستم خدمتی کنم. اما حمایت نشد. مانند یک ورزشکار که وقتی حمایت نشود، کم‌کم انگیزه قبلی را نخواهد داشت. در نهایت نتیجه این عدم حمایت این بود که یک اینار ماندگار در بهداشت و درمان ثبت نشد.

کار عکاسی شما امسال چطور بود و چه فعالیت‌هایی داشتید؟ همین امسال در جشنواره ملی «آن سوی واقعه» که در اهواز برگزار شد، در بخش تک عکس رتبه اول آوردم و در جشنواره سالانه عکس میکا در کیش در بخش ملی نمایشگاه عکس حضور داشتم. همچنین در حال حاضر یک نمایشگاه گروهی «۲۴ ساعت پروژه» که در کالری ایده در خیابان کریمخان در حال برپایی است، حضور دارم. این نمایشگاه در قالب شیوه

اهل کجا هستید، چه تحصیلاتی دارید و از چه زمانی وارد صنعت نفت شده‌اید؟

اهل بابل در استان مازندران هستم و سال ۱۳۵۲ در یک خانواده تقریبا پر جمعیت به دنیا آمدم. همه خواهران و برادرانم اهل درس خواندن بودند و همه ما جز درس خواندن تجربه دیگری تا قبل از ورود به دانشگاه نداشته‌ایم. سال ۱۳۷۹ کارشناسی ارشد خود را در رشته مهندسی استخراج معدن از دانشگاه صنعتی شاهرود دریافت کردم. سال ۱۳۸۰ وارد صنعت نفت شدم. ماسری اول ورودی‌های طرح نخیکان بودیم. از همان ابتدا در بخش عملیات اداره حفاری مدیریت اکتشاف مشغول به کار شدم و هم‌اکنون نیز در همانجا فعالیت می‌کنم. هیچ‌کدام از اعضای خانواده‌ام در صنعت نفت نبودند. پدرم مامور قطع و وصل آب در اداره آب شهر امیرکلا و مادرم نیز خانه‌دار بود. مدیر پروژه، حفاری چاه دنگ از فیلد «ارم» یکی از کشفیات جدید مخازن گازی ایران بودم. همچنین ناظر ارشد و رئیس منطقه عملیات چاه‌های حفاری در مناطقی چون جنوب، فارس، شمال و... بوده‌ام.

چطور شد که به عکاسی آن هم به‌طور حرفه‌ای با این همه موفقیت علاقه‌مند شدید؟

پیش از همه بگویم که من خود را یک عکاس حرفه‌ای نمی‌دانم و به نوعی علاقه‌مند به عکاسی هستم. همیشه فکر می‌کردم یک اتفاق مرا به دنیای عکاسی کشاند. از اواخر دهه ۸۰ عکاسی می‌کردم. البته برای خودم و بیشتر از طبیعت و خانواده عکس می‌گرفتم. عکس‌هایی که هیچ‌مبادی بصری یا قواعد عکاسی در آن لحاظ نمی‌شد، اما از سال ۱۳۹۴ با دیدن برخی عکس‌هایی که روایتگر بودند، تصمیم گرفتم یک نگاهی هم پشت‌قاب‌هایم باشد. اوایل سال ۱۳۹۵ بود که دیدم بعضی عکاسان و دوستان هنرمند عکس‌هایشان را در سایت‌های بین‌المللی بارگذاری می‌کنند. من هم با آلود کردن یک عکس در یکی از سایت‌ها این کار را کردم و برگزیده شد. همان سال که با سال ۲۰۱۶ میلادی مقارن بود، یک عکس در سایت پور شات نشنال جئوگرافیک بارگذاری کردم. ماجرای آن عکس این بود که رفته بودم کویر شاهرود در اطراف روستای طرود و سطوه، همه دوستانم از طبیعت کویر عکس می‌گرفتند، اما من به خانه یکی از اهالی آنجا رفتم و دیدم که یک دار قالی در آن خانه است و دختران ۸ ساله و ۱۰ ساله در حال بافتن قالی هستند. آنجا متوجه شدم قالی‌های ۱۰۰ متری می‌بافتند و برای کشور کویت ارسال می‌کنند و بافنده‌های آن دختران کویر بودند. آن عکس جزو ۱۰ عکس روز برگزیده سایت بین‌المللی پور شات نشنال شد. همین مساله باعث شد که عکاسی را بسیار جدی بگیرم، چون در پور شات داوران بین‌المللی و بسیار

دارد تا به اهداف زندگی اش برسد.

«به عنوان یک پدر که فرزند کنکوری دارد، نگاهتان به کنکور چگونه است؟ کنکور بزرگ‌ترین مانع برای پرورش استعدادها و بچه‌هاست. شاید دخترم علاقه دارد پزشکی شود و می‌دانم که معتقد است برای جامعه و مردمان سرزمینم مفید باشد. نگاهش برایم ارزشمند است و برای دست‌رسی به هدفش به او کمک خواهم کرد. اما به نظرم اگر چهار سال از وقت ارزشمند و طلایی دبیرستان برای کنکور مصرف شود، شیوه‌صحیحی نیست. این شیوه آموزشی را برای فرزندان سرزمینم ساخته‌اند. معتقدم کارکنان صنعت نفت و همکاران زحمتکش ما اصلاً و ابداً به فرزندشان نگویند که چه باید بکنند. بچه‌ها خودشان باید مسیرشان را پیدا کنند. پدر و مادر باید فقط زمینه‌سازی کنند. در دوره کنکور خودم هم همین بود، هیچگاه نتوانستم هیچ استعدادی را در خودم بارور کنم و نتوانستم هیچ کاری جز درس خواندن را انجام دهم. الان امکانات هست اما سد کنکور باید بشکند. اگر بشکند و مسیر باز شود، فضای استعدادیابی بسیار خوبی شکل خواهد گرفت. چند وقت پیش یکی از مدیران آموزش و پرورش به درستی می‌گفت که باید ۵۰ درصد رشته‌های مدارس را به کار و دانش تبدیل کنیم. این رشته‌هاست که می‌تواند زمینه‌های بروز استعدادها و بچه‌های ایرانی ایجاد کند. توصیه‌ام به همه کارکنان این است که اگر می‌بینند که فرزندشان یک فضایی و استعدادی دارد، به او میدان دهند. هیچگاه به او نگویند که تو به علاقه‌ات نمی‌رسی.»

«همکارانتان را نیز در عکاسی راهنمایی می‌کنید؟ با نمایشگاهی که در مدیریت اکتشاف برپا شد، چند نفر از همکاران آمدند و خواستند عکاسی را علمی شروع کنند. حالا هم در حد خودم آنها را راهنمایی می‌کنم. ما کنار کار صنعتی و ساختمان می‌توانیم کار دیگری را نیز دنبال کنیم. این را دقت داشته باشیم که استعداد همه چیز نیست بلکه مهارت و پشتکار و پیگیری خیلی مهم است. من معتقد نیستم که تنها عملیات است که سختی کار دارد بلکه در هر کاری سختی وجود دارد. باید میدانی وجود داشته باشد. بیشتر از همه دلیل برای مصاحبه با مشعل این بود که می‌شود کار کرد و هر کسی در هر زمینه‌ای می‌تواند با تلاش به خواسته‌هایش جامه عمل بپوشاند.»

«غیر از ژانر مستند اجتماعی در عکاسی چه حوزه دیگری را دوست داشتید در این هنر دنبال کنید؟ خیلی دوست داشتم زمانی فتوژورنالیست می‌شدم. چیزهایی را ثبت کنم که تاریخی باشند. ثبت یک اثر می‌تواند کاری کند که بزرگ‌ترین آدم‌های کشور بتوانند از دیدن آن ایده و راه بگیرند. تاریخ فقط نوشتنی نیست بلکه ثبت کردنی هم هست.»

- بخشی از جوایز، مقام‌ها و فعالیت‌های ویژه در حوزه عکاسی:
- * انتشار عکس برگزیده در سایت نشنال جئوگرافیک، yourshot، دسامبر ۲۲، Daily Dozen، Dec ۲۰۱۶
- * کسب مقام اول جشنواره جوان استان سمنان، ۱۳۹۶.
- * انتشار عکس برگزیده در سایت نشنال جئوگرافیک، ۱۲ دسامبر ۱۲، Daily Dozen، Dec ۲۰۱۷ yourshot
- * لوح تقدیر و تندیس دومین جشنواره ملی عکس راه‌آهن ایران، بخش موبایلی سال ۱۳۹۶
- * مقام دوم چهاردهمین جشنواره دوربین‌ت در بخش اقتصادی سال ۱۳۹۸
- * مقام دوم اولین دوره جشنواره عکس اشتغال در بخش حرفه‌ای سال ۱۳۹۸
- * راهیابی ۹ اثر در هفدهمین و هیجدهمین جشنواره تصویر سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و دیپلم افتخار در بخش موبایلی سال ۱۳۹۸.
- * راهیابی به بخش نمایشگاه جشنواره ملی عکاسی میکامال کیش، سال ۱۴۰۰.
- * مقام دوم جشنواره عکس نظام مهندسی معدن، سال ۱۴۰۰.
- * مقام اول جشنواره ملی «آن سوی واقعه»، آذرماه ۱۴۰۰.
- * نمایشگاه انفرادی مسیر ۲۶ در ۱۵-۲۸ بهمن‌ماه ۹۷ در ساختمان مدیریت اکتشاف نفت
- * نمایشگاه گروهی در ارمنستان با گروه هنری درخت سفید در شهر گیومری ارمنستان ۱۲-۲۳ آگوست ۲۰۱۸
- * حضور در جمع ۶۰ فینالیست جشنواره بین‌المللی نمایشگاه عکس hourproject ۲۴ که در حال حاضر در کالری ایده نگار در حال برپایی است.

منظره همیشه وجود دارد و فرصت عکس گرفتن از دکل حفاری عموماً هست اما یک‌بار می‌توان رعد و برق را در خانگیران ثبت کرد. مجموع اینها هدف و انگیزه مرا از عکاسی شکل می‌دهند.

«عکاسی چقدر می‌تواند در علوم اجتماعی و انسانی ما تاثیر بگذارد؟ بگذارید خاطرهای از عکاسی‌ام بگویم. حین عکاسی در منطقه سرخس، در یکی از روستاها، با کارگری آشنا شدم که به کیبوترها علاقه زیادی داشت. چون باید یک روایت از او ثبت می‌کردم به خانه این مرد رفتم و عکاسی می‌کردم. چند روز بعد شنیدم که کیبوترهای او را دزدیدند و او دیگر نگذاشت عکاسی کنم و یا به نوعی دیگر شوق در او نبود. در عکس‌هایم سه شات از او انتخاب کردم. آن کارگر دو، سه روز بیمار بود و اصلاً حال خوشی نداشت. دانش جامعه‌شناسی و علوم انسانی ما اکنون اندکی ضعیف شده است. ما باید بتوانیم دیدگاه‌های باز و نگاه‌های مختلف را در بایم و با آدم‌هایی مختلف و سلیقه‌های متفاوت ارتباط بگیریم. جامعه‌شناسان و اهالی علوم انسانی با همین توجه‌ها و شناخت‌های میدانی است که باید بتوانند برای هر کدام از انسان‌های اجتماع ما خوراک و راهنما داشته باشند. اگر یک کشور بخواهد به پیشرفت برسد، مسیرش از سرمایه انسانی می‌گذرد و سرمایه انسانی باید جهت بگیرد، چه کسی جز جامعه‌شناس و متخصص علوم انسانی باید این کار را انجام دهد، در این مسیر آموزش و پرورش هم اهمیت بالایی دارد.»

«به نظر می‌رسد روایتی باید در کار باشد تا عکاسی مستند اجتماعی شکل بگیرد. اینطور نیست؟ بله باید بتوانید داستان و روایت را با عکس بیان کنید. باید فرم را پیدا کنید تا بتوانید حرف بزنید. عکاسی مستند اجتماعی روایت‌گونه، می‌تواند مشکلات و معضلات را برجسته کند و نشان دهد. در حقیقت این ژانر عکاسی به سبک زندگی خیلی نزدیک می‌شود و با این نوع می‌توان فراتر از مفاهیم ظاهری به دنیا نگاه کرد.»

«بیشتر از خودتان برایمان بگویید: چند فرزند دارید و همسرتان به چه کاری مشغولند؟»

همسرم در مراحل پایانی دکترای برنامه‌ریزی شهری است و رئیس واحد پیمان در اداره کل راهداری و حمل و نقل استان تهران است. دو فرزند دارم یک دختر ۱۷ ساله که در آستانه کنکور است و یک پسر شش ساله که کلاس اول دبستان را تجربه می‌کند. پسرم در فضای موجودات فضایی و داستان‌های تخیلی است و دخترم هم تلاش

هفدهمین دوره نمایشگاه ملی تصویر سال و راهیابی دو اثر در بخش موبایلی

همکار نفتی و مدیر فنی تیم ملی وزنه برداری

نفت سهم بسزایی در پرورش استعداد های وزنه برداری دارد

حسین آزادی یکی از رشته های پر طرفدار در کشورمان و همچنین جنوب ایران که قهرمانان بی شمار ملی پوش را معرفی کرده، وزنه برداری است. تیم های مناطق نفت خیز جنوب، نفت مسجد سلیمان، نفت امیدیه و ملی حفاری اهواز با پرورش استعداد های مستعد، نقش مهمی در پیشرفت رشته وزنه برداری در کشور ایفا کرده اند و قهرمانان ارزنده ای از این تیم ها با حضور مقتدرانه روی تخته و مهار وزنه های سبک، سنگین و فوق سنگین، مدال های رنگین متعددی را در مسابقات داخلی و بین المللی کسب کرده اند. یکی از مربیان پر تلاشی که در باشگاه فرهنگی - ورزشی مناطق نفت خیز جنوب در رشته وزنه برداری فعالیت دارد و وزنه برداران زیادی را به جامعه ورزشی کشور معرفی کرده، محمدرضا کاظمی نژاد است. همکار نفتی که در شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب مشغول به کار است، افزون بر فعالیت در تیم های باشگاهی و نفتی، هم اکنون در کسوت مدیر فنی تیم ملی وزنه برداری بزرگسالان کشورمان مشغول فعالیت است و پیش تر نیز در مسابقات جهانی ازبکستان به همراه تیم ملی در کسوت مربی و مدیر فنی تیم های ملی به مقام نایب قهرمانی جهان دست یافت.

با کاظمی نژاد درباره وزنه برداری در نفت و ایران و همچنین حضور در مسابقات جهانی

درباره خودتان بگویید؟

سال ۱۳۴۲ در ماهشهر متولد شدم. مرحوم پدرم کارگر شرکت نفت بود و در سال ۱۳۴۶ به امیدیه نقل مکان کردم و تا سال ۱۳۶۳ و یا بازنشستگی وی ساکن امیدیه بودیم. من هم به طبع ورزش را از امیدیه شروع کردم و هم اکنون با ۳۵ سال سابقه در امور ورزش مناطق نفت خیز جنوب به عنوان رئیس ورزش همگانی مشغول خدمت هستم.

چه شد که وزنه بردار شدید و این رشته را از چه سالی و زیر نظر کدام مربیان آغاز کردید؟

از همان دوران کودکی به وزنه برداری علاقه داشتم و با برداشتن اجسام سنگین دوست داشتم زور آزمایی کنم، همین شد که به سمت رشته وزنه برداری رفتم و به طور رسمی دوران وزنه برداری خود را از سال ۱۳۵۸ که نوجوان بودم، در سالن تربیت بدنی امیدیه و زیر نظر مرحوم یزدانی و استاد کامیار شروع کردم. در ادامه به همراه شهیدان عزیز شهید الماسی، شهید جمالی و شهید خراسانی، تیمی قدرتمند تشکیل دادیم که در مسابقات قهرمانی

استان عنوان اول را در سال ۱۳۵۹ کسب کردیم.

مهم ترین عناوینی که به عنوان وزنه بردار به دست آوردید، چیست؟
در سال ۱۳۶۱ و ۱۳۶۶ قهرمان بزرگسالان ایران شدم. در سال ۱۳۶۳ قهرمان جوانان کشور و همان سال در اندونزی عنوان دوم جوانان آسیا را کسب کردم.

از چه سالی مربیگری در وزنه برداری را شروع کردید و طی این مدت چه مقام هایی را به دست آوردید؟

از سال ۱۳۷۰ مربی تیم ملی شدم و از سال ۱۳۷۴ تا سال ۱۳۷۸ کمک مربی خارجی کشورمان آقای ایوانف بودم. در خصوص مقام هایی که در دوران مربیگری کسب کردم باید بگویم سال ۱۳۷۳ قهرمان بازی های آسیایی در کشور پاکستان و سال ۱۳۷۵ سوم آسیا در ژاپن شدم، سال ۱۳۸۱ مدیر تیم های ملی بودم و از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۵ سر مربی تیم های جوانان و بزرگسالان مناطق نفت خیز شدم که طی این سال ها ۶ مقام قهرمانی باشگاه های آسیا و سه مقام دومی را در کارنامه پرافتخار این باشگاه داشته ام. سال ۹۷ به عنوان مربی در تیم ملی در مسابقات قهرمانی جهان در کشور آمریکا شرکت کردم و توانستم عنوان ارزنده اول جهانی را به ارمغان آوریم. سال ۹۸ به عنوان مربی جوانان تیم ملی در ازبکستان عنوان قهرمانی جوانان جهان را کسب کردم. آذرماه امسال به همراه تیم ملی در مسابقات وزنه برداری قهرمانی جهان در ازبکستان شرکت کردیم و نایب قهرمان جهان شدیم.

در مورد سطح مسابقات جهانی در ازبکستان بگویید، چطور بود؟

سال ۱۴۰۰ به عنوان مربی و مدیر تیم ملی بزرگسالان در تاشکند شرکت و عنوان نایب قهرمانی را کسب کردم. سطح مسابقات خیلی بالا بود و تیم ها رقابت سختی باهم داشتند. تمام تیم ها با تمام قوا آمده بودند و مثل همیشه چینی ها و روس ها حریفان اصلی ما بودند؛ البته بودند تک وزنه بردارانی از کشورهای دیگر که در این سال ها جزو مدعیان هستند. خدا را شکر از لحاظ امتیازی توانستیم نایب قهرمان جهان شویم. البته این شانس را هم داشتیم که قهرمان جهان شویم اما در یکی دو وزن، بچه ها با بدشانسی مواجه شدند و مدال از دستشان سر خورد و متأسفانه به نایب قهرمانی بسنده کردیم.

سه دهه است که در وزنه برداری مناطق نفت خیز جنوب حضور دارید، استعداد های این رشته در مناطق نفت خیز و شهر های امیدیه و مسجد سلیمان را چگونه می بینید؟

در این ۳۰ سال افتخار این را داشتم در کنار قهرمانان ارزنده و پرافتخاری باشم و رشد و پرورش آن عزیزان را ببینم که از قهرمانان المپیک گرفته تا قهرمانان جهان و آسیا در این کارنامه است. خدا را شکر جنوب ایران استعداد های بسیار خوبی دارد باشگاه مناطق نفت خیز جنوب و نیز باشگاه هایی چون نفت مسجد سلیمان و نفت امیدیه و ملی حفاری این استعدادها را به خوبی پرورش دادند. شرکت نفت هم در مسیر مسؤولیت اجتماعی خود سهم بسزایی در پرورش این استعدادها داشته است.

گویا پسران هم وزنه بردار است؟

بله، پسرم علیرضا هم وزنه بردار است. او سال ۱۳۸۹ در کشور سنگاپور قهرمان المپیک نوجوانان و سال ۱۳۹۰ نایب قهرمان جوانان جهان مالزی و نایب قهرمان نوجوانان جهان در کشور پرواست.

شیرین ترین و تلخ ترین خاطره ورزشی شما چیست؟

بهترین ایامی که می توانم به عنوان خاطره خوب از آن یاد کنم، زمان هایی است که بافتخار و سر بلند می، روی سکوهای جهانی سرود کشور نواخته می شود و حس و حال بسیار خوبی است خصوصاً اینکه در سال ۹۷ پیام محبت آمیز مقام معظم رهبری را برای این پیروزی های شیرین دریافت کردم. بدترین خاطره من در وزنه برداری، خبر شهادت شهید الماسی، شهید ابراهیم جمالی، شهید سعید خراسانی که از هم تمرینی ها و هم باشگاهی های من بودند.

از همان دوران کودکی به وزنه برداری علاقه داشتم و با برداشتن اجسام سنگین دوست داشتم زور آزمایی کنم، همین شد که به سمت رشته وزنه برداری رفتم و به طور رسمی دوران وزنه برداری خود را از سال ۱۳۵۸ که نوجوان بودم در سالن تربیت بدنی امیدیه و زیر نظر مرحوم یزدانی و استاد کامیار شروع کردم

- نقش باشگاه مناطق نفت خیز جنوب در پیشرفت وزنه برداری کشور را چگونه ارزیابی می کنید؟
- باشگاه مناطق نفت خیز جنوب باشگاهی پرسابقه و دارای گذشته ای به وسعت ایران بزرگ است. بر اساس سوابق این صنعت به جرات می توانم بگویم این باشگاه یکی از بزرگ ترین باشگاه هاست که به پرورش ورزشکاران در رشته های مختلف از سطوح پایه تا بزرگسال می پردازد و به نوعی به نام اولین ها در اکثر رشته ها شناخته می شود، اما در وزنه برداری باید بگویم این باشگاه همیشه کمک حال تیم های ملی در تمام رده ها بوده است. ما استعداد های خوبی حتی در داخل نفت داریم. برای همین باشگاه مناطق نفت خیز با یک برنامه ریزی درست و دقیق به پرورش استعداد های شرکتی و بومی می پردازد.

در پایان اگر نکته ای باقی مانده بیان بفرمایید؟

جا دارد از اساتیدی نام ببرم که طی سال ها در این صنعت زحمت کشیده اند از جمله مرحوم بهمن مطلق، منگشتی امیریان، مرحوم نادر حیدری، استاد کامیار و مرحوم یزدانی که به ورزش جنوب و ایران خدمات شایانی ارائه کردند. امیدوارم مسئولان نگاهی ویژه به وزنه برداری داشته باشند. خوزستان استعداد های زیادی در این رشته دارد که همیشه علاقه مند هستند به صورت حرفه ای این رشته را دنبال کنند. برای همین باید بهترین بستر را برای پرورش این استعدادها فراهم کنیم. البته طی این ۳۰ سال پرفراز و نشیب، قهرمانی های زیادی در سطح کشور در لیگ و... کسب کردم که از حوصله بحث خارج است. فقط تأکید دارم مسؤولان نگاهی ویژه به ورزش جوانان داشته باشند.

کاپیتان پالایش نفت آبادان در تیم ملی فوتسال

یک بازیکن دیگر از تیم فوتسال پالایش نفت آبادان به تیم ملی فوتسال ایران دعوت شد.

فروزان سلیمانی، سرمربی تیم ملی فوتسال بانوان ایران، ۲۰ بازیکن را به اردوی تیم ملی فوتسال دعوت کرد. راحله رفیعی، کاپیتان و بازیکن جوان و آبادانی تیم فوتسال بانوان پالایش نفت آبادان که صدرنشین کنونی رقابت های لیگ برتر است، به این اردو دعوت شده است. چهار بازیکن دیگر هم قبلاً از پالایش نفت به اردو های قبلی دعوت شده بودند. تیم ملی فوتسال ایران خود را برای رقابت های آسیایی آماده می کند. البته این اردو از اردو های مقدماتی است که بازیکنان را تست می کنند. برای همین در اردو های بعدی و اصلی آبادانی ها این شانس را دارند که بازیکنان بیشتری را در تیم ملی داشته باشند.

کسب عنوان نایب قهرمانی همکاران خطوط لوله نفت در مسابقات دارت

امام خمینی (ره)، شرکت ملی گاز، دانشگاه علوم پزشکی، سازمان آب و برق، محیط زیست، استانداری، صدا و سیما، آموزش و پرورش، ثبت احوال، مناطق نفت خیز جنوب، بهداشت و درمان، هلال احمر و اداره کل تربیت بدنی استان خوزستان حضور داشتند که در نهایت تیم شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه خوزستان موفق به کسب مقام دوم این رقابت ها شد.

احمد رضا احمدی افزود: در مسابقات دارت ادارات استان خوزستان همکاران ابوذر آریایی، محمد تقی عباسی، عباس ناصر و احمد رضا احمدی به عنوان تیم منطقه خوزستان حضور فعال و درخشان داشتند.

یک دوره مسابقات دارت در سطح کارکنان ادارات استان خوزستان برگزار شد که تیم همکاران شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران منطقه خوزستان موفق به کسب مقام دوم این رقابت ها شدند.

مسئول ورزش منطقه خوزستان با اعلام این خبر گفت: در این دوره از رقابت ها که انتخابی کشور بود، کارکنان نهادهایی همچون کمیته امداد

قهرمانی تنیسور نونهال نفتی در استان خوزستان

مسابقات آزاد و دسته برتر تنیس روی میز نونهالان خوزستان با قهرمانی حسین مهدی، ورزشکار مناطق نفت خیز جنوب اهواز به پایان رسید.

بر اساس این گزارش مسابقات آزاد و دسته برتر تنیس روی میز نونهالان خوزستان در سالن تنیس روی میز انقلاب اهواز برگزار و تنیسورهای نونهال خوزستانی از شهرستان های اهواز، رامهرمز، ایذه، خرمشهر، آبادان، ماهشهر و شوش با یکدیگر به رقابت پرداختند.

پس از انجام ۴۲ مسابقه انفرادی، حسین مهدی قهرمان و ماهان مرادی و پرهام پذیرش همگی از اهواز مقام های دوم و سوم را کسب کردند. حسین مهدی از فرزندان کارکنان شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب اهواز است.

دختران بسکتبالیست پالایش نفت آبادان در یک قدمی نیمه نهایی

آلبوعلی در پالایش نفت آبادان، در کوارتر سوم، نسخه رقیب شمالی خود را پیچیدند و با نتیجه قاطع ۲۸ بر ۸ کار گرگانی‌ها را تمام کردند. تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان کوارتر چهارم را نیز با نتیجه ۲۰ بر ۱۹ از آن خود کرد تا در نهایت، این دیدار را با حساب ۸۳ بر ۶۶ با پیروزی به پایان برسانند. ناهید اسدی از تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان با تأثیرگذاری ۲۷ (۲۳ امتیاز، ۵ ریباند، ۵ سیسیس، ۲ استیل) بهترین بازیکن میدان لقب گرفت. دیدار دوم این دو تیم دوم بهمن ماه برگزار می‌شود. رقابت‌های مرحله یک‌چهارم نهایی این فصل بسکتبال بانوان باشگاه‌های کشور به صورت دو آه سه برگزار می‌شود؛ یعنی هر تیمی که دو پیروزی کسب کند، به مرحله نیمه نهایی این رقابت‌ها راه پیدا خواهد کرد.

تیم بسکتبال بانوان پالایش نفت آبادان، اولین قدم در مرحله پلی آف لیگ برتر بسکتبال بانوان باشگاه‌های ایران را محکم برداشت تا یک گام به نیمه نهایی نزدیک تر شود. اولین دیدار از مرحله یک چهارم نهایی در پلی آف رقابت‌های لیگ برتر بسکتبال بانوان باشگاه‌های ایران، با بازی بین تیم‌های پالایش نفت آبادان و بانوان شهرداری گرگان در تهران از سر گرفته شد که در این دیدار، شاگردان مدینه آلبوعلی توانستند با یک بازی حساب شده با نتیجه قاطع ۸۳ بر ۶۶ رقیب خود را شکست دهند. طلایی پوشان بسکتبال پالایش نفت آبادان، هر چند کوارتر اول را با نتیجه ۲۵ بر ۱۶ به حریف شمالی خود واگذار کردند؛ اما در کوارتر دوم توانستند با یک بازی حساب شده، نتیجه را با عدد ۱۴ بر ۱۹ به نفع خود خاتمه دهند. شاگردان

که نمی‌ماند و گویا توافق کردند که بروند؛ البته من هم با او صحبت کردم و به نتیجه نرسیدیم و در نهایت قطع همکاری کردیم.

«گویا با محمود فکری به توافق رسیدیم؟ بله. ما با محمود فکری جلسه ای داشتیم و در نهایت با ایشان به توافق رسیدیم. فکری کارنامه خوبی در نفت مسجدسلیمان دارد و بین مردم هم از محبوبیت خاصی برخوردار است.

«نفت مسجدسلیمان حال و روز خوبی ندارد. دلیل آن چیست؟

دلایل متعددی وجود دارد. مهم ترین مشکل ما مانند سایر تیم‌ها، مسائل مالی و اقتصادی است. الان تمام فوتبال ایران با این مشکل مواجه است. من و همکارانم کار سختی در پیش داریم. شرایط واقعا خوب نیست، برای همین آمده ایم که این مشکلات را حل کنیم. نمی‌خواهم بگویم که مدیران یا سرمربی قبلی مشکل ایجاد کردند. بالاخره کار در این شرایط و همچنین نتایج لازم را در نیم فصل دوم به دست بیاورد. مطمئن باشید من و همکارانم تمام سعی و تلاشم را انجام می‌دهیم تا تیم در لیگ برتر بماند، در ضمن من به سقوط فکر نمی‌کنم و به قول معروف آمده‌ام تا تیم بماند. مطمئن باشید این جایگاه نفت نیست و از این جایگاه فراتر خواهد رفت.

«فراز کمالوند هم که از تیم جدا شد؟ بله، هفته گذشته با مدیران و مسؤولان قبلی صحبت کرد و گفت

«دوباره مدیریت نفت مسجدسلیمان را قبول کردید؟

بله به خاطر شهرم و نیز شرایط تیم نفت مسجدسلیمان، این وظیفه را به عهده گرفتم. کارمان را با هیات مدیره جدید شروع کردیم و ان شاء الله همه اعضای باشگاه، تیم و هواداران کمک کنند تا تیم این شهر که به عنوان خاستگاه فوتبال شناخته می‌شود، در جایگاه قابل قبولی قرار بگیرد.

«مهم ترین وظیفه شما حفظ تیم در لیگ برتر است. چه برنامه‌ای برای بقای تیم دارید؟

فوتبال باید به این مردم کمک کند و باعث شور و نشاط شود. همه باید دست به دست هم بدهیم تا از شرایط خاص به وجود آمده، عبور کنیم و تیم در شرایط عادی قرار بگیرد و همچنین نتایج لازم را در نیم فصل دوم به دست بیاورد. مطمئن باشید من و همکارانم تمام سعی و تلاشم را انجام می‌دهیم تا تیم در لیگ برتر بماند، در ضمن من به سقوط فکر نمی‌کنم و به قول معروف آمده‌ام تا تیم بماند. مطمئن باشید این جایگاه نفت نیست و از این جایگاه فراتر خواهد رفت.

«فراز کمالوند هم که از تیم جدا شد؟ بله، هفته گذشته با مدیران و مسؤولان قبلی صحبت کرد و گفت

تغییرات گسترده در نفت مسجدسلیمان از مدیرعامل و هیات مدیره تا سرمربی

تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان، فصل جدید لیگ برتر فوتبال باشگاه‌های ایران را خوب شروع نکرد تا پایان خوبی هم در پایان نیم فصل اول این رقابت‌ها نداشته باشد. تیم نفت مسجدسلیمان، دیرتر از سایر تیم‌ها سرمربی خود را انتخاب و دیرتر از بقیه تیم‌ها اقدام به جذب بازیکن کرد. بدلتکلیفی تیم باعث شده بود سرمربی و خیلی از بازیکنان تأثیر گذار تیم، قبل از شروع فصل جدا شوند. در ادامه، همین موضع، کار را برای سرمربی جدید سخت کرد.

خوب نفت باشیم.

هدایت الله یزدی، مدیرعامل جدید

با اعلام شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب، هدایت الله یزدی، مدیرعامل باشگاه نفت مسجدسلیمان شد. پس از مشکلات باشگاه نفت مسجدسلیمان و استعفاي فراز کمالوند، سرمربی تیم فوتبال از هدایت این تیم، جلسه‌ای برای تعیین تکلیف مدیرعامل این باشگاه برگزار شد تا این تیم بتواند تکلیف خود را برای ادامه رقابت‌های لیگ روشن کند. به همین منظور بعد از بحث و بررسی و با اعلام شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب، هدایت الله یزدی به عنوان مدیرعامل باشگاه نفت مسجدسلیمان نیز همان کاری را کرد که در نفت آبادان و پارس جنوبی کرده بود، یعنی مانند آن دو باشگاه، کار را در میانه راه رها کرد؛ کمالوند با تیم نصفه و نیمه کار خود را شروع کرد و در طول ۱۵ بازی، با نتایج سینوسی وار در پایان نیم فصل، در جایگاه یازدهم قرار گرفت. او در چند هفته اول عقیده داشت که چون تیمش بازی تدارکاتی نداشته، خوب نتیجه نمی‌گیرد و این بازی‌ها حکم تدارکاتی دارد. برای همین وعده روزهای خوب را می‌داد و می‌گفت که نفت مسجدسلیمان روزهای خوبی خواهد داشت و حتی با جدیت اعلام کرد که تیم من را در نیم فصل دوم از بازی کنیدا اما با تمام وعده و وعیدها، از نفت مسجدسلیمان جدا شد تا رزایی تیم با سرمربی دیگری صورت بگیرد. البته این تنها مشکل نفت مسجدسلیمان در عدم نتیجه گیری در نیم فصل بر فراز و نشیب نبود؛

قطع همکاری رسمی کمالوند

فراز کمالوند، سرمربی تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان به طور رسمی از این تیم جدا شد. با گذشت ۱۰ روز از درخواست فراز کمالوند برای جدایی از نفت مسجدسلیمان، سرانجام مسؤولان این باشگاه با جدایی این مربی موافقت کردند. کمالوند هفته گذشته برای برگزاری جلسه با مسؤولان نفت و همچنین مسؤولان شهرستان مسجدسلیمان، راهی اهواز شد. طی روزهای گذشته مذاکرات و جلسات متعددی بین دو طرف انجام و در نهایت منجر به قطع همکاری شد. او که بعد از هجوم لیدرهای نفت به رختکن این تیم استعفا کرده بود، در دلایل جدایی اش از این باشگاه، موضوع مشکلات مالی و همچنین بسته بودن پنجره نقل و انتقالات را نیز مطرح کرده بود. جدایی در حالی رخ داد که کمالوند در ابتدای شروع کار، به نفت وعده و وعیدهای زیادی داده و مدعی بود که نه تنها از نفت جدا نمی‌شود؛ بلکه نمی‌گذارد نفت مسجدسلیمان در خطر سقوط قرار بگیرد؛ اما حالا که شرایط تیم خوب نیست و در رتبه یازدهم قرار دارد، از نفت مسجدسلیمان جدا شده تا رسماً به وعده خود عمل نکرده باشد.

محمود فکری

محمود فکری برای سومین بار، هدایت تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان را بر عهده گرفت.

باشگاه نفت مسجدسلیمان بار دیگر با «محمود فکری» برای هدایت این تیم در ادامه مسابقات لیگ برتر فوتبال کشور به توافق رسید. فکری که به خوزستان رفته بود با مدیران این باشگاه مذاکره کرد و با حضور بر سر تمرین نفتی‌ها خبر حضورش بر روی نیمکت نفت مسجدسلیمان را تأیید کرد.

او در نخستین تجربه جدیدش در نفت، روز یکشنبه و در آغاز دور برگشت رقابت‌های لیگ برتر، پذیرای پیکان تهران خواهد بود.

فکری پیش از این هدایت نفتی‌ها را بر عهده داشت که در اولین تجربه، موفق شده بود زرد پوشان شهر اولین‌ها را به لیگ برتر برساند. او در ابتدای فصل نیز با مدیران این باشگاه به توافق رسیده بود، اما به دلیل وجود پهندهایی در قراردادش از همکاری با این باشگاه انصراف داد.

نفت مسجدسلیمان در نیم فصل اول مسابقات تحت هدایت فراز کمالوند در مسابقات لیگ برتر و جام حذفی شرکت کرد که حاصل آن، دو پیروزی در لیگ برتر و یک برد در جام حذفی، پنج مساوی و هشت شکست بود.

آدمک تیم سقوط نکند

هدایت یزدی برای چندمین بار، مدیرعامل نفت مسجدسلیمان شد تا این تیم نفتی را با مدیریت خود از بحران نجات دهد. یزدی قبلاً با هدایت این تیم به عنوان مدیرعامل، باعث صعود نفت مسجدسلیمان از لیگ دسته اول به لیگ برتر شد و حالا وظیفه سنگین تری دارد؛ چون باید سهمیه این تیم را در لیگ برتر حفظ کند. با مدیرعامل جدید نفت مسجدسلیمان در خصوص وضعیت این تیم و برنامه‌هایی که دارد، گفت و گویی انجام دادیم که با هم می‌خوانیم.